T.C. KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİKOLOJİ ANASANAT DALI
PERFORMANS SANAT DALI

GİTAR EĞİTİMCİLERİNİN MESLEKİ SÜREÇLERİ İÇERİSİNDE GİTAR EĞİTİMİ KONUSUNDA DENEYİMLERİNİN VE BAKIŞ AÇILARININ İNCELENMESİ

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Doğukan ATASAVUN

KOCAELİ 2019

T.C. KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİKOLOJİ ANASANAT DALI
PERFORMANS SANAT DALI

GİTAR EĞİTİMCİLERİNİN MESLEKİ SÜREÇLERİ İÇERİSİNDE GİTAR EĞİTİMİ KONUSUNDA DENEYİMLERİNİN VE BAKIŞ AÇILARININ İNCELENMESİ

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Doğukan ATASAVUN

Dr. Öğr. Üyesi Ümit Kubilay CAN

KOCAELİ 2019

T.C. KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİKOLOJİ ANASANAT DALI
PERFORMANS SANAT DALI

GİTAR EĞİTİMCİLERİNİN MESLEKİ SÜREÇLERİ İÇERİSİNDE GİTAR EĞİTİMİ KONUSUNDA DENEYİMLERİNİN VE BAKIŞ AÇILARININ İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tezi Hazırlayan: Doğukan ATASAVUN

Tezin Kabul Edildiği Enstitü Yönetim Kurulu Karar ve No: 10.07.2019-19

Jüri Başkanı: Dr. Öğr Üyesi Ümit Kubilay CAN .....

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Ajda Aylin CAN .....

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Hakan BAĞCI .....

KOCAELİ 2019

ÖNSÖZ

İlk enstrümanımla tanıştığımda iktisat fakültesini bitirmek üzereydim. Müzik eğitimi ile tanışmam hayatımın dönüm noktası oldu. Pek çok insan kendisine ikinci bir hayatı armağan etmeye cesaret edemez. Ben hayallerimin peşinden gitmeyi seçtim ve bu amaç doğrultusunda her şeyi arkamda bırakmayı göze alarak ikinci defa lisans eğitimime, profesyonel müzik eğitimime başladım. Kendini bir amaca adayan, gittiği yola inanan insanlara karşı hayat cömerttir. Çok şanslıyım ki hayat, yeniden çizdiğim bu yolda beni hep bana yardımcı olacak insanlarla karşılaştırdı. Bu yolculuğumda öncelikle aklıma gelen bu insanlara teşekkürlerimi ve minnetlerimi sunmak istiyorum.

Öncelikle lisans hayatımın ilk yılından itibaren 7 sene boyunca beraber çalıştığımız, bana gerçek anlamda gitar çalmayı öğreten, her zaman bana güvenen, artık ailemden biri saydığım sevgili danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Ümit Kubilay CAN'a ve üzerimde emekleri bulunan tez savunma jürimdeki değerli hocalarım Dr. Öğr. Üyesi Ajda Aylin CAN ve Dr. Öğr. Üyesi Hakan BAĞCI'ya,

Araştırmamıza katılan ve yapılandırılmış görüşme formumuza içtenlikle cevap veren, örneklem grubumuzda ki tüm değerli gitar eğitimcilerine,

Varlığını, sevgisini, desteğini her zaman hissettiğim özel çocuk annesi olarak en özel anne olmayı hak eden sevgili anneciğim Canan KÜÇÜK ve sevgili kardeşim Alara ATASAVUN'a,

Bu zorlu sürecimin en başından itibaren her zaman yanımda olan, aramıza mesafeler girdiği zamanlarda bile gönül bağımızın her zaman sımsıkı olduğu can dostlarım Eda KOCATÜRK, Mehmet Yiğit MEYDAN ve Tuğba Tuğçe TOPDEMİR'e,

Bana hayallerimin peşinden gitmem gerektiğini aşılayan, çoğu zaman bana benden bile çok inanan, bugün başardıklarımı 8 sene önce ben daha profesyonel müzik eğitimime başlamamışken öngören, hayatıma sihirli dokunuşlarıyla büyük yön veren sevgili ablam Handan ÖCSU'ya,

Araştırmalarımın İngilizce çevirilerinde büyük özveriyle bana yardımcı olan sevgili halam Gül ATASAVUN TURNER'a,

Yeri geldiğinde beni gönüllü olarak saatlerce armoni, form bilgisi çalıştıran fakat bunların ötesinde sanata ve hayata dair bana büyük katkıları olan, öğretmenlik mesleği ve çalışma disiplini olarak her zaman örnek aldığım, bende derin izler bırakmış sevgili hocam Onur KARABİBER'e,

Akademik anlamda ve diğer pek çok konuda ne zaman desteğe ihtiyacım olsa seve seve yardımıma koşan, desteğini her zaman hissettiğim, hayat yolculuğumun en eski tanıklarından Tuğçe Gamze İŞÇİ'ye,

Lisans ve yüksek lisans eğitimim boyunca eğitimimde büyük katkıları olup bana okul içerisinde aile ortamı yaşatan Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'ndeki tüm değerli hocalarıma,

Pedagojik formasyon eğitimim sürecinde tanıştığım, öğretmenlik mesleği anlamında, akademik hayatımda ve insani boyutta bende iz bırakan, katkıları bulunan ve ufkumu genişleten İstanbul Üniversitesi Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi'ndeki değerli hocalarıma,

Lisans eğitimim öncesindeki hazırlık sürecinde desteklerini benden esirgemeyen, beni gönüllü çalıştıran ve beni ikinci hayatıma en iyi şekilde hazırlayan başta Muhammed YILDIRIR, Ricardo MOYANO, Barış SEÇKİN, Zafer ATALAY, Ahmet KARA, Ayşegül ERTUĞRUL GÜVEN, Umut Saruhan ÖZGÜLER olmak üzere eğitimimde katkıları bulunan tüm kıymetli hocalarıma,

Bana sevginin en temiz halini yaşatan, öğrettikçe öğrenmeme neden olan tüm sevgili öğrencilerime,

Bu süreçte hayatıma giren, hayatımda olan, beni destekleyen, ilerleten, hayatıma renk katan, beni gülümseten, güzel hatıralar bırakan her kim olursa olsun herkese,

Teşekkürlerimi ve minnetlerimi sunarım.

Ülkemiz adına, dünyamız adına sanat, bilim ve eğitim alanlarında nice çalışmalara imza atmayı, her zaman ilk günkü hevesimle hayallerimin peşinden koşmayı ümit ediyorum.

Doğukan ATASAVUN

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ …….....i
İÇİNDEKİLER ……iii
ÖZET ……..v
ABSTRACT …….....vi
TABLOLAR LİSTESİ ……vii
GİRİŞ ……..1

BİRİNCİ BÖLÜM
1. ARAŞTIRMAYA DAİR ….……...3
1.1. PROBLEM ……..3
1.2. AMAÇ ……...……...3
1.3. ÖNEM ……...…….……..4
1.4. SINIRLILIKLAR ……..…..……....…….…..…..4
1.5. SAYILTILAR ……..……...5

İKİNCİ BÖLÜM
2. YÖNTEM ……...6
2.1. ARAŞTIRMA MODELİ ……6
2.2. EVREN VE ÖRNEKLEM……..……7
2.3. VERİ TOPLAMA ARACI ……..…..……..7
2.4. GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ……...8
2.5. VERİLERİN ANALİZ EDİLMESİ ……..9

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
3. İLGİLİ LİTERATÜR ……11
3.1. EĞİTİM ve KÜLTÜR ……..11
3.1.1. Eğitimde Değişim ……..….....…...13
3.1.2. Sanat ve Müzik Eğitimi ……....15
3.1.3. Çalgı Eğitimi ……....…18
3.2. KLASİK GİTAR ……...19
3.2.1. Gitarın Tarihçesi ve Teknik Özellikleri ……19
3.2.2. Klasik Gitarın Türkiye'ye Girişi ……20
3.2.3. Türkiye'de Klasik Gitarın Akademik Hayata Girişi ……23
3.2.4. Türkiye'de Klasik Gitar Eğitiminin Güncel Durumu ……..24

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
4. BULGULAR ……26
4.1. GİTAR EĞİTİMCİLERİNİN MESLEKİ YAŞANTILARININ İLK VE SON YILLARINDAKİ GİTAR EĞİTİMCİLİKLERİ ÜZERİNE BULGULAR……..26
4.1.1.Teknik Açıdan Değişimler ile İlgili Bulgular……...26
4.1.2. Kullandıkları Eğitim Materyalleri Açısından Değişimler ile İlgili Bulgular ……...41
4.1.3. Teknik Çalışma Açısından Değişimler ile İlgili Bulgular…….……...48
4.1.4. Müzikalite ve Eser Çalışma Açısından Değişimler ile İlgili Bulgular……68

4.1.5. Çalışma Koşulları Açısından Değişimler ile İlgili Bulgular……76
4.2. GİTAR EĞİTİMCİLERİNİN MESLEKİ YAŞANTILARININ İLK VE SON YILLARINDAKİ GİTAR EĞİTİMCİLİKLERİ ÜZERİNE BU BOYUT VE KRİTERLER DIŞINDA DEĞİŞEN FİKİR VE UYGULAMALAR…..…..82

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER……...……...….86
KAYNAKÇA ……100
EKLER ……...105
ÖZGEÇMİŞ ……...109

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, gitar eğitimcilerin mesleki deneyimleri doğrultusunda gitar eğitimindeki değişen ve değişmeyen yöntem ve teknikleri tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda gitar eğitimcilerinin, mesleki yaşantılarını ilk ve son yıllar olarak iki dönemde, gitar tekniklerinin öğretimi, eğitim materyallerinin kullanımı, teknik çalışmalar, müzikalite ve eser çalışma yöntemleri ve çalışma koşulları açısından düşünce ve yaklaşımlarının neler olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmada, çalışmanın amacına uygun olarak nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseni tercih edilmiştir. Araştırmanın örneklemini gitar alanında 12 eğitimci oluşturmaktadır. Araştırmada veriler, araştırmacılar tarafından oluşturulmuş 22 soruluk yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, seçilen gitar eğitimcilerinin görüşleri alınmış ve veriler analiz edilerek bulgular bölümünde sunulmuştur. Eğitimcilerden alınan cevaplar değerlendirilerek araştırmacılar tarafından ortak kavramlar kod olarak belirlenmiştir. Araştırma sonucunda, eğitimcilerden alınan görüşler doğrultusunda gitar eğitimi konusunda ilk ve son yıllarda nelerin değiştiği tespit edilerek tablolarda analiz edilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, eğitimcilerin gitar alanındaki teknik ilerlemelerin getirdiği ihtiyaçlar doğrultusunda gitar teknikleri, materyal kullanımı, teknik çalışma, eser çalışma yöntemleri ve çalışma koşulları boyutlarında birtakım değişikliklere ihtiyacı doydukları tespit edilmiştir. Eğitimcilerden elde edilen veriler genel olarak yorumlandığında ise, son yıllarda daha fazla bireysel farklılıkların göz önüne alındığı ve bunun için öğrencilerin bilişsel duyuşsal ve psikomotor becerilerini esas alan bir yaklaşım içerisinde olunduğu, ayrıca öğrencilerin bilgi ve kültür düzeylerinin geliştirilmesi ile müzikal kimliklerinin oluşturulması konusuna önem verildiği söylenebilir. Araştırmanın sonucunda araştırmacılara, eğitimcilere, gitaristlere ve öğrencilere birtakım önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Gitar Eğitiminde Mesleki Deneyim, Mesleki Deneyim, Gitar Eğitimi, Gitar

ABSTRACT

The aim of this research is to resolve the evolutionary and traditional methods and techniques in guitar education in accordance with the professional experiences of guitar educators. In line with this purpose, it is to be determined exactly what are guitar educators' thoughts and approaches in terms of teaching of guitar techniques, utilization of educational materials, technical studies, musicality and working methods of musical pieces and working conditions in the beginning and final years of their professional life.

In the research, the phenomenological design was chosen as one of the qualitative research methods in accordance with the purpose of the study. The model of the study involves 12 educators in the field of guitar education. The data were collected by a structured interview form containing 18 questions. For this purpose, the opinions of the selected guitar trainers were taken and the data were analyzed and presented in the findings section. The answers received from the educators were evaluated and the common concepts were determined as code by the researchers. As a result of the research, in line with the opinions of the trainers, what has changed in the first and last years about guitar education has been determined and analyzed in the charts. According to the findings of the study, it was determined that the educators needed some changes in the dimentions of guitar techniques, material usage, technical work, work methods and working conditions in line with the needs of technical progress in the field of guitar education. When the data obtained from the educators are interpreted in general, it could be said that more individual differences have been taken into consideration in the final years, and for this reason, it is given an approach based on the cognitive affective and psychomotor skills of the students, and the importance of the development of students' knowledge and culture levels and the formation of musical identities are given significance. As a result of the research, some suggestions were made to researchers, educators, guitarists and students.

Keywords: professional experience in guitar education, professional experience, guitar education, guitar.

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Katılımcı Gitar Eğitmenlerine İlişkin Bilgiler …….7

Tablo 2: 1. soru (Gitarda duruş ve tutuş pozisyonlarını öğretirken) veri analizi ……26

Tablo 3: 1. soru (Gitar Eğitmenlerinin Duruş ve Tutuş Öğretmelerine İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları ……27

Tablo 4: 2. soru (Mesleki zaman içerisinde tüm gitar teknikleri arasında öğretim sürecine katmadığınız gitar teknikler) veri analizi ……...28

Tablo 5: 2. soru (Gitar Eğitimcilerinin Öğretim Sürecine Dâhil Etmedikleri Gitar Tekniklerine İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları ……..29

Tablo 6: 3. soru (Temel gitar tekniklerinin öğretimi sürecinde öncelikli kullandığınız öğretici metot, repertuvar, teknik, vb. kitaplar) veri analizi …....30

Tablo 7: 3. soru (Gitar Eğitimcilerinin Temel Gitar Tekniklerini Öğretme Sürecinde Öncelikli Kullandığı Metot, Repertuvar, Teknik Kitaplara İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları …….31

Tablo 8: 4. soru (Gitarda sağ el tekniklerinin öğretimine yönelik tüm temel teknikleri içerisinde yer aldığını düşündüğünüz etüt parçalar) veri analizi ……32

Tablo 9: 4. soru (Gitar Eğitimcilerinin Sağ El Tekniklerinin Öğretimine Yönelik Tüm Temel Teknikleri İçerisinde Yer Aldığını Düşündükleri Etüt Parçalara İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları ……33

Tablo 10: 5. soru (Gitarda sol el tekniklerinin öğretimine yönelik tüm temel teknikleri içerisinde yer aldığını düşündüğünüz etüt parçalar) veri analizi ……34

Tablo 11: 5. soru (Gitar Eğitimcilerinin Sol El Tekniklerinin Öğretimine Yönelik Tüm Temel Teknikleri İçerisinde Yer Aldığını Düşündükleri Etüt Parçalara İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları ……35

Tablo 12: 6. soru (Deşifre çalışması için destek isteyen öğrencinize/lere yönlendirmeleriniz) veri analizi …….36

Tablo 13: 6. soru (Gitar Eğitimcilerinin Deşifre Çalışması İçin Destek İsteyen Öğrencilerine Yönlendirmelerine İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları ……37

Tablo 14: 7. soru (Klasik gitarın temel tekniklerinin kazanılmasında, seri etüt yazan bestecilerden en çok tercih ettikleriniz) veri analizi …….39

Tablo 15: 7. soru (Gitar Eğitimcilerinin Temel Tekniklerin Kazandırılmasında Seri Etüt Yazan Bestecilerden En Çok Tercih Ettikleri Bestecilere İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları ……..39

Tablo 16: 8. soru (Tavsiye ettiğiniz tel markası ya da tansiyon önerisi) veri analizi 41

Tablo 17: 8. soru (Gitar Eğitimcilerinin Tavsiye Ettikleri Tel Markasına İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları ……42

Tablo 18: 9. soru (Gitar markası ya da yapımcı önerileriniz) veri analizi ……....43

Tablo 19: 9. soru (Gitar Eğitimcilerinin Gitar Markası ya da Yapımcı Önerilerine İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları ……43

Tablo 20: 10. soru (Törpü ve bakım kullanımı ve materyal önerileriniz) veri analizi ……...45

Tablo 21: 10. soru (Gitar Eğitimcilerinin Törpü ve Bakım Kullanımını ve Materyal Önerilerine İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları ……..45

Tablo 22: 11. soru (Diz yükseltmek için aparat tercihleriniz) veri analizi …...…….47

Tablo 23: 11. soru (Gitar Eğitimcilerinin Diz Yükseltmek İçin Aparat Tercihlerine İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları ……..47

Tablo 24: 12. soru (Tercih ettiğiniz sağ el temel teknikleri ile ilgili çalışma yöntemleri ve egzersizleri örneklendirerek belirtiniz: Tirando ve Apoyando) veri analizi …….....48

Tablo 25: 12. soru (Gitar Eğitimcilerinin Sağ El Temel Tekniklerinden Tirando ve Apoyando Çalışma Yöntemlerine İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları ……49

Tablo 26: 12. soru (Tercih ettiğiniz sağ el temel teknikleri ile ilgili çalışma yöntemleri ve egzersizleri örneklendirerek belirtiniz: Arpej) veri analizi ……...51

Tablo 27: 12. soru (Gitar Eğitimcilerinin Sağ El Temel Tekniklerinden Arpej Çalışma Yöntemlerine İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları ……...51

Tablo 28: 12. soru (Tercih ettiğiniz sağ el temel teknikleri ile ilgili çalışma yöntemleri ve egzersizleri örneklendirerek belirtiniz: Tremolo) veri analizi ……...53

Tablo 29: 12. soru (Gitar Eğitimcilerinin Sağ El Temel Tekniklerinden Tremolo Çalışma Yöntemlerine İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları ……...53

Tablo 30: 13. soru (Tercih ettiğiniz sol el temel teknikleri ile ilgili çalışma yöntemleri ve egzersizleri örneklendirerek belirtiniz: Legato) veri analizi ……...55

Tablo 31: 13. soru (Gitar Eğitimcilerinin Sol El Temel Tekniklerinden Legato Çalışma Yöntemlerine İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları ……55

Tablo 32: 13. soru (Tercih ettiğiniz sol el temel teknikleri ile ilgili çalışma yöntemleri ve egzersizleri örneklendirerek belirtiniz: Bare) veri analizi ……57

Tablo 33: 13. soru (Gitar Eğitimcilerinin Sol El Temel Tekniklerinden Bare Çalışma Yöntemlerine İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları ……57

Tablo 34: 14 soru (Tercih ettiğiniz temel teknikler ile ilgili çalışma yöntemleri ve egzersizleri örneklendirerek belirtiniz: Tonlama) veri analizi ……..58

Tablo 35: 14. soru (Gitar Eğitimcilerinin Tonlama İle İlgili Çalışma Yöntemleri ve Egzersizlerine İlişkin Veri Analizi) frekans ve yüzde dağılımları ……59

Tablo 36: 14. soru (Tercih ettiğiniz temel teknikler ile ilgili çalışma yöntemleri ve egzersizleri örneklendirerek belirtiniz: Parmak Esnetme) veri analizi ……...60

Tablo 37: 14. soru (Gitar Eğitimcilerinin Parmak Esnetme ile İlgili Çalışma Yöntemleri ve Egzersizlerine İlişkin Veri Analizi) frekans ve yüzde dağılımları ……61

Tablo 38: 14. soru (Tercih ettiğiniz temel teknikler ile ilgili çalışma yöntemleri ve egzersizleri örneklendirerek belirtiniz: Kondisyon/Güçlendirme) veri analizi ……62

Tablo 39: 14. soru (Gitar Eğitimcilerinin Kondisyon/Güçlendirme İle İlgili Çalışma Yöntemleri ve Egzersizlerine İlişkin Veri Analizi) frekans ve yüzde dağılımları ……62

Tablo 40: 14. soru (Tercih ettiğiniz temel teknikler ile ilgili çalışma yöntemleri ve egzersizleri örneklendirerek belirtiniz: Hızlandırma) veri analizi ……64

Tablo 41: 14. soru (Gitar Eğitimcilerinin Hızlandırma ile İlgili Çalışma Yöntemleri ve Egzersizlerine İlişkin Veri Analizi) frekans ve yüzde dağılımları ……64

Tablo 42: 15. soru (Gitar eğitiminde gam, mod ve makam gibi çalışmaların öğretiminde hangi yöntem, metot ya da egzersizleri kullandığınızı örneklendirerek belirtiniz.) veri analizi ……66

Tablo 43: 15. soru (Gitar Eğitimcilerinin Gam, Mod ve Makam Çalışmalarının Öğretimine Yönelik Kullandıkları Yöntem, Metot ya da Egzersizlerin Tercihine İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları ……66

Tablo 44: 16. soru (Bir eseri çalıştırmadan önce o eser ile ilgili ön hazırlık çalışmalarının neler olduğunu belirtiniz.) veri analizi ……68

Tablo 45: 16. soru (Gitar Eğitimcilerinin Bir Eseri Çalıştırmadan Önce O Eser İle İlgili Ön Hazırlık Çalışmalarına İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları ……69

Tablo 46: 17. soru (Öğrencinin bir eseri istenilen seviyeye getirebilmesinde tüm süreçte izlemesi gereken yolları sırası ile yazınız.) veri analizi …….……71

Tablo 47: 17. soru (Gitar Eğitimcilerinin Bir Eserin İstenilen Seviyeye Getirilebilmesinde İzlemeleri Gereken Yollara İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları ……72

Tablo 48: 18. soru (Öğrencinin eserin yorumlanmasına katkıda bulduğunu düşündüğünüz önemli noktaları belirtiniz) veri analizi ……..…….74

Tablo 49: 18. soru (Gitar Eğitimcilerinin Eserin Yorumlanmasına Katkıda Bulundukları Önemli Noktalar) frekans ve yüzde dağılımları ……75

Tablo 50: 19. soru (Öğrencinizle bir ders saati süresinde sırası ile ne tür çalışma ve uygulama yapmaktasınız?) veri analizi ……76

Tablo 51: 19 soru (Gitar Eğitimcilerinin Bir Ders Saati Sürecindeki Çalışma ve Uygulamalara İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları …….77

Tablo 52: 20. soru (Öğrencilerinizle tercih ettiğiniz çalışma ortamı, öğrenci sayısı ve ortamda kullandığınız eğitim materyallerini belirtiniz) veri analizi ……78

Tablo 53: 20 soru (Gitar Eğitimcilerinin Tercih Ettikleri Çalışma Ortamına İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları …….79

Tablo 54: 21. soru (Öğrencilerinize mesleki deneyim kazandırılmasında ne tür uygulamalar gerçekleştirmektesiniz ya da öğrencilerini yönlendirmektesiniz?) veri analizi ……80

Tablo 55: 21 soru (Gitar Eğitimcilerinin Öğrencilerine Mesleki Deneyim Kazandırılmasında Gerçekleştirdikleri Uygulamalara İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları ……..81

GİRİŞ

Müzik, sözcük kaynağı Yunanca musike techne: meleklerin sanatı olarak geçer. Bu deyim, müzik sanatına yüceltici bir anlam yükler. Bütün sanat dallarında görüldüğü gibi müziğin de insanüstü gibi görünen yaratıcı gizleri vardır (Say, 2009).

"Müzik nasıl doğdu? İnsanoğlunun varlığı ya da yokluğu önemli miydi müziğin varoluşunda? Doğanın titreşimi miydi? Müzik, tanrının sesi miydi yoksa ona ulaşmak için ilahi bir kanal mıydı? Müziğin varoluşu insanın doğuşuyla başlamakta olduğunu varsaymaktayız" (Can, 2004: s.1). Cenevreli filozof ve yazar Rousseau, müziğin doğuşunun dilin doğuşuyla birlikte olduğunu söyler. Rousseau'ya göre ilk çağlarda insanların söylemleriyle ritmin yinelenen ve ölçülü dönüşleri, vurgulardaki melodili ton değişimleri, dille birlikte şiiri ve müziği doğurmuştur (Rousseau, 2007).

Müzik, insanlık tarihinin en eski kavramlarından biridir. Yüzyıllar boyunca içinde bulunduğu zamana, o zamanın insanlarına, o insanlar tarafından oluşturulan toplumlara göre kendini geliştirerek, yenileyerek ve çoğaltarak evrimleşmiş olan müzik, günümüze kadar varlığını sürdürmüştür. Oluştuğu ilk çağlardan bu yana müzik; insanlar ve toplumlar için kendilerini ifade etme, tanımlama, anlatma ve birbirleri ile uzlaşma yolu olarak kullanılmıştır. Duygu ve düşüncelerimizin tercümanı olabilen müzik, sahip olduğu ifade gücüyle adeta eşsizdir (Angı, 2005). Müzik, toplumlarda mitolojik, askeri, dinsel, sağlık ve eğlence içerikli konuların görünümü olmakla birlikte toplumsal bütünleşme ve ayrışma gibi toplumsal olayların ve sosyal mesajların da ifadesi olabilmektedir (Cengiz, 2011).

Müzik sanatı; temel gereci sesler olan anlatım sanatıdır. Müziğin yapıtaşları ses öbekleridir ve ses öbekleri düzenlidir, uyuşmayı, uzlaşmayı, uzlaşmayı, zıtlıkları, karşıtlıkları kapsar. Müzik yoluyla duygu, düşünce, izlenim, tasarımlar anlatılır ve estetik bir bütün sergilerler. Bu bütünün anlatımı, bazı gereç, araç ve öğelerin katkısını gerektirebilir (Say, 2009).

"Sanat olarak müzik, duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri sesler ve ses kaynakları katkısıyla, belli olguları, belli amaç ve yöntemlerle, belli bir güzellik anlayışıyla ifade eden bir bütündür" (Say, 2009: s.358).

Çağdaş müzik eğitimcilerinden birisi olan Dalcroze'a göre müzik, ses ve hareketten ibarettir. Sesin kendisi de bir hareket şeklidir, bedenimiz de kaslar, kemikler ve organlardan oluşmaktadır. Kaslar, hareket içindir (Bachmann, 1991 Akt. Özevin, 2006).

"Günümüzde bilime ve bilgiye büyük gereksinim duyulması, eğitimin değerini arttırmaktadır. Sadece bilimde, teknikte ve ekonomide elde edilen gelişmeler, insanların ve toplumların çağdaşlaşması için yeterli olmamaktadır. Ancak, sanata gereken önemin verilmesiyle, diğer alanlardaki gelişmelerle, sanat alanındaki gelişmelerin birlikte sürdürülmesi sonucu çağdaşlığı yakalamak mümkün olabilir. Sanat aracılığıyla eğitme olayı ise eğitimin önemli uygulamalarındandır. Sanatın kollarından biri olan müzik sanatından, eğitim alanında yararlanılması konusu, çağdaş eğitimi yakalamak açısından önemli bir gerekliliktir" (Uslu, 1998: s.18).

BİRİNCİ BÖLÜM

1. ARAŞTIRMAYA DAİR

1.1. PROBLEM

Bir alanda değişim ve gelişme, o alanda deneyim ve teknik ilerleme ile mümkün olabilmektedir. Örneğin ortalama insan ömrü eski çağlarda 30-40 sene arasındayken günümüzde insan ömrü ortalama 79 yıldır. Tıp alanı günümüzdeki kadar gelişmediği dönemlerde birçok hastalığa teşhis ve tedavi yöntemi getirilemediği için başta salgın hastalıklar olmak üzere insanoğlu bu hastalıklara yenik düşmekteydi. Tıp alanındaki gelişmeler ile bugün erken teşhis konularak pek çok kanser türü de dâhil birçok hastalığa çözüm getirilebilmektedir. Bu ilerleme ancak teknik gelişim ve deneyim ile olmuştur.

Eğitim, sürekli kendini yenileyen ve gelişen bir olgudur. Çalgı eğitiminde de var olan pedagojik yaklaşımların teknik gelişim ve uzmanların deneyimi doğrultusunda değiştiğini görmekteyiz. Sürekli yenilenen ve gelişen bu olguda gitar eğitimcileri de gitar eğitimine dair metodolojik, teknik ve fikirsel değişimler yaşayabilmektedir. Gitar eğitimcilerinin eğitimde yöntem, teknik ve görüşlerinin zaman içerisindeki değişikliklerinin incelenmesi bu araştırmanın temel problemini oluşturmaktadır.

1.2 AMAÇ

Araştırmanın amacı, uzmanların mesleki deneyimleri doğrultusunda gitar eğitimindeki değişen ve değişmeyen yöntem ve teknikleri tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır:

Gitar eğitimcilerinin, mesleki yaşantılarını ilk ve son yıllar olarak iki dönemde değerlendirildiğinde,

1. Gitar **tekniklerinin öğretimi** açısından değişimleri nelerdir?
2. Gitarda **eğitim materyallerinin kullanımı** açısından değişimleri nelerdir?
3. Gitarda **teknik çalışmalar** açısından değişimleri nelerdir?
4. Gitarda **müzikalite ve eser çalışma yöntemleri** açısından değişimleri nelerdir?
5. Gitar **çalışma koşulları** açısından değişimleri nelerdir?

1.3. ÖNEM

Gitar, eğitim alanında diğer enstrümanlara göre kendine daha yeni yer bulmuş bir çalgı olmasına rağmen teknoloji ve eğitim alanındaki gelişmeler sayesinde eğitim yöntem, teknikleri ve eğitimcilerin görüşleri gelişmektedir. Bu çalışma;

- Gitar eğitimcilerinin geçmişte ve günümüzdeki çalışma alışkanlıkları, yöntem ve tekniklerinin tespiti
- Gitar alanında yetişmekte olan bireylere çalışma alışkanlıkları, yöntem ve teknikler konusunda gitar eğitiminde uzmanlaşmış kişilerin görüşleri sunması,
- Gitar alan araştırmacıları için gitar eğitiminde uzmanlaşmış kişilerin teknik, eğitim materyalleri, teknik çalışma, müzikalite ve eser çalışma yöntemleri ve çalışma koşulları boyutlarında meydana gelen değişimleri ve değişmeyen faktörleri açıklaması,
- Mesleğe yeni başlayan gitar eğitimcileri için yararlı bir çalışma olması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

1.4. SINIRLILIKLAR

Bu araştırma; Türkiye'de çeşitli kurumlarda çalışan ya da emekli olmuş alanında uzman on iki gitar eğitimcisinin görüşleri ve gitar eğitiminde teknik açıdan, eğitim materyali, teknik çalışma, eser çalışma yöntemi ve çalışma koşulları boyutlarında sınırlandırılmıştır.

1.5. SAYILTILAR

Bu araştırmada;

- Seçilen çalışma grubunun evreni temsil ettiği,
- Katılımcı gitar eğitmenlerinin kendi mesleki deneyimlerinden hareketle doğru ve samimi cevaplar verdiği, bu yüzden araştırmada verilerin geçerlilik ve güvenirlik derecesinin yüksek olduğu,
- Veri toplama aracının amaca yönelik olduğu varsayılmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

2. YÖNTEM

2.1. ARAŞTIRMA MODELİ

Fenomenoloji (görüngübilim), Eski Yunancada görünüş ve bilim anlamlarına gelen "phainomenon" ve "logos" sözcüklerinden türetilmiş bir terimdir. Temelleri Edmund Husserl tarafından atılmış olan bu felsefe anlayışı ya da yöntemi, görüngülerin kendilerini betimleyerek tanıtlamaya, onların bilinç yaşantısına açılmalarının koşullarını araştırmaya dayanan özel bir çözümleme yöntemi yoluyla bilince ve bilinç yaşantılarına ilişkin özlerin bilgisini edinmeyi amaçlayan betimleyici deneyim felsefesidir (Ulaş, 2002). Fenomenoloji 20. yüzyılın başlarından itibaren tüm yüzyılı etkilemiş ve bir şekilde tüm tartışmaların içinde yer almıştır (Erkıpçak, 2017). Husserl'e göre fenomenoloji, bütün bilimlerin temelinde yer almaktadır ve bir canlının herhangi bir durumunu değil, bütününü; algıları algı olarak, yargıları yargı olarak, duyguları duygu olarak ele alır (Öktem, 2015).

Nitel araştırma yaklaşımı, geçmişte ya da o anda var olan bir durumu olduğu gibi betimleyen araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 1999). Nitel bir çalışma türü olan fenomenoloji, hayatımızda karşımıza çıkan fakat üzerinde çok düşünmediğimiz ya da hakkında detaylı olarak bilgi sahibi olmadığımız olguları derinlemesine inceleyen bir çalışma türüdür (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Bu araştırmanın amacı gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinde bireysel performanslarında değişen ve değişmeyen teknik, eğitim materyalleri, teknik çalışma, eser çalışma yöntemleri ve çalışma koşul ve alışkanlıkları konularında görüşlerinin derinlemesine sorgulanmasıdır. Gitar eğitimcilerinin bu amaç doğrultusunda görüşlerinin nitel bir anlayışla ortaya konmasına çalışılmıştır. Bu nedenle araştırmada araştırmanın amacına uygun olan nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseni tercih edilmiştir.

2.2. EVREN VE ÖRNEKLEM

Nitel araştırmalarda, araştırma sonuçlarının evrene genellemesinden ziyade araştırmaya katılan kişilerin ya da araştırmaya konu olan durumların detaylı incelenmesi amaçlandığı için örnekleme tekniklerinden amaçlı örnekleme tekniği daha çok tercih edilmektedir (Creswell, 2009). Bu çalışmada nitel araştırmanın doğasına ve araştırmanın amacına uygun olarak amaçlı örnekleme tekniklerinden uygun durum örneklemesi tercih edilmiştir. Bu amaçla, fenomenoloji deseninin amaçları doğrultusunda gitar eğitimi alanında uzmanlaşmış kişiler örneklem olarak tercih edilmişlerdir. Gitar eğitimcilerinin on ikisi erkek olup tamamı Türkiye'de çeşitli kurumlarda görev yapmaktadırlar. Araştırmaya seçilen gitar eğitimcileri ile çalışılmasının nedeni, seçilen eğitimcilerin bu alanda önemli kurumlarda mesleki tecrübeye sahip isimler olmalarıdır. Araştırmanın örneklem grubunu oluşturan eğitimcilerin isimleri, çalıştığı kurum ve mesleki deneyimleri Tablo 1 de verilmiştir.

Tablo 1: Katılımcı Gitar Eğitmenlerine İlişkin Bilgiler

Eğitimci No	Adı Soyadı	Çalıştığı Kurum	Mesleki deneyim (Yıl)
E1	A. Aylin Can	Marmara Üniversitesi	20 ve üzeri
E2	Behzat Cem Günenç	Kocaeli Üniversitesi	10-15
E3	Bekir Küçükay	İstanbul Üniversitesi	20 ve üzeri
E4	Cihan Tabak	Harran Üniversitesi	5-10
E5	Ü. Kubilay Can	Kocaeli Üniversitesi	15-20
E6	Okan Yungul	Kastamonu Üniversitesi	5-10
E7	E. Onur Önem	-	10-15
E8	Ozan V. Akyatan	Kocaeli Üniversitesi	20 ve üzeri
E9	F. Ozan Sezener	Mimar Sinan Üniversitesi	20 ve üzeri
E10	Raffi Arslanyan	-	20 ve üzeri
E11	M. Safa Yeprem	Marmara Üniversitesi	20 ve üzeri
E12	Tuncay Aras	Atatürk Üniversitesi	5-10

2.3. VERİ TOPLAMA ARACI

Yapılandırılmış görüşme formunda, amaca yönelik sorular hazırlanır ve bu sorular üzerinde değişiklik yapılmaz. Görüşme verilerinin analizi daha net şekilde yapılmaktadır. Herhangi bir yanlılık söz konusu değildir (Karataş ve Yavuzer, 2015). Bu sebeple araştırmada veri toplama aracı olarak yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Yapılandırılmış görüşme formunun hazırlanması ile ilgili süreçte araştırmacılar tarafından konu ile ilgili literatür taraması yapmış ve literatürden elde edilen verilerden de faydalanılarak yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Hazırlanan görüşme formu, gitar eğitimi alanında iki akademisyenin görüşlerine sunulmuş, uzman görüşlerinden elde edilen veriler doğrultusunda araştırmacı tarafından soruların açık ve anlaşılır olması, araştırmanın amacına uygunluğu ve yeterliliği gibi açılardan görüşme formu yeniden incelenmiş ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Gitar eğitimcileri ile yapılacak olan görüşmenin konusu hakkında önceden bilgi verilmiş, daha sonra araştırmacılar tarafından görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Görüşmeler randevu alınarak katılımcılarla yüz yüze ve telefonla sağlanmış olup araştırmacılar tarafından hazırlanan yapılandırılmış görüşme formu katılımcılara elektronik posta aracılığıyla gönderilmiş ve görüşme formundaki maddelerin cevapları alınmıştır. Ortalama bir saat süren yüz yüze ve telefonla yapılan görüşmeler ses kaydına alınmış sonra bire bir yazıya dökülmüş ve analiz edilmiştir. Bu yolla Türk gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinde gitar eğitmenliklerindeki teknik, eğitim materyalleri, teknik çalışma, müzikalite ve eser çalışma yöntemleri, çalışma alışkanlıkları konularına yönelik değişimler belirlenmeye çalışılmıştır.

2.4. GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK

Çalışmanın iç geçerliğini sağlamak için; çalışmada kullanılmak üzere araştırmacılar tarafından hazırlanan yapılandırılmış görüşme formu, gitar eğitimi alanındaki iki akademisyenin görüşlerine sunulmuş, sonrasında çalışmaya katılan uzmanlara da okutularak okunabilirlik ve anlaşılabilirlik açısından değerlendirmeleri istenmiştir. Uzman görüşlerinden elde edilen veriler doğrultusunda araştırmacılar tarafından form yeniden incelenmiş ve gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Yapılan görüşmeler öncesinde katılımcılara açıklamalarda bulunulmuştur. Katılımcıların yöneltilen sorulara verdikleri cevaplar bulgular kısmında sunulmuştur.

Dış geçerliği sağlamak için; araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması, verilerin analizi ve bulguların nasıl düzenlendiği

ayrıntılı olarak betimlenmiştir. Ayrıca çalışmaya katılan gitar eğitmenleri, çalışmanın amacına katkı sağlayacak uygun bireylerden oluşmaktadır. Dış geçerliği sınırlayıcı bir faktör olarak katılımcı sayısının on iki ile sınırlı tutulması gösterilebilir.

Araştırmanın bulgularının tamamı yorum yapılmadan okuyucuya sunulmuş, kayıt cihazı kullanılarak ve elektronik posta yoluyla iletilen formlar bilgisayar ortamında saklanarak veri kaybı önlenmiştir. Bu durum araştırmanın iç güvenirliğini (tutarlığını) arttırıcı bir etki sağlanmasında etkili olmuştur. Ayrıca, veriler iki araştırmacı tarafından bağımsız bir şekilde okunmuş ve kodlar oluşturulmuştur.

Dış güvenirliğin sağlanması için ise; veriler sonuç kısmına uygun şekilde tartışılmış olup sonuç ve bulgular bölümünün tutarlı olduğu konusunda araştırmacılar arasında görüş birliğine varılmıştır.

2.5. VERİLERİN ANALİZ EDİLMESİ

İçerik analizi; bir konu ile ilgili metnin veya söylevin içeriğini yansıtacak kelime veya kelime gruplarıyla sistematik olarak özetlenmesi, kategorilere ayrılması ve araştırmacılar tarafından önceden belirlenen kurallar dâhilinde kodlar oluşturulması tekniği olarak tanımlanmaktadır (Büyüköztürk vd., 2018). İçerik analiz sürecinde önce birbirine benzeyen nitel veriler belli tema ve kategoriler altında düzenlenir. Daha sonra neden-sonuç ilişkileri şeklinde irdelenir ve yorumlanarak birtakım sonuçlara ulaşılır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Bu araştırmada gitar eğitimcilerinin görüşme formundaki soruları samimi şekilde cevaplamaları ve bu cevapların derinlemesine analiz edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda gitar eğitimcilerinin yapılandırılmış görüşme formundaki yirmi iki açık uçlu soruya verdikleri cevaplar doğrultusunda elde edilen veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir. Bu analiz sonucunda elde edilen kodlar bulgular bölümünde tablolarla gösterilmiştir.

Bulgular bölümü incelendiğinde yapılandırılmış görüşme formunun, gitar eğitmenlerinin mesleki süreçlerindeki bireysel gitar eğitimcilikleri ile ilgili beş

boyuta cevaplar arandığı görülmektedir. Katılımcıların görüşme formundaki sorulara verdikleri cevaplar doğrultusunda katılımcı ifadesini özetleyen kelimeler, araştırmacılar arasında tartışılarak ortak kavramlar kod olarak belirlenmiştir. Ayrıca katılımcıların cevaplarından konu ile ilgili çarpıcı ve örnek oluşturan bazı örnekler doğrudan alıntılara da bu bölümde yer verilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. İLGİLİ LİTERATÜR

3.1. EĞİTİM ve KÜLTÜR

Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir (Ertürk, 2013: s.13). Bu tanımdan hareketle eğitimde değiştirilecek olan bireyin davranışlarıdır. Davranış değişikliği ancak yaşantı yoluyla olabilir ve bu değişikliğin eğitim olarak adlandırılabilmesi için kasıtlı (amaçlı ve planlı) ve istendik (toplumun istediği) şekilde olması gerekir (Gül, 2004).

"Kültür, bir toplumun yaşama biçimidir. İnsanın, doğanın yaptıklarının dışında yapıp ettiklerinin dirik bir bütünüdür" (Sönmez, 2007: s.2). İnsanların toplum yaşamı içerisinde birbirleri ile kurdukları ekonomik, sosyal, siyasal ve dinsel ilişkiler sonucunda ürettiği ve eğitim yoluyla sonraki kuşaklara aktardığı tüm bilgi, beceri ve özellikler kültürü oluşturur (Yelken vd., 2015).

Kültürel süreçlerden olan kültürleme; sosyal bilimlerdeki sosyalizasyon ya da geniş anlamıyla eğitimdir. Doğumdan ölüme kadar, bireyin, toplumun istek ve beklentilerine uyacak şekilde etkilenmesi ve değiştirilmesidir (Güvenç, 1979).

Bireyin yetişmesinde kasıtlı olarak yapılan kültürlemenin yanı sıra, yaşam içinde kendiliğinden oluşan öğrenmelerin de rolü büyüktür. İnsanlar kişilik özelliklerinin, değerlerinin ve becerilerinin bir kısmını bu yolla kazanırlar. Eğitimciler kültürlemenin bu kısmını "informal", amaçlı olarak yapılanını ise "formal" eğitim olarak adlandırırlar (Fidan, 2012).

Formal eğitim; örgün eğitim ve yaygın eğitim olmak üzere ikiye ayrılır. Okul öncesi, ilkokul, ortaokul, lise ve yükseköğretim kurumları örgün eğitimin

kademelerini oluşturur. Halk eğitim merkezi kursları, sivil toplum örgütlerinin düzenlediği kurslar, özel etüt merkezleri ve sürücü belgesi kursları yaygın eğitimi oluşturur (Yelken vd., 2015).

İnformal eğitim; yaşam içinde kendiliğinden oluşur. Amaçlı ve planlı değil olmayıp gelişigüzeldir. Kişi, karşılaştığı durum ve içinde bulunduğu grubun üyeleriyle etkileşimde bulundukça farkında olmadan yeni şeyler öğrenir. Çocuklar arkadaşlarıyla oynarken, gençler akranlarıyla oluşturdukları gruplar içinde birbiriyle etkileşirken yardımlaşmayı, dayanışmayı, iş birliğini, kurallara uymayı, grubun değerlerini benimsemeyi öğrenirler ve toplumsallaşırlar. Bu tür öğrenmeler ailede, sokakta, iş yerinde, televizyon önünde, okulda, kısaca yaşam içinde kendiliğinden meydana gelir (Fidan, 2012).

İnformal (formal olmayan) eğitim, başta gözlem ve taklit yoluyla gerçekleşen öğrenme sürecidir. İnsanların sahip olduğu birlikte yaşama içgüdüsü, onları toplumun beklediği ve istediği davranışları öğrenmeye yöneltir. Sadece informal yollarda sağlanan eğitim, ancak ilkel ve çok küçük toplumlarda gerçekleşir (Fidan, 2012).

Gelişen teknoloji ve formal eğitimin artık yetersiz kalmasıyla günümüzde giderek önem kazanan bir diğer eğitim/öğretim türü de Yaşam Boyu Öğrenme'dir. Gelişen teknoloji ile birlikte ortaya çıkan yeni insan ihtiyaçlarının giderilmesi için bir çözüm noktası olan Yaşam Boyu Öğrenme, eğitimle ilgili tartışmalarda sıkça karşılaşılan bir konu olmuştur. Formal eğitim, günümüzde eğitim ihtiyacını tek başına karşılamaya yetmemektedir. Bireyin yetişmesinde okulda aldığı eğitimin gerçek yaşamda karşılaşacağı problemleri çözebilmesinde tek başına yeterli olmayacağı açıktır (Bağcı, 2011).

Eğitim ve öğretim kurumları, artık günümüzde bireyin yetişmesinde çağın gereksinimlerini karşılamakta yetersiz kalmaya başlamasıyla birlikte, Avrupa Birliği ülkeleri ve aday ülkeler başta olmak üzere birçok ülke, bu yetersizlikleri ortadan kaldırmak için örgün eğitim kurumlarının yanı sıra yaşam boyu öğrenmeye ya da yaşam boyu eğitim alanlarında büyük katkısı olan yaygın eğitim kurumlarına büyük

önem vermiştir (Ersoy ve Yılmaz, 2010 Akt. Yaman ve Yazar, 2015). Bu amaç doğrultusunda bireyler için hedeflenen, eğitimin sadece okulla sınırlı kalmayıp, bireyin tüm hayatını kapsayacak yaşam boyu öğrenme olanaklarının sağlanmasıdır (Geray, 2013 Akt. Yaman ve Yazar, 2015).

3.1.1. Eğitimde Değişim

Son yıllarda eğitim ekseninin öğretmen merkezli eğitimden öğrenci merkezli eğitime doğru kaydığı görülmektedir. "Öğrenci merkezli eğitim, bilimsel düşünme ve iletişim becerisine sahip, öğrenmeyi öğrenen, evrensel değerleri benimsemiş, teknolojiyi iyi kullanan, kendini gerçekleştirmiş bireyler için bireysel özelliklerin dikkate alındığı, eğitim sürecinin her aşamada öğrenci katılımını sağlayacak şekilde düzenlenmesidir" (Erdem, 2018: s.9).

Eğitimin felsefi temellerine bakacak olursak; idealizm, realizm ve pragmatizm gibi büyük felsefi temellere dayanarak Daimicilik, Esasicilik, İlerlemecilik ve Yeniden İnşaacılık olmak üzere dört temel eğitim yaklaşımının ortaya çıktığı görülmektedir. Daimicilik; eğitimin temel ilkelerinin değişmez ve daimi olduğunu kabul eder, mutlak ilkelere dönüşü önerir. Devamlılığı esas alır ve insan doğasını değişmez kabul eder. Bu sebeple eğitim de değişmezdir. Öğrenci temelli değildir (Erdoğan, 2016). Daimicilik gibi esasicilik de öğrenci merkezli bir eğitim yaklaşımı değildir. Esasiciliğin temelinde dört kural vardır; düzenlilik, dakiklik, sessizlik ve çalışkanlık. Öğrencinin bu kuralları benimseyip okul dışında günlük yaşamında da kullandığı takdirde iyi bir karakter geliştireceği ve daha istekli bir şekilde sorumluluklarını öğreneceği vurgulanır. Bu eğitim yaklaşımına göre eğitimde ilk adım öğretmen ile atılır (Tuncel, 2004). İlerlemecilik; natüralist ve pragmatik felsefeye dayalı ve geleneksel eğitime bir tepki olarak ortaya çıkmış bir eğitim yaklaşımıdır. John Dewey'in öncülüğünde geliştirilen bu yaklaşım, baskıcı, ezberci geleneksel eğitimi terk edip özgürlükçü bir eğitimin oluşması gerekmektedir. Öğrenci merkezli bir yaklaşımdır ve bireysel farklılıkları esas alır. Daimiciliğin tersine temel gerçeğin değişim olduğu kabul edilir. Bu sebeple; bağımsız, girişken, yaratıcı, değişime ayak uydurabilen ve problem çözebilme yeteneğine sahip bireylerin yetiştirilmesi hedeflenir. Öğretmenin rolü yalnızca rehberlik etmektir.

İlerlemecilik yaklaşımından sonra John Dewey'in izinden gidenlerle birlikte toplumu yeniden düzenlemek amacıyla toplumsal boyutta yeni bir yaklaşım ortaya çıktı. Toplumsal boyuttaki bu yaklaşım da Yeniden İnşaacılık yaklaşımıdır (Erdoğan, 2016).

Öğrenmenin bireyde nasıl meydana geldiği konusunda davranışçı ve yapılandırmacı olmak üzere temelde iki görüş mevcuttur. Temellerini nesneci felsefeden alan davranışçı yaklaşımın başlangıcı 20. yüzyılın başlarına dayanmaktadır. Bu kuram öğretmen merkezlidir (Tokatlı, 2018). "Nesnelci felsefede amaç, herkesin dünyayla ilgili aynı nesnel, tam ve doğru anlayış kazanmasıdır. Nesnelcilik, öğrenenlerin aktarılan bilgiden aynı anlamı çıkardığını varsayar. Diğer bir deyişle öğrenme, objektif gerçekliği özümleme sürecidir" (Avşar, 2009: s.43).

1930-40'lı yıllarda ortaya çıkmış bir eğitim anlayışı olan yapılandırmacılığın kökleri çok daha eskilere dayanmaktadır. Yapılandırmacı anlayış, Sokrates'in bilişsel öğrenmeler için temel koşullar olduğunu ileri sürdüğü yıllara kadar götürülebilir. Immanuel Kant (1724-1804) bireylerin uyaranları algılayışlarına göre dünyayı kavradıklarını ve kendilerinin yapılandırdığını belirtmiştir. John Dewey (1858-1952) eğitimin her şeyden önce öğrencilerin fikirlerini ve çıkarlarını dikkate alması gerektiğini vurgulamıştır. Sonrasında Jean Piaget (1896-1980) öğrencinin bilgiyi yeni durumlara uyarlamasında ve özümsemesinde önceki bilgiler üzerine inşa edeceği görüşünü ortaya koymuş ve bu görüşler, yapılandırmacı yaklaşımın temellerini oluşturmuştur (Türkmen, 2016).

"Yapılandırmacılık, bilginin birey tarafından duyular vasıtasıyla edilgin olarak alınmadığını, tam tersine öğrenenler tarafından yapılandırıldığını, üretildiğini öne süren bir öğrenme kuramıdır" (Ün Açıkgöz, 2005: 60-61 Akt. Arslan, 2009: s.145). Yapılandırmacılığın en önemli özelliklerinden birisi öğrenenin bilgiyi yapılandırmasına, oluşturmasına, yorumlamasına ve geliştirmesine olanak sağlamasıdır. Yapılandırmacılık "zihinsel yapılandırmanın" sonucu olan biliş (öğrenme) temelli bir öğrenme yaklaşımıdır. Alışılmış yöntemlerde bilgiyi öğretmenler verebilir ya da öğrenenler bilgiye kitaplardan ya da medyadan ulaşabilir. Ama bilgiyi almak ve duymak zihinsel yapılandırma için yeterli değildir. Öğrenen

yeni bir bilgi ile karşılaştığında, dünyayı tanımak ve açıklamak için önceden oluşturduğu kuralları kullanır ya da algıladığı bilgiyi daha iyi algılayabilmek, kavrayabilmek için yeni kurallar oluşturur (Books ve Books, 1993; Akt. Erdem, 2001).

3.1.2. Sanat ve Müzik Eğitimi

Sanat; güzelliklerin dışavurulduğu ve sanatçının, estetik kaygılarla ürettiği yapıtını, tüm toplumlarla paylaştığı bir etkinliktir (Kongar, 2001). "Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir." diyen Mustafa Kemal Atatürk, sanatın bir ulus için ne kadar önemli olduğuna vurgu yapmıştır. Atatürk'ün bu sözünden hareketle toplumumuzda sanatın devamlılığı için sanatın kuşaktan kuşağa aktarılması elzemdir. Sanatın kuşaktan kuşağa aktarılması "sanat eğitimi" ile olur.

Sanat eğitimi ise; "bireye, kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli sanatsal davranışlar kazandırma ya da bireyin sanatsal davranışlarına kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma sürecidir." (Uçan, 1994: s.69).

"Müzik eğitimi; bireye kendi yaşantısı yoluyla amacı olarak belirli müzikal davranışlar kazandırma ve onun müzikal davranışlarını değiştirme, geliştirme sürecidir. Müzik eğitimi yoluyla bireyin davranışlarında oluşan değişmelerin toplumu etkileyeceği, toplumdaki değişmelerin ise bireyi etkileyeceği açıktır" (Say, 2009: s.360).

- Müzik eğitimi çeşitli kollara ayrılır ve her kol kendi içinde dallara ayrılır. Çünkü kol ve dalların içeriği, kullanılan materyal, izlenen yöntem ve teknik, gerçekleştirilen ortam ve düzey, öngörülen aşama ve süreç bakımından çeşitlilikler vardır. Ancak öncelikle belirlenmesi gereken noktalar, eğitim sürecinin hangi amaçla, kimler için ve nasıl uygulanacağıdır. Bu temel amaçlar doğrultusunda, müzik eğitiminin birbiriyle bağlantısı olan üç kola ayrıldığı görülür (Say, 2009):
- Genel müzik eğitimi (okullardaki temel eğitim)
- Amatör (özengen) müzik eğitimi

- Profesyonel (mesleki) müzik eğitimi (müziği meslek edinmek isteyen yetenekler için müzik okullarında)

Okullarımızda verilmekte olan genel müzik eğitimi; okul, bölüm ve program ayrımı yapmaksızın her düzey ve aşamadaki öğrenenlere yönelik olması ve genel müzik kültürünü aşılamayı hedeflemesi nedeniyle, diğer türlerin hem temelini oluşturmakta hem de amatör ve mesleki müzik eğitimine giden yolu aramaktadır (Uçan, 1994; Akt. Türkmen, 2016). Genel müzik eğitimi, en açık ifadeyle, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokul, ortaokul, lise ve diğer özel okul kademelerinde verilen, haftalık belli bir zaman dilimini içerisinde normal eğitim sürecinde belirlenmiş bir program dâhilinde yürütülen ve bu okullardaki programı alan bütün öğrencileri kapsayan bir eğitim olarak tanımlanabilir (Türkmen, 2016).

"Amatör (özengen) müzik eğitimi; müziğe ya da müziğin bir dalına amatörce ilgi duyan, istekli ve yatkın olan bireylere yöneliktir. Etkin bir müziksel katılım sağlayarak, çeşitli müziksel kazanımların kazandırıldığı bir türdür (Uçan, 1994; Akt. Türkmen, 2016). Müziğin belli bir dalında kendisini yetiştirmek isteyen bireylere verilen ve müzikal zevklerini geliştirmeyi amaçlayan bir eğitimdir. Burada bireyin kendi istek ve arzuları ön plana çıkar" (Türkmen, 2016: s.15).

Profesyonel (mesleki) müzik eğitimi; tüm müzik alanını veya müziğin bir kolunu/dalını meslek olarak seçen, seçmek isteyen, müziğe belli düzeyde yetenekli bireylere yönelik verilen müzik eğitimidir. Profesyonel müzik eğitimi müzik mesleğinin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar (Uçan, 1994).

Profesyonel (mesleki) müzik eğitimi, çeşitli dallarıyla çok geniş bir alana yayılmakla kalmamış, disiplinler arası olmasıyla da farklı disiplinlerin içerisinde kendisine yer bulabilmiş bir alandır. Genel olarak, profesyonel (mesleki) müzik eğitimi alanlarının yorumculuk, bestecilik, müzik bilim, eğitim, teknoloji gibi alanlarda görev alabildikleri görülmektedir. Ayrıca sağlık, din, işitsel medya ve daha birçok alanda da müziği meslek olarak seçmiş bireyler çalışmaktadır. Bu nedenle, profesyonel (mesleki) müzik eğitimi her aşama ve dala göre planlanmayı ve özel

çalışmalar yapmayı gerektirmekte, gelişmiş ülkelerin eğitim sisteminde, gerekli alanlara yönelik uzmanlık eğitimi yer almaktadır (Türkmen, 2016).

"Ülkemiz için müzik eğitiminin temel bilgileri, cumhuriyet döneminde bu alanda atılan temelle özdeştir. Şöyle de diyebiliriz; Cumhuriyetin kuruluşuyla her şeye sıfırdan başlandığı için, müzik eğitimi konusunda atılan temeller, aynı zamanda müzik eğitiminin temel bilgilerini de yansıtmıştır. Özellikle 1930'lu yıllarda o zamanki adıyla maarif davasının coşku dolu atılımlarına bakarsak, müzik eğitiminde ileri adımlar atıldığına tanık oluruz" (Say, 2011: s.11).

Ülkemizde çalgı eğitim ve öğretimine üst ve orta konumlardan başlayıp kademe kademe alt konumlara ve giderek birinci (temel) konumlara doğru geliştiren bir anlayış ve yaklaşımı esas alan bir yöntem, ilk olarak Prof. Dr. Ali Uçan tarafından oluşturulup geliştirilmiştir. Geliştirilen bu yöntem Ankara İlköğretim Okulu Müzik Semineri'nde okutulan keman derslerinde etkili ve verimli biçimde uygulanmış ve son derece başarılı sonuçlar alınmıştır (Küçükay, 1996).

Ülkemizde müzik eğitimi hem örgün hem yaygın eğitim kurumlarında verilmektedir. Örgün eğitim kurumlarında okulöncesi eğitim kademesinden yükseköğretim kademesine kadar her kademede müzik eğitimi yer almaktadır. Ayrıca Halk Eğitim Merkezleri, Kültür ve Sanat Merkezleri gibi pek çok yaygın eğitim kurumlarında da müzik eğitimi yer almaktadır.

Ülkemizde İlkokul/ortaokul kademesinde mesleki müzik eğitimi yalnızca konservatuvarların bünyesinde verilmektedir. Lise düzeyine gelindiğinde ise mesleki müzik eğitimi, konservatuvarlarda ve güzel sanatlar liselerinde verilmektedir (Yalçın, 2017).

Ülkemizde profesyonel (mesleki) müzik eğitimi konservatuvarlarda, güzel sanatlar fakültelerinin müzik bölümlerinde ve eğitim fakültelerinin güzel sanatlar eğitimi müzik eğitimi anabilim dallarında verilmektedir. Ülkemizde konservatuvarlar müzik, müzikoloji ve sahne sanatları alanlarında eğitim veren ve yüksek nitelikli sanatçılar, yorumcular ve araştırmacılar yetiştiren kurumlardır. Güzel sanatlar

fakülteleri, genellikle müzik ve görsel sanatlar alanlarında yeni sanatçılar ve araştırmacılar yetiştirmeyi amaçlar. Eğitim fakültelerinin müzik eğitimi anabilim dalı ise, mesleki bilgi ve becerilerini kullanarak, öğretme yöntemlerini bilen profesyonel müzik eğitimcileri yetiştirmeyi amaçlayan kurumlardır. Bu kurumların dışında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olan güzel sanatlar liselerinin müzik bölümleri de mesleki anlamda müzik eğitimi veren kurumlardır. Bu okulların amacı, lisans düzeyinde müzik eğitimi veren kurumlara gerekli niteliklere sahip öğrenciler yetiştirebilmektir (Yener ve Apaydınlı, 2016).

3.1.3. Çalgı Eğitimi

Çalgı eğitimi; "bir çalgının çalınabilmesinde uygulanan, yöntemler bütünüdür. Bireysel olarak yapılan çalgı eğitiminde öğrencilere, çalgısını doğru bir teknikle çalma, çalışma süresini verimi arttıracak şekilde ayarlama, müzik kültürlerini çalgısı yoluyla en iyi şekilde kavratma ve müzikal becerilerini arttırmaya yönelik çalışmalar çalgı eğitiminin başlıca amaçlarıdır. Birey, çalgı eğitimi yoluyla müziği, müzikle birlikte müziksel yaşamı ve sanatsal bakışı daha iyi algılayıp yorumlayabilir" (Parasız, 2010: s.19).

Çalgı eğitimi, müzik eğitiminde vazgeçilmez unsurlardan birisidir. Çalgı eğitimi bireyin gelişmesine bilişsel, duyuşsal ve devinişsel alanlarda katkılar sağlamaktadır. İyi donanımlı bir öğretmen, eğitimde en önemli faktörlerden birisidir. Tuckman'a göre sosyal öğrenme kuramının en önemli öğesi modeldir. İnsanların bir davranışı öğrenebilmeleri (Erim ve Yöndem, 2009).

Etkin ve bilinçli bir müzik eğitimi çocuğun yaratıcı gücünü ortaya çıkardığı gibi, onun bu yöndeki yeteneklerinin de gelişmesini sağlar. Bu bağlamda müzik, çağdaş eğitimin vazgeçilmez unsurlarından birisidir. Müzik eğitiminin amaçları içerisinde; insan zekâsını ve yeteneklerini en üst düzeyde geliştirmek ve yetkinleştirmek vardır. Eğitim sürecinin bir boyutu olarak müziğin, bireyin, zekâ gelişimi ve bilişsel başarısı üzerindeki etkileri de uzun yıllardır pek çok araştırmalara konu olmuştur (Şendurur ve Barış, 2002).

Çalgı eğitimi, içinde zorlukları barındıran uzun bir yoldur. Bununla birlikte özenli, sabırlı ve planlı çalışma gerektiren bir süreçtir. Bu zorlu süreçteki en önemli iki unsur öğrenci ve öğretmendir. Bireysel olarak yapılan çalgı eğitimi derslerinde, hedeflenen davranışların kazanılması sürecinde öğretmen ile öğrenci arasındaki iletişim ve öğretim yöntemi etkin bir rol oynar (Parasız, 2010).

Planlı ve programlı olmayan gelişigüzel gerçekleşen eğitim biçimi olan informal eğitim yoluyla da müzik ve çalgı eğitimi gerçekleşebilir. Buradaki en önemli unsur informal eğitimin gözlem ve taklide dayalı olmasıdır. Örneğin kişi, rol model gördüğü birisinin enstrüman çalış stilini gözlemleyerek zaman içerisinde kendisi de aynı stili belli bir ölçüde kazanabilir.

3.2. KLASİK GİTAR

3.2.1. Gitarın Tarihçesi ve Teknik Özellikleri

Adını Antik Yunan uygarlığındaki "Kithara"dan alan gitar, neredeyse her müzik türünde kullanılabilen bir çalgıdır. Doğu kökenli, tahta gövdeli, parmakla çekilerek çalınan lavta ailesinden gelen bu çalgının ilk örneklerine Mezopotamya ve Anadolu'da rastlanmıştır. Ankara'da bulunan Anadolu Medeniyetler Müzesinde sergilenmekte olan, Asur ve Hitit uygarlıklarına ait kalıntılar üzerine taşlarla kazınmış gitara benzeyen telli çalgıların resimleri bulunur. "Gitar Çalan İnsan" olarak bilinen kayanın üzerindeki Hitit gitarı, en eski çalgı olarak bilinir (Sheriff, 2012).

Gitarın tarihçesine bakacak olarak, bu çalgının kökeninin ne kadar eskiye dayandığı konusundaki görüşler çoğunlukla bir varsayım olarak kalmaktadır. Mısırlılardan eski Yunanlılara ve sonra Romalılara ulaşan gitara benzer çalgıların, 8. ve 9. yüzyıllarda Arapların İspanya'ya girmesiyle Avrupa'ya ulaştığı belirtilmektedir. İlerleyen yüzyıllarda pek çok biçim alan gitarın bugünkü klasik şeklini veren İspanyol yapımcı Antonio Torres'tir (Elmas, 2003).

"Klasik gitarın altı teli vardır. Uzunluğu 65-66 santim olan telleri mi, la, re, sol, si ve mi perdelerine akort edilir" (Say 2009: 223). Üç buçuk oktavlık ses genişliğine sahip olan gitar, armoniklerin de kullanımıyla dört buçuk oktavlık genişliğe kadar çıkabilir (Güzel, 1994).

Gitarın armoniyi anlatabilme yeterliliği tuşlu çalgılara göre daha sınırlıdır. Gitarın tek bir pozisyonda iki oktav ve bir majör üçlü ses aralığına sahip olması ve tellerin karşıt tınısal karakteristiklerinin melodi ve eşlik arasında net bir ses yüksekliği ve tınısal ayrımına olanak tanır (Sheriff, 2012).

Öncelikle rahat taşınır olması, kendine has hoş sesi ve perdeli bir enstrüman olmasından dolayı gitar oldukça popüler bir enstrüman olmuştur. Her müzik türüne uygun olması, çok sesli çalınabilmesi (kendi kendine eşlik edebilmesi) ve her yaşta öğrenilebilmesi gitarı popüler kılan diğer etmenlerdir. Sesi özellikle yaylı ve üflemeli çalgılara göre düşük kalan gitar bir orkestra çalgısı değildir. Gitar, orkestraya solist olarak girebilir.

Gitar aktarımlı bir çalgıdır ve notasyonunda yazıldığı yerden bir oktav pes tınlar. Bu sebeple özellikle orkestrasyon yazarken gitarın aktarımlı bir çalgı olduğu unutulmamalıdır.

3.2.2. Klasik Gitarın Türkiye'ye Girişi

Ülkemizde gitar ilk yıllarda eğlence müziği çalgısı olarak kalmış, sonraki yıllarda az sayıda da olsa konser vermeye gelen yabancı gitaristler, radyo yayınları ve müzik ile ilgili kişilerin yurt dışından temin ettikleri notalar ve plaklar ile klasik gitar ülkemizde yaygınlaşmaya başlamıştır (Elmas, 2003).

Klasik gitar Avrupa'da duraklama dönemine girse bile her zaman kendini geliştiren bir yapı içerisinde olmuştur. Türkiye'de ilk adımlar, klasik gitarın 20. yüzyılda tarihinin doruk noktasına yaklaştığı yıllarda atılmıştır. Türkiye'de bilinen ilk gitar eğitmeni Andrea Paleologos'dur (1911-1997). 1930'lu yıllara gelindiğinde ciddi anlamda gitar çalan ve gitar öğrencileri yetiştiren ilk isimler Dr. Fazıl Abrak,

İlya Ksantapulos, Mario Parodi, Andrea Paleologos, Ertuğrul Şatıroğlu, Can Aybars ve Rıfat Esenbel'dir. 20. yüzyılın ortalarına doğru Türkiye'de yaşamış ve Mario Parodi, Sava Palasis, Savaş Çekirge, Misak Toros, Raffi Arslanyan gibi ülkemiz gitar hayatının gelişiminde önemli rol sahibi gitaristleri yetiştirmiştir. Yetişen bu gitaristler konserler vermiş ve gitarın ülkemizde tanınmasında önemli roller üstlenmişlerdir (Elmas, 2003; Günenç, 2011).

Andrea Paleologos müzisyen bir ailenin müziği meslek olarak tercih eden tek çocuğudur. 1918-1920 yılları arasında İstanbul'da babası tarafından yönetilen 65-70 kişilik bir orkestraya katılmış ve solo mandolinci olarak birçok konserde yer almıştır. Mandolin ve keman çalmada gösterdiği üstün yeteneklerine rağmen Paleologos müzik hayatını klasik gitar ile sürdürmeyi tercih etmiştir. O yıllarda gitar çalma stilinden tatmin olamayan Paleologos, yeni bir teknik olan destekli vuruş stilini (Tarrega Yöntemi) benimser. 1931-1942 yılları arasında İstanbul'da yoğunlaşan konserler verir. 1934 yılında Atina'da verdiği bir konserden sonra kendisine sunulan konser turu teklifini hayatını gezgin bir gitarist olarak sürdürmek istemediği için reddeder. Usta gitarist 1964 yılında Yunanistan'a göç etmiştir. Kendisine yapılan tüm davetlere ve Türkiye'ye büyük sevgi duymasına rağmen "Benim kalbim o heyecana dayanamaz, ölürüm" diyerek yanıt vermiş ve bir daha ülkemize gelmemiştir (Kanneci, 2001).

Andrea Paleologos'un yetiştirdiği birçok öğrenci vardır. Öğrencilerinden Can Aybars (1917-1999) gitarı Ankara'ya ilk götürenlerdendir. Usta gitaristin öğrencilerinden Ziya Aydıntan (1905-1982) ilk Türkçe gitar metodunu yazmıştır. Savaş Çekirge Türkiye'de gitar camiasına çok değerli gitaristler kazandırmıştır. Misak Toros gitar için modern eserler bestelemiştir (Kanneci, 2001).

Cumhuriyet öncesi doğumlu olan bu dört gitarist, konserler düzenleyerek, gitar için eserler yazarak ve öğrenciler yetiştirerek ilk kuşak klasik gitarist ve gitar eğitimcileri olarak belli düzeyde bir birikimin oluşmasında pay sahibi olmuşlardır. Klasik gitarın akademik hayatta henüz kendisine yer bulamadığı yıllarda, çalgıya ait bilgilerini kendi çabalarıyla geliştiren bu gitaristlerin oluşturduğu birikimin sonucunda, yeni bir kuşak oluşmuştur. İkinci kuşak olarak bahsedebileceğimiz

gitaristler arasında Misak Toros (1940-2010), Raffi Arslanyan (1944-) ve Savaş Çekirge (1944-1998) en önde gelen isimlerdir (Kanneci, 2001).

Andrea Paleologos'un öğrencisi Ziya Aydıntan, Ankara'da "Gitar Severler Derneği"ni kurdu ve yetiştirdiği öğrencileri ile konserler verdi. Gitar eğitimi sahasında etkili olan Aydıntan'ın üç kitap halinde hazırladığı "Gitar Metodu" bulunmaktadır (Elmas, 2003).

Türkiye'de klasik gitar eğitimi bu ikinci kuşağın çabalarıyla giderek yaygınlaşmış ve bu başta İstanbul, Ankara, İzmir olmak üzere büyükşehirlerde konserler düzenlemişlerdir. Düzenlenen bu konserler ve yetiştirdikleri öğrenciler sayesinde klasik gitarın popülerliği daha da artmıştır. Bu kuşağın ortaya koyduğu birikim sayesinde üçüncü bir kuşak doğmuş, bu üçüncü kuşağın çabalarıyla klasik gitar akademik hayatta kendisine yer bulmuştur (Uluocak, 2015).

1976 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi öğrencileri tarafından kurulan "Klasik Gitar Topluluğu" farklı nesillerden gitaristlerin yetişmesinden önemli rol oynamıştır. 1979 yılında Cem Küçümen, Şadi Ensari ve Önder Arık'ın katılımlarıyla "İstanbul Gitar Üçlüsü" kurulmuştur (Günenç, 2011).

Bu hareketlenmelerin yaşandığı dönemlerde gitar sanatçısı Ahmet Kanneci sayesinde ODTÜ Gitar Topluluğu (1984), Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Gitar Sanat Dalı (1985), Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi Gitar Sanat Dalı (1986), Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (1990) kurulmuştur. Kurulan bu merkezler Türkiye klasik gitar hayatı açısından en önemli merkezler arasında gösterilebilir. Ayrıca Kanneci'nin gitar eğitmenliği ve yorumculuğu olarak katkılarının yanında, Türk bestecileri klasik gitar için eser yazmaya teşvik etmesi sayesinde Türk klasik gitar repertuvarının temel taşlarını oluşturmuştur (Günenç, 2011).

1987 yılına gelindiğinde gitarist ve eğitmen Bekir Küçükay, Heitor Villa-Lobos müziği üzerine yaptığı çalışmalardan dolayı en prestijli ödüllerden birisi olan Heitor Villa-Lobos altın madalyasına layık görülmüştür. Ayrıca 1987 yılında Kağan

Korad, Kürşat Tecri ve Soner Egesel tarafından "Bilkent Gitar Üçlüsü" kurulmuştur. Bu üçlü on dört sene boyunca ülkemizin adını en prestijli gitar festivallerinde dünyaya duyurmuştur. Ayrıca günümüz genç gitar jenerasyonu için ilham kaynağı olmuşlar, birçok gitarist yetiştirmişlerdir (Günenç, 2011).

3.2.3. Türkiye'de Klasik Gitarın Akademik Hayata Girişi

Önceleri uzunca süre özel dersler şeklinde devam eden gitar eğitimi, zaman içerisinde yavaş yavaş ilk olarak konservatuvarlarda, sonrasında ise eğitim fakültelerinin müzik bölümlerinde verilmeye başlanmıştır. Konservatuvarlarda öncülüğü Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (1977-1978), eğitim fakültelerinde ise Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Müzik Bölümü (1983-1984) yapmıştır (Elmas, 2003).

Türkiye gitar tarihinde ilk kez bir konservatuvarda gitar sanat dalı açan Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuvarında ilk gitar derslerini İtayan gitarist Carlo Domeniconi vermiştir. Carlo Domeniconi bu kurumda iki yıl ders verdikten sonra tekrar yurt dışına dönmüş ve yerine günümüzde bu kurumda ders vermeye devam eden Erhan Birol atanmıştır. 1984 yılında ilk mezununu veren Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuvarının ilk mezun gitarist-bestecisi Erdem Sökmen, 1985 yılında İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda Gitar Sanat Dalı'nı açmıştır. Halen bu konservatuvarda görevini sürdüren Erdem Sökmen, ülkemizde gitar eğitimi görüp profesyonel olarak yetişen ilk gitaristtir (Kanneci, 2001).

Klasik gitarın, ilk defa eğitim fakültelerinin müzik bölümlerinde ders olarak verilmeye başlandığı müzik eğitimi bölümleri ve klasik gitar derslerinin başlama tarihleri şöyledir (Elmas, 2003):

- İstanbul Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi (1983-1984)
- Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü (1984-1985)
- Ankara Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü (1986-1987)

- İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü (1986-1987)
- Malatya İnönü Üniversitesi Müzik Eğitimi Bölümü (1989-1990) (Elmas, 2003)

Klasik gitarın, ilk defa konservatuvarlarda ders olarak verilmeye başlandığı kurumlar ve başlama tarihleri şöyledir:

- Mimar Sinan Üniversitesi İstanbul Devlet Konservatuarı (1977-1978), tam zamanlı
- İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarı (1985-1986), tam ve yarı zamanlı
- Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuarı (1985-1986), yarı zamanlı
- Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi (1986-1987), tam zamanlı

Yukarıda belirtilen okullar dışında bazı üniversitelerin veya dershanelerin açmış olduğu kurslar ve özel dersler de gitar eğitimine yardımcı olmaktadır (Elmas, 2003: s.97).

3.2.4. Türkiye'de Klasik Gitar Eğitiminin Güncel Durumu

Türkiye'de gitar eğitimi hem örgün eğitim kademelerinde hem de yaygın eğitim kurumlarında verilmektedir. Örgün eğitim kademelerinde konservatuvarlarda, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi ana bilim dallarında, güzel sanatlar fakültelerinde, güzel sanatlar liselerinde, bazı özel okullarda ve isteğe bağlı olarak ilk ve ortaöğretim okullarının kurslarında verilmektedir.

"İlköğretim ve ortaöğretim kurumlarına müzik öğretmeni yetiştiren eğitim fakültelerinin müzik eğitimi bölümlerinde (şimdiki ismi ile güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dalları) gitar ana çalgı olarak öğretilmekteydi. Bu okullarda ana çalgı olarak dört yıl gitar dersleri alan öğrencilerin tek başlarına olduğu kadar grup çalışmaları yapmaları da sağlanmaktadır. Bu gençler de mezun olduktan sonra, görev yaptıkları okullarda öğrencilerine doğru gitar çalmayı öğretmekte, gitarı

bir sınıf çalgısı olarak kullanmakta ve bir eşlik çalgısı olarak değerlendirmektedir. Bu öğretmenler sayesinde ilköğretim ve ortaöğretim okullarında da doğru gitar çalan öğrenci sayısı artmaktadır" (Elmas, 2003: s.96).

Oldukça popüler bir çalgı olan gitarın örgün eğitimin dışında yaygın eğitimde de dersleri verilmektedir. Özellikle son yıllarda belediyelerin halk eğitim merkezlerinde, kültür sanat merkezlerinde ve diğer özel kurslarda gerek hobi sınıfları gerek ihtisas sınıfları olsun gitar eğitimi yoğun talep görmektedir.

Amatör (özengen) müzik eğitimi verilen hobi sınıflarında, hobi olarak bir enstrüman çalmayı öğrenmek isteyen bireylere yönelik eğitim verilmektedir. Dersler genellikle grup olarak yapılır. Temel gitar tekniklerinin kazandırıldığı hobi kurslarında, günümüzde ağırlıklı olarak popüler müzik üzerinden eğitim verilmektedir. Bu kurslarda basit şarkılara eşlik edebilme, grup olarak çalabilme, temel dizi ve akorları kavrayabilme gibi becerilerin kazandırılması amaçlanmıştır.

İhtisas sınıflarında ise daha çok, ileride mesleki müzik eğitimi almak isteyen bireylere yönelik müzik eğitimi verilmektedir. Bu sınıflara katılım genellikle yetenek sınavıyla olur ve öğrencilere dönem içerisinde çeşitli sınavlar yapılarak gelişim düzeyleri takip edilir. Hobi sınıflarına göre daha sistemli ilerleyen bu kurslarda dersler duruma göre grup olarak veya bireysel yapılır. Kursun bitiminden sonraki süreçte öğrencilerin konservatuvarlara, müzik eğitim fakültelerine veya güzel sanatlar liselerine/fakültelerine girebilecek düzeyde beceriler kazanmaları amaçlanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR

4.1. GİTAR EĞİTİMCİLERİNİN MESLEKİ YAŞANTILARININ İLK VE SON YILLARINDAKİ GİTAR EĞİTİMCİLİKLERİ ÜZERİNE BULGULAR

4.1.1. Teknik Açıdan Değişimler ile İlgili Bulgular

Tablo 2: 1. Soru (Gitar Eğitmenlerinin Duruş ve Tutuş Öğretmelerine İlişkin Veriler)

EĞİTİMCİ	İlk yılları			Son yılları		
	Klasik Tutuş	Kişiye Özel Tercihler	Vücudun Rahat Edebileceği Şekilde	Klasik Tutuş	Kişiye Özel	Vücudun Rahat Edebileceği Şekilde
E1	X			X	X	
E2	X			X	X	
E3		X	X		X	X
E4						
E5	X			X		
E6	X			X		
E7	X				X	
E8	X			X		
E9	X			X		
E10	X			X		
E11			X			X
E12	X			X		

Tablo 2 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde gitarda duruş ve tutuş pozisyonlarını öğretirken tercihlerinin ilk ve son yıllarına bakıldığında; mesleki süreçlerinin ilk yıllarında eğitimcilerin büyük çoğunluğunun (dokuz eğitimci) klasik tutuş stilini, bir eğitimcinin kişiye özel tutuş stilinin oluşturulması gerektiği, iki eğitimcinin vücudun en rahat edebileceği şekilde tutuş stilinin oluşturulması gerektiğini savundukları görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında eskiye nazaran artık eğitimcilerin kişiye özel tercihleri esas alarak tutuş stili belirledikleri (dört eğitimci), sekiz eğitimcinin klasik tutuş gösterimine devam ettikleri ve iki

eğitimcinin vücudun en rahat edebileceği tutuş stilinin oluşturulması konusundaki görüşlerine devam ettikleri görülmektedir.

Tablo 3: 1. soru (Gitar Eğitmenlerinin Duruş ve Tutuş Öğretmelerine İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları

Tutuş Tercihleri	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
Klasik Tutuş	9	75.00	8	66.67
Kişiye Özel Tercihler	1	8.34	4	33.34
Vücudun Rahat Edebileceği Şekilde	2	16.67	2	16.67

Tablo 3 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında %75'inin klasik tutuşu, %8.34'ünün kişiye özel tutuş tercihlerini, %16.67'sinin vücudun en rahat edebileceği şekilde tutuşu tercih ettikleri görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında ise %66.67'sinin klasik tutuşu, %33.34'ünün kişiye özel tutuş tercihlerini, %16.67'sinin vücudun en rahat edebileceği şekilde tutuşu tercih ettikleri görülmektedir.

Eğitimcilerin, 1. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *… İlk yıllarımda oldukça katı bir şekilde kendi duruş ve tutuş durumumu daha çok dikkate alıyordum. Son yıllarda bu durum daha esnek. Kişinin fiziksel özelliklerini daha çok dikkate almaya başladım. Tabi bu temel tutuş ve tutuş pozisyonlarını gözardı ettiğim anlamında değerlendirilmemeli. (E1)*
- *… İlk yıllarımda klasik gitar altın oran çizimlerini göstererek çalıştırırdım. Son yıllarda ise kişinin fiziki durumuna göre ergonomi prensipleri doğrultusunda kişiye özel yaklaşımlar ile çalıştırıyorum. (E2)*
- *… İlk yıllarda postüre cok dikkat etmeden klasik gitar tutuşu gösterirdim. Son yıllarda ise bu durum değişti. Klasik tutuş ama postüre çok dikkat ederek tüm bedeni yerleştirirken örneklendirerek, doğru tutuşu anlayana kadar tekrar ettirerek gösteriyorum. (E5)*
- *… İlk yıllarda sadece footstool (ayak sehpası) kullanılan dönemlerde sol ayağın sehpanın üzerine konularak gitarın tutulması konusunda yönlendirmede bulunuyordum. Duruş ve tutuşun beden sağlığı ve dolayısıyla*

gitar çalımı üzerindeki etkileri konusunda derinlemesine bilgiye sahip değildim. Son yıllarda Dynarette, Ergo Play vs. aparatlardan sonra normal oturma düzeninde de gitarın aynı açıyla tutulabileceği konusunda yönlendirmelerde bulunuyorum. Genel olarak duruş ve tutuş açısının omurga ve beden üzerindeki etkileri konusunda ki bilgilerimin biraz daha artmasıyla daha net önerilerde bulunabiliyorum. (E6)

- *... İlk yıllarımda oturma şeklini öğrendiğim şekilde olması gerektiği gibi göstermeye özen gösteriyordum. Ayaklık muhakkak kullandırıyordum. Son yıllarda halen çok özen gösteriyorum ancak sağlıklı vücut duruşunu öğretmeye, rahatlatmaya ve bunun tutuşa etkisini anlatmaya ve uygulamaya gayret ediyorum. Ayaklık yâda ergo play kullandırıyorum. (E9)*

Tablo 4: 2. soru (Gitar Eğitimcilerinin Öğretim Sürecine Dâhil Etmedikleri Gitar Tekniklerine İlişkin Veriler)

EĞİTİMCİ	İlk yılları			Son yılları	
	Flamenko Stilleri	Tremolo	Sol El Baş Parmağı	Flamenko Stilleri	Tremolo
E1					
E2			X		
E3					
E4	X	X			
E5	X				
E6	X				
E7	X			X	
E8					
E9					
E10					
E11					
E12		X			X

Tablo 3 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde tüm gitar teknikleri arasında öğretim sürecine katmadıkları gitar tekniklerinin ilk ve son yıllara bakıldığında; ilk yıllarında dört eğitimcinin alzapua, rasgueado gibi flamenko stili teknikleri, iki eğitimcinin tremolo tekniğini öğretim sürecine katmadığı, son yıllarında ise sadece bir eğitimcinin flamenko stili teknikleri ve tremolo tekniğini öğretim sürecine katmadığı görülmektedir.

Tablo 5: 2. soru (Gitar Eğitimcilerinin Öğretim Sürecine Dâhil Etmedikleri Gitar Tekniklerine İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları

Teknikler	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
Flamenko Stilleri	4	33.34	3	25.00
Tremolo	2	16.67	1	8.34
Sol El Baş Parmağı	1	8.34	0	0.00

Tablo 5 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında %33.34'ünün flamenko stillerini, %16.67'sinin tremolo tekniğini, %8.34'ünün sol el baş parmağı tekniklerini eğitim süreçlerine dâhil etmedikleri görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında ise %25'inin flamenko stillerini ve %8.34'ünün tremolo tekniğini eğitim süreçlerine dâhil etmedikleri görülmektedir.

Eğitimcilerin, 2. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... Mesleki yaşantım boyunca her teknikten azar azar da olsa öğretiyorum. Özellikle öğrencilerimin ilk yıllarında tüm teknikleri tanıyıp öğrenmesine özen gösteriyorum. (E3)*
- *... İlk yıllarımda rasguado, modern sağ ve sol el gitar tekniklerini öğretim sürecine katmazdım. Son yıllarda ise tüm teknikleri göstermeye çalışıyorum. (E5)*
- *... Mesleki yaşantım boyunca öğretim sürecine katmadığım herhangi bir teknik yoktur. Ancak gamlara özel bir önem vermekteyim. (E8)*
- *... Her tekniğin faydası vardır. Karşımdaki öğrencinin yeteneği, çalışkanlığı ve çalışma zamanı da önemli. Öğrenciye göre değişir. (E10)*
- *... Teknik ayrım yapmaksızın çalışıyorum. Öğrencinin her tip yaklaşımı bilmesi gerekir. (E11)*
- *... Gelen öğrenci profilimizin seviye olarak düşük olmasından dolayı tremolo tekniğini eğitim öğretim sürecimizin içerisine yetiştiremiyoruz. (E12)*

Tablo 6: 3. soru (Gitar Eğitimcilerinin Temel Gitar Tekniklerini Öğretme Sürecinde Öncelikli Kullandığı Metot, Repertuvar, Teknik Kitaplara İlişkin Veriler)

EĞİTİMCİ	İlk yılları					Son yılları					
	Arenas	Klasik / Romantik	20. yy Etütleri	Papararo	Carlevaro	Arenas	Klasik / Romantik	20. yy Etütlerii	Papararo	Carlevaro	Eğitmenin Kendi Hazırladığı Kitaplar
E1	X					X	X	X	X		
E2	X				X			X			X
E3	X	X				X	X				X
E4	X							X		X	
E5	X		X			X	X	X		X	
E6	X	X				X	X	X	X		
E7			X					X			
E8	X		X	X	X	X		X	X	X	
E9	X		X	X		X		X	X	X	
E10	X		X	X		X		X	X		
E11	X	X									X
E12	X		x			x		X			

***** *Tabloda geçen klasik / romantik dönem etüt bestecileri: Mauro Guliani, Matteo Carcassi, Dionisio Aguado, Fernando Sor, Ferdinando Carulli, Francisco Tarrega*

Tablo 6 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde temel gitar tekniklerinin öğretimi sürecinde öncelikli kullandıkları öğretici metot, repertuvar, teknik, vb. kitaplarına bakıldığında; eğitimcilerin ilk yıllarında büyük çoğunluğunun (on bir eğitimci) Arenas metotlarını tercih ettikleri, son yıllarında yine Arenas metodunun çoğunluk kazandığı (dokuz eğitimci) görülmektedir. Arenas metotlarını son yıllarında kullanan eğitimcilerin tamamının (dokuz eğitimci) ilk yıllarında da Arenas metotlarını kullandıkları görülmektedir. Eğitimcilerin bir bölümünün (yedi eğitimci) ilk yıllarında 20. yüzyıl çalışmalarına önem verdiği görülürken son yıllarında eğitimcilerin büyük çoğunluğunun (on eğitimci) 20. yüzyıl çalışmalarına yöneldikleri, ilk yıllarında sadece dört eğitimcinin Papararo, Carlevaro gibi teknik kitapları kullandıkları, son yıllarında ise yedi eğitimcinin Papararo ve Carlevaro kitaplarına yöneldikleri görülmektedir.

Tablo 7: 3. soru (Gitar Eğitimcilerinin Temel Gitar Tekniklerini Öğretme Sürecinde Öncelikli Kullandığı Metot, Repertuvar, Teknik Kitaplara İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları

Metot, Repertuvar, Teknik Kitaplar	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
Arenas	11	91,67	9	75.00
Klasik/ Romantik	3	25.00	4	33.34
20. yy Etütleri	6	50.00	10	83.34
Papararo	3	25.00	5	41.67
Carlevaro	2	16.67	4	33.34
Eğitmenin Kendi Hazırladığı Kitaplar	0	0.00	3	25.00

Tablo 7 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında %91.67'sinin Arenas metotlarını, %25'inin klasik/ romantik döneme ait eser ve etütleri, %50'sinin 20. yüzyıla ait etütleri, %25'inin Papararo teknik kitabını, %16.67'sinin Carlevaro teknik kitaplarını tercih ettikleri görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında ise %75'inin Arenas metotlarını, %33.34'ünün klasik/ romantik dönem eser ve etütlerini, %83.34'ünün 20. yüzyıla ait etütleri, %41.67'sinin Papararo teknik kitabını, %33.34'ünün Carlevaro teknik kitaplarını, %25'inin ise kendi hazırladıkları kitapları kullandıkları görülmektedir.

Eğitimcilerin, 3. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... İlk yıllarımda Arenas 1-2-3 ve Segovia gamlarını tercih ediyorum. Son yıllarımda Papararo, Guliani, sağ ve sol el teknikler, Sagreras, Noad Guitar, Anthology (renaissance, baroque ...), Arenas I – VII çalışmalarını tercih etmekteyim. (E1)*
- *... İlk yıllarımda Arenas, Carlevaro teknik kitapları, çeşitli orijinal kompozisyonlar tercihimdi. Son yıllarımda 10 yaş altı öğrencilerim için Ümit Kubilay Can "Çocuklarla Klasik Gitar" metodunu 10 yaş üzeri öğrencilerim için Behzat Cem Günenç "Klasik Gitar Çalmak İster misiniz?" metodunu tercih ediyorum. (E2)*
- *... İlk yıllarımda Papararo "La Tecnica Delgi Arpegci per Chitarra", J.M. Mourat vol A,B,C,D, Nicolas Alfonso "Guitar", R.S. Brindle "Guitar Cosmos" 1 ve 2, Arenas 1,2,3, Guitar Scales and Arpeggios, bazen C.*

Cotsiolis' in metodunu kullanmaktaydım. Son yıllarımda ise ek olarak Carlevaro nun teknik metotları, R. Iznaola'nın metotları. S. Tennant ın metotları. Cotsiolis'in metodunu hiç göstermiyorum artık. (E9)

- *... İlk yıllarımda Arenas metotları, Mora 1-2, Albin, Papararo (1974'den sonra), çok eskiden Emilio Pujol kullanırdım. Son yıllarda EmilioPujol öğrenciyi çok sıktığı için bir yerden sonra çalıştıramamaya başladım. (E10)*
- *... Eskiden Arenas, Frederick M. Noad' un "Solo Guitar Playing 1", "Solo Guitar Playing 2" metotları ile Lawrence Ferrara' nın "The Student Repertoire Series 1 "The Student Repertoire Series 2" repertuvar kitaplarını kullanıyordum. Şimdilerde bunları da kullanmakla birlikte daha çok Erdem Sökmen, Bekir Küçükay ve Melih Kesikli' nin farklı çalışmaları bir araya getirerek oluşturduğu İstanbul Üniversitesi Konservatuvarı Gitar Eğitimi kitaplarını kullanıyorum. (E12)*

Tablo 8: 4. soru (Gitar Eğitimcilerinin Sağ El Tekniklerinin Öğretimine Yönelik Tüm Temel Teknikleri İçerisinde Yer Aldığını Düşündükleri Etüt Parçalara İlişkin Veriler)

EĞİTİMCİ	İlk yılları				Son yılları						
	Villa-Lobos	Klasik / Romantik	Arenas	Carlevaro	Villa Lobos	Leo Brouwer	Klasik / Romantik	Arenas	Carlevaro	Eğitmenin Kendi Hazırladığı	Kitaplar
E1	x (1-2)				x (1-2)						
E2				x							x
E3	x (1-7)				x (1-7)						
E4		x					x				
E5			x			x (6)	x	x			
E6							x				
E7	x			x	x					x	
E8											
E9						x (6)	x				
E10	x (1)				x (1)		x				
E11	x (1)				x (1)						x
E12							x				

***** *Parantez içindeki numaralar ilgili bestecinin etüt numaralarını göstermektedir.*
*** *Tabloda geçen klasik / romantik dönem etüt bestecileri: Mauro Guliani, Matteo Carcassi, Dionisio Aguado, Francisco Tarrega*

Tablo 8 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde gitarda sağ el tekniklerinin öğretimine yönelik tüm temel teknikleri içerisinde yer aldığını

düşündükleri etüt parçalara bakıldığında; ilk ve son yıllarında eğitimcilerin beşinin, Heitor Villa-Lobos'un ilgili etütlerini (özellikle 1 numaralı arpej etüdünü), ilk yıllarında eğitimcilerin birinin klasik / romantik dönem bestecilerinin hazırladığı etütleri tercih ettikleri, son yıllarında altı eğitimcinin klasik / romantik dönem bestecilerini tercih ettikleri, son yıllarında iki eğitimcinin kendi hazırladığı metot kitaplarındaki etütleri tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 9: 4. soru (Gitar Eğitimcilerinin Sağ El Tekniklerinin Öğretimine Yönelik Tüm Temel Teknikleri İçerisinde Yer Aldığını Düşündükleri Etüt Parçalara İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları

Etütler	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
Villa-Lobos	5	41.67	5	41.67
Klasik/ Romantik	1	8.34	6	50.00
Arenas	1	8.34	1	8.34
Carlevaro	2	16.67	1	8.34
Leo Brouwer	0	0.00	2	16.67
Eğitmenin Kendi Hazırladığı Kitaplar	0	0.00	2	16.67

Tablo 9 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında sağ el tekniklerinin öğretimine yönelik %41.67'sinin Heitor Villa-Lobos'un ilgili etütlerini, %8.34'ünün klasik/ romantik dönem bestecilerinin etütlerini, %8.34'ünün Arenas metot kitaplarını, %16.67'sinin Carlevaro'nun ilgili teknik kitabını kullandıkları görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında ise %41.67'sinin Heitor Villa-Lobos'un ilgili etütlerini, %50'sinin klasik/ romantik dönem bestecilerinin etütlerini, %8.34'ünün Arenas metot kitaplarını, %8.34'ünün Carlevaro'nun ilgili teknik kitabını, %16.67'sinin Leo Brouwer'ın ilgili etütlerini ve %16.67'sinin kendi hazırladıkları kitaplardaki etütleri kullandıkları görülmektedir.

Eğitimcilerin, 4. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... Lobos Etüt 1 ve 7 – Tremolo için Alhambra ilaveten kendi metot kitabımı kullanmaktayım. (E3)*
- *... Son yıllarda Sakura Theme and Variations ve Gavotte (Maria)-F. Tarrega kullanmaktayım. (E6)*

- *... Mesleki sürecim boyunca Abel Carlevaro teknik kitabını, Villa-Lobos'un 12 Etüdünü kullandım. (E7)*
- *... Her zaman Lobos Etude 1, Guliani Etütleri, Pujol sağ el etütleri kullandım. Villa-Lobos'un 1numaralı etüdünü yorum olarak benim öğrencilerim hariç genel olarak hiç beğenmiyorum. Çünkü yorum katmaktan ziyade sadece notayı çalıyorlar. Ben bu etüdü çalıştırırken birinci röprizlerde basları pulgar, ikinci röprizlerde ise tam tersini çalıştırıyorum. Böylelikle sanki dalgaların kıyıya vurması ve geri çekilmesi gibi yorumsal bir etki oluşturuluyor. (E10)*
- *... İlk yıllarmda Villa-Lobos Etüt 1ve Gangi etütleri 1-20 çalışmalarını kullanırken son yıllarda literatürden her uygun örneği, Gangi etütlerini ve kendi etütlerimi kullanıyorum. (E11)*

Tablo 10: 5. soru (Gitar Eğitimcilerinin Sol El Tekniklerinin Öğretimine Yönelik Tüm Temel Teknikleri İçerisinde Yer Aldığını Düşündükleri Etüt Parçalara İlişkin Veriler)

EĞİTİMCİ	İlk yılları				Son yılları						
	Villa-Lobos	Klasik / Romantik	Arenas	Carlevaro	Villa Lobos	Leo Brouwer	Klasik / Romantik	Arenas	Carlevaro	Eğitmenin Kendi Hazırladığı	Kitaplar
E1		x	x				x	x			
E2	x (1-3)						x				x
E3		x					x				x
E4				x (3)					x (3)		
E5			x			x (1-9-11-17)	x	x			
E6					x						
E7	x		x		x						
E8											
E9			x		x (6)	x (1-9-10-11-20)	x				
E10			x				x				
E11	x (1)										x
E12	x (2)				x (2)						

***** *Parantez içindeki numaralar ilgili bestecinin etüt numaralarını göstermektedir.*
*** Tabloda geçen klasik / romantik dönem etüt bestecileri: Mauro Guliani, Matteo Carcassi, Dionisio Aguado, Francisco Tarrega, Fernando Sor, Ferdinando Carulli*

Tablo 10 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde gitarda sol el tekniklerinin öğretimine yönelik tüm temel teknikleri içerisinde yer aldığını düşündükleri etüt parçalara bakıldığında; ilk yıllarında iki eğitimci klasik / romantik dönem bestecilerinin hazırladıkları etütleri tercih ederlerken son yıllarında klasik / romantik dönem bestecilerinin hazırlamış oldukları etütleri seçen eğitimcilerin sayısı altıya çıkmıştır. İlk yıllarında eğitimcilerin bir bölümünün (beş eğitimci) Arenas metotlarının ilgili çalışmalarını kullandıklarını, son yıllarda sadece iki eğitimcinin Arenas metotlarının ilgili çalışmalarını kullandıkları, son yıllarında üç eğitimcinin kendi hazırladıkları metot kitaplarındaki çalışmaları kullandıkları görülmektedir.

Tablo 11: 5. soru (Gitar Eğitimcilerinin Sol El Tekniklerinin Öğretimine Yönelik Tüm Temel Teknikleri İçerisinde Yer Aldığını Düşündükleri Etüt Parçalara İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları

Etütler	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
Villa-Lobos	4	33.34	4	33.34
Klasik/ Romantik	2	16.67	6	50.00
Arenas	5	41.67	2	16.67
Carlevaro	1	8.34	1	8.34
Leo Brouwer	0	0.00	2	16.67
Eğitmenin Kendi Hazırladığı Kitaplar	0	0.00	3	25.00

Tablo 11 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında sol el temel tekniklerinin öğretimine yönelik %33.34'ünün Heitor Villa-Lobos'un ilgili etütlerini, %16.67'sinin klasik/ romantik dönem bestecilerinin etütlerini, %41.67'sinin Arenas metotlarını, %8.34'ünün Carlevaro'nun ilgili teknik kitabını kullandıkları görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında %33.34'ünün Heitor Villa-Lobos'un ilgili etütlerini, %50'sinin klasik/ romantik dönem bestecilerinin etütlerini, %16.67'sinin Arenas metotlarını, %8.34'ünün Carlevaro'nun ilgili teknik kitabını, %16.67'sinin Leo Brouwer'ın ilgili etütlerini ve %25'inin kendi hazırladıkları kitaplardaki etütleri kullandıkları görülmektedir.

Eğitimcilerin, 5. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... Mesleki sürecim boyunca Arenas IV, Cano No.2 Estudio, Sor Estudio No.14, Aguado No.25 Estudio (mutlaka çaldırırım) etütlerini çalıştırdım. (E1)*
- *... İlk yıllarımda Arenas etütlerini tercih ediyordum. Son yıllarımda Arenas'a ek olarak Carcassi etüt no 1, 2, 23, Aguado, Sor ve Carulli etütler, Leo Brouwer etütleri 1, 9, 11, 17 ve Gangi etüt 1, 4, 6, 11, 18 etütlerini kullanıyorum. (E5)*
- *... Son yıllarımda sol el temel tekniklerinin kazanımı için Usher Vals, Choros No.1-H.Villa Lobos eserleri üzerinden çalıştırma yolunu tercih ediyorum. (E6)*
- *... İlk yıllarımda Arenas'ın tüm metotlarını ve Pujol etütlerini çalıştırıyordum. Legato çalışmaları sol eli çok iyi güçlendirir. Arenas II'nin başındaki legato çalışmalarında, 10 numaralı formül çok faydalı. Son yıllarımda ise Pujol çok sıkıcı geldiği için bıraktım. Arenas'dan da yavaş yavaş sıyrılmaya başladım, Arenas III'den sonra ancak diğer metotlardan bazı etütler veriyorum. (E10)*

Tablo 12: 6. soru (Gitar Eğitimcilerinin Deşifre Çalışması İçin Destek İsteyen Öğrencilerine Yönlendirmelerine İlişkin Veriler)

EĞİTİMCİ	İlk yılları			Son yılları			
	Etütler	Eserler	Derleme Kitaplar	Etütler	Eserler	Derleme Kitaplar	Deşifre Kitapları
E1	X			X			X
E2		X			X		
E3			X			X	
E4				X		X	
E5			X			X	
E6						X	
E7		X			X		
E8							
E9		X			X		
E10		X			X		
E11						X	
E12							

Tablo 12 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde deşifre için destek isteyen öğrencilerine yönlendirmelerinin ilk ve son yıllarına bakıldığında; ilk yıllarında eğitimcilerin ağırlıklı olarak eserler üzerinden (dört eğitimci) deşifre

çalışması yaptırdığı görülmektedir. Son yıllarında eğitimciler eserler üzerinden çalıştırmaya devam ederken (ilk yıllarındaki dört eğitimci), beş eğitimcinin derleme kitaplar üzerinden, bir eğitimcinin da deşifre için özel hazırlanmış kitaplardan çalıştırmayı tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 13: 6. soru (Gitar Eğitimcilerinin Deşifre Çalışması İçin Destek İsteyen Öğrencilerine Yönlendirmelerine İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları

Yönlendirmeler	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
Etütler	1	8.34	2	16.67
Eserler	4	33.34	4	33.34
Derleme Kitaplar	2	16.67	4	33.34
Deşifre Kitapları	0	0.00	1	8.34

Tablo 13 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında %8.34'ünün etütler, %33.34'ünün eserler, %16.67'sinin derleme kitaplar üzerinden deşifre çalıştırdıkları görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında ise %8.34'ünün etütler, %33.34'ünün eserler, %16.67'sinin derleme kitaplar, %8.34'ünün ise deşifre kitapları üzerinden deşifre çalıştırdıkları görülmektedir.

Eğitimcilerin, 6. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... İlk yıllarımda öğrencinin teknik çalışmaları, özellikle gamları iyi çalışmasının yanında oldukça çok sayıda etüt ve parça çalışmasıyla desteklerdim. Son yıllarımda temel teknik ve egzersizlerin yanı sıra bu alanda geliştirilmiş deşifre kitaplarından faydalanarak deşifrenin temel alt adımları dâhilinde gerekli eğitimi vermeye başladım. (E1)*
- *... İlk yıllarımda Royal School ilk kitaplarını deşifre etmelerini, son yıllarımda Robert Benedict, Oliver Hunt, Trinity, Royal School kitaplarını deşifre etmelerini öneriyorum. (E5)*
- *... İlk yıllarımda deşifre çalışması yaptırmazdım. Şimdi Murat İşbilen klasik gitar metodu, Yakup Kıvrak gitar repertuvarı, Arenas vb. kitaplardaki kolay eserlerin deşifre olarak çalınması konusunda önerilerde bulunuyorum. Nota okuma (bono) çalışmaları yapmaları, kolay eserleri mümkünse farklı pozisyonlardan çalmaları gibi önerilerde bulunuyorum. (E6)*

- *... Her zaman seviyesinin bir ya da iki seviye altında eserleri deşifre etmeleri, oda müziği çalışmalarına yönelmelerini önerdim. (E7)*
- *... İlk yıllarda gördüğü her eseri çok ağır tempoda tartımlara ve sağ-sol el parmaklarına dikkat ederek deşifre etmesini, son yıllarda eskiye göre ilk etapta sağ ve sol eli hiç umursamadan doğru tartımla deşifre etmesini sonrasında eseri çalışırken uygun sağ ve sol el parmaklarını kendisi tespit etmesini öneriyorum. (E9)*
- *... Son yıllarda önerim; başlangıç düzeyinden itibaren başlayan bütün metotların transpoze edilerek düşünülmesi şeklinde uygulamalardır. Örnek: Do majör bir egzersizi, Re Major veya Sol Majorden çalmak gibi. (E11)*
- *... Mesleki yaşantım boyunca böyle bir çalışma yapabileceğim öğrencim pek çıkmadı. Deşifre çalışması da çok nadir yapabiliyoruz belli öğrencilerle. Çünkü öğrencilerimiz müziksel hafıza ya da çalma ile alakalı beceriler konusunda vasatlar. Yaptığımız öğrencilerle de; öncelikle parçanın ölçüsü ve temposuna dikkat ediyoruz. Sonrasında parmak numaraları ve başlangıç pozisyonlarını gözden geçiriyoruz, donanımına dikkat ederek deşifre çalışması yapmaya çalışıyoruz. Bunları yapabilmek de belli bir müzikal birikime sahip olma ile alakalı. Meslek hayatımda deşifre çalışması birkaç öğrenci ile yaptım. Dinlemeleri ve çok eser geçmeleri konusunda yönlendiriyorum. (E12)*

Tablo 14: 7. soru (Gitar Eğitimcilerinin Temel Tekniklerin Kazandırılmasında Seri Etüt Yazan Bestecilerden En Çok Tercih Ettikleri Bestecilere İlişkin Veriler)

EĞİTİMCİ	İlk yılları				Son yılları				
	Villa-Lobos	Leo Brouwer	Klasik / Romantik	20. yy. bestecleri	Villa-Lobos	Leo Brouwer	Klasik / Romantik	20. yy. bestecleri	Eğitmenin Kendisi
E1	X	X	X						
E2	X						X	X	X
E3			X				X		X
E4			X				X		
E5	X	X	X		X	X	X	X	
E6	X		X		X		X		
E7	X		X		X		X		
E8	X	X	X	X	X	X	X	X	
E9	X	X			X	X	X	X	
E10			X				X		
E11			X		X	X		X	X
E12			X	X			X		

***** *Tablodaki klasik / romantik dönem bestecileri: Mauro Guliani, Ferdinando Carulli, Fernando Sor, Matteo Carcassi, Dionisio Aguado*
*** *Tablodaki 20. Yüzyıl bestecileri: Heitor Villa-Lobos, Leo Brouwer*

Tablo 14 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde klasik gitarın temel tekniklerinin kazanılmasında, seri etüt yazan bestecilerden en çok tercih ettiklerine bakıldığında; eğitimcilerin çoğunluğunun mesleki süreçleri boyunca (ilk yıllarında yedi eğitimci, son yıllarında altı eğitimci) Heitor Villa-Lobos'u tercih ettikleri, büyük çoğunluğunun (dokuz eğitimci) mesleki süreçleri boyunca klasik / romantik dönem bestecilerini tercih ettiklerini, ilk yıllarına nazaran son yıllarda (ilk yıllarda iki eğitimci, son yıllarda beş eğitimci) diğer 20. yüzyıl bestecilerini, üç eğitimcinin da son yıllarda kendi hazırladığı etütleri tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 15: 7. soru (Gitar Eğitimcilerinin Temel Tekniklerin Kazandırılmasında Seri Etüt Yazan Bestecilerden En Çok Tercih Ettikleri Bestecilere İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları

Besteciler	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
Villa-Lobos	7	58.34	6	50.00
Leo Brouwer	4	33.34	4	33.34
Klasik/ Romantik	10	83.34	10	83.34
20. yy Bestecileri	2	16.67	5	41.67
Eğitmenin Kendisi	0	0.00	3	25.00

Tablo 15 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında %58.34'ünün Heitor Villa-Lobos'u, %33.34'ünün Leo Brouwer'ı, %83.34'ünün klasik/

romantik dönem bestecilerini, %16.67'sinin 20. yüzyıl bestecilerini en çok tercih ettikleri görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında ise %50'sinin Heitor Villa-Lobos'u, %33.34'ünün Leo Brouwer'ı, %83.34'ünün klasik/ romantik dönem bestecilerini, %41.67'sinin 20. yüzyıl bestecilerini, %25'inin ise kendi etütlerini en çok tercih ettikleri görülmektedir.

Eğitimcilerin, 7. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... İlk yıllarımda Guliani, Fernando Sor, Carulli, Carcassi, Brouwer, Lobos tercihlerimdi. Son yıllarda çalıştırdığım eserlerin dönemsel özelliklerine göre yararlandığım kaynaklar değişiyor. Bunda öğrencilerin seviyeleri de rol oynuyor. Bu nedenle genelleme yapmak çok doğru gelmiyor. (E1)*
- *... Mesleki yaşantım boyunca tercihlerim Fernando Sor, Carcassi, Guiliani gibi klasik dönem bestecileri oldu. Çünkü gitar günümüz şeklini aldığı zaman bu etütler bestelenmişti ve klasik gitar ile ilgili temel teknikleri içerir. (E3)*

4.1.2. Kullandıkları Eğitim Materyalleri Açısından Değişimler ile İlgili Bulgular

Tablo 16: 8. soru (Gitar Eğitimcilerinin Tavsiye Ettikleri Tel Markasına İlişkin Veriler)

EĞİTİMCİ	İlk yılları					Son yılları				
	D'addario	Savarez	Hannabach	Normal Tansiyon	Yüksek Tansiyon	D'addario	Savarez	Hannab.	Normal Tansiyon	Yüksek Tansiyon
E1		x					x	x		
E2	x (ej45)						x			
E3	x (ej45)			x		x (ej45)			x	
E4			x	x				x	x	
E5	x (ej45)				x	x (exp)				x
E6	x (ej45–ej29)						x	x		
E7		x		x			x		x	
E8				x					x	
E9				x						
E10				x		x (ej45-46)	x	x		
E11		x	x			x	x	x		
E12			x				x			

** Parantez içindeki veriler ilgili tel markasının modelini göstermektedir.*

Tablo 16 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde tavsiye ettikleri tel markası ve tansiyon önerilerine bakıldığında; eğitimcilerin çoğunluğunun (dört eğitimci) mesleki süreçlerinin ilk yıllarında D'addairo marka telleri tercih ettikleri, Savarez telleri ilk yıllarında üç eğitimci önerirken, son yıllarında yedi eğitimcinin önerdiği, Hannabach marka telleri ilk yıllarında üç eğitimci önerirken son yıllarında beş eğitimcinin önerdiği, eğitimcilerin çoğunluğunun (ilk yıllarında altı eğitimci, son yıllarında dört eğitimci) tansiyon önerisi olarak normal tansiyon önerdikleri görülmektedir.

Tablo 17: 8. soru (Gitar Eğitimcilerinin Tavsiye Ettikleri Tel Markasına İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları

Tel Markası ve Tansiyon Önerisi	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
D'addario	4	33.34	4	33.34
Savarez	3	25.00	7	58.34
Hannabach	3	25.00	5	41.67
Normal Tansiyon	6	50.00	4	33.34
Yüksek Tansiyon	1	8.34	1	8.34

Tablo 17 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında %33.34'ünün D'addario marka telleri, %25'inin Savarez marka telleri, %25'inin Hannabach marka telleri, %50'sinin normal tansiyon tel ve %8.34'ünün yüksek tansiyon tel önerdikleri görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında ise %33.34'ünün D'addario marka telleri, %58.34'ünün Savarez marka telleri, %41.67'sinin Hannabach marka telleri, %33.34'ünün normal tansiyon tel ve %8.34'ünün yüksek tansiyon tel önerdikleri görülmektedir.

Eğitimcilerin, 8. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... Mesleki yaşantım boyunca birçok tel denememden sonra önerim Dadario EJ45 normal tansiyon. Çünkü kesinlikle entonasyon sorunu yaşanmıyor. Fakat yine de öğrencimin değişik telleri de deneyimlemesi taraftarıyım. (E3)*
- *... Gitaristler kendi yapısına ve gitarına göre uygun teli bulmalı. (E9)*
- *... İlk yıllarımda Türkiye'de doğru dürüst tel bulamazdık. Doktor Tomastic diye bir teldi, sağlamdı ama çok sesi çok kötüydü. Şimdilerde Dadario EJ 45-46, Savarez (başta çok iyi ama çok kısa zamanda sesini kaybediyor. Konser teli olarak kullanılabilir), alt teller için de Hannabach PCP öneriyorum. (E10)*
- *... Parmak yapısına ve kondisyona uyacak bir tansion ve gitarın özelliklerine uyan herhangi bir tel önerebilirim. Standart bir tavsiyenin doğru olmadığı kanaatindeyim. (E11)*

Tablo 18: 9. soru (Gitar Eğitimcilerinin Gitar Markası ya da Yapımcı Önerilerine İlişkin Veriler)

EĞİTİMCİ	İlk yılları									
	Antonio Sanchez	Manuel Rodriguez	Ramirez	Yamaha	Antonio Sanchez	Manuel Rodriguez	Ramirez	Yamaha	Yerli Yapımcılar	Yabancı Yapımcılar
E1				X			X	X	X	X
E2	X				X				X	
E3				X				X	X	
E4				X			X		X	X
E5	X	X	X	X	X	X		X	X	
E6				X		X			X	
E7			X	X					X	X
E8				X					X	X
E9	X	X	X						X	
E10									X	
E11				X			X		X	X
E12	X		X				X			

Tablo 18 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde bireysel performans süreçlerine gitar markası ya da yapımcı önerilerine bakıldığında; ilk yıllarında sekiz eğitimcinin Yamaha marka, dört eğitimcinin Antonio Sanchez marka, iki eğitimcinin Manuel Rodriguez marka, dört eğitimcinin Ramirez marka gitarları önerdikleri görülmektedir. İlk yıllarında eğitimcilerin hiç birisi yerli ve yabancı gitar yapımcılarını önermezken son yıllarda eğitimcilerin neredeyse tamamının yerli ve yabancı yapımcıları önerdikleri (on bir eğitimci yerli yapımcıları, beş eğitimci yabancı yapımcıları) önerdikleri görülmektedir.

Tablo 19: 9. soru (Gitar Eğitimcilerinin Gitar Markası ya da Yapımcı Önerilerine İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları

Gitar Marka ve Yapımcıları	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
Antonio Sanchez	4	33.34	2	16.67
Manuel Rodriguez	2	16.67	2	16.67
Ramirez	4	33.34	4	33.34
Yamaha	8	66.67	3	25.00
Yerli Yapımcılar	0	0.00	11	91.67
Yabancı Yapımcılar	0	0.00	5	41.67

Tablo 19 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında %33.34'ünün Antonio Sanchez marka, %16.67'sinin Manuel Rodriguez marka,

%33.34'ünün Ramirez marka, %66.67'sinin Yamaha marka gitarları önerdikleri görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında ise %16.67'sinin Antonio Sanchez marka, %16.67'sinin Manuel Rodriguez marka, %33.34'ünün Ramirez marka, %25'inin Yamaha marka gitarları, %91.67'sinin yerli gitar yapımcılarının ürettikleri gitarları, %41.67'sinin yabancı gitar yapımcılarının ürettikleri gitarları önerdikleri görülmektedir.

Eğitimcilerin, 9. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... Eskiden imkânlar çok kısıtlıydı, gitar bulmak çok zordu. O zamanlar mümkünse Yamaha önerirdim. Şimdi yine başlangıç için Yamaha önerebilirim çünkü ileride daha üst bir gitara geçtiğinde zorlanmayabilir. Günümüzde imkânlar çok daha fazla ve dünya çapında gitarlar yapan Türk yapımcılar da bulunmakta. (E3)*
- *... İlk yıllarımda yapımcıları nitelik yönünden pek tanımıyordum. Uygun fiyatlı olarak Yamaha C40 ve C70, Valencia, Martinez gitarları öneriyordum. (E6)*
- *... Eskiden imkânsızlıklardan dolayı piyasada ne varsa onu öneriyordum. Günümüzde ise artık ülkemizde çok yetenekli yapımcılar var. Ayrıca Martinez 130C gitarları da önermekteyim. (E10)*
- *... İlk yıllarımda Yamaha ve Camps gitarları, günümüzde ise bütçeye ve profesyonel amaçlara göre seçilecek el yapımı bir gitar önermekteyim. (E11)*

Tablo 20: 10. soru (Gitar Eğitimcilerinin Törpü ve Bakım Kullanımını ve Materyal Önerilerine İlişkin Veriler)

EĞİTİMCİ	İlk yılları		Son yılları		
	Metal Törpü	İnce Kâğıt Zımpara	Metal Törpü	Plastik Aşamalı Törpü	İnce Kâğıt Zımpara
E1					X
E2		X		X	
E3	X	X	X		X
E4		X		X	X
E5	X	X			X
E6	X	X		X	
E7	X	X			X
E8		X			X
E9	X	X	X		X
E10		X			X
E11	X		X		X
E12		X		X	

Tablo 20 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde törpü ve bakım kullanımı ve materyal önerilerine bakıldığında; eğitimcilerin yarısının (altı eğitimci) ilk yıllarında metal törpü önerdiği, son yıllarda ise sadece üç eğitimcinin metal törpü önermeye devam ettiği, mesleki yaşantıları boyunca eğitimcilerin büyük çoğunluğunun (ilk yıllarında on eğitimci, son yıllarında dokuz eğitimci) ince kâğıt zımparalar önerdikleri, son yıllarında ise dört eğitimcinin plastik aşamalı törpü kullandırmaya başladıkları görülmektedir.

Tablo 21: 10. soru (Gitar Eğitimcilerinin Törpü ve Bakım Kullanımını ve Materyal Önerilerine İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları

Törpü Malzemeleri	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
Metal Törpü	6	50.00	3	25.00
İnce Kâğıt Zımpara	10	83.34	9	75.00
Plastik Aşamalı Törpü	0	0.00	4	33.34

Tablo 21 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında %50'sinin metal törpüleri, %83.34'ünün ince kâğıt zımparaları önerdikleri görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında ise %25'inin metal törpüleri, %75'inin ince kâğıt zımparaları, %33.34'ünün plastik aşamalı törpüleri önerdikleri görülmektedir.

Eğitimcilerin, 10. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... İlk yıllarda gitar için törpü vs. bakım malzemesi bulmak Türkiye'de zordu. Daha sonradan hocamın kendi hazırladığı zımparaları önermekteyim. (8-10 level) (E1)*
- *... Eskiden zımpara kâğıdı öneririrdim. Günümüzde yedi aşamalı "Buffer tırnak parlatıcısı" önermekteyim. (E2)*
- *... İlk yıllarımda metal törpü ve 1200'lük su zımparası önermekteydim. Günümüzde yumuşak malzemelerden yapılan törpüler de mevcut fakat ben onları belki son aşamada metal törpüyle törpülendikten sonra parlatması için önerebilirim. (E3)*
- *... İlk yıllarda en ince kağıt zımpara ve kalyon cila, son yıllarda ise kağıt zımpara (en düşük seviye), cam törpü, dörtlü törpü, Mavala tırnak ürünleri ve bol B vitamini önermekteyim. (E4)*
- *... İlk yılları demir törpü sonrasında sıfır numara su zımparası kullanılması, tırnakları zayıf olanlar için "kalyon" adlı oje benzeri bir tırnak bakım ürünü kullanmalarını öneriyordum. Şu anda plastik ve benzeri malzemelerden yapılmış çok aşamalı tırnak törpüsü kullanılmasını öneriyorum. Yine tırnakları zayıf olanlar için "kalyon" kullanmalarını ve beslenme konusunda tırnakları besleyecek kalsiyum içerikli gıdalar tüketmelerini öneriyorum. (E6)*
- *... Öğrencilerime her zaman kendi hazırladığım kâğıt zımparaları veriyorum. Ayrıca kendim de bakım için kalyon isimli sertleştirici kullanıyorum. Dört kat on beşer dakika bekleterek sürüyorum. Baş tırnağım çok aşındığı için takma tırnak kullanıyorum. (E10)*

Tablo 22: 11. soru (Gitar Eğitimcilerinin Diz Yükseltmek İçin Aparat Tercihlerine İlişkin Veriler)

EĞİTİMCİ	İlk yılları		Son yılları		
	Ayaklık	Ergo Play	Ayaklık	Ergo Play	Gitar Yastığı
E1	X		X	X	
E2	X			X	
E3	X		X	X	
E4	X			X	
E5	X		X	X	
E6	X		X	X	X
E7	X		X		
E8	X		X		
E9	X		X	X	X
E10	X		X	X	
E11		X		X	
E12	X		X	X	

Tablo 22 incelendiğinde, eğitimcilerin diz yükseltmek için aparat tercihlerine bakıldığında; eğitimcilerin mesleki yaşantıları boyunca neredeyse tamamının (ilk yılları on bir eğitimci, son yılları dokuz eğitimci) ayaklık kullandırdığı, ilk yıllarda sadece bir eğitimci Ergo Play aparatı önerirken son yıllarda eğitimcilerin neredeyse tamamının (on eğitimci) Ergo Play aparatını önerdikleri, iki eğitimcinin da gitar yastığı aparatlarını önerdikleri görülmektedir.

Tablo 23: 11. soru (Gitar Eğitimcilerinin Diz Yükseltmek İçin Aparat Tercihlerine İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları

Diz Yükseltme Aparatları	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
Ayaklık	11	91.67	9	75.00
Ergo Play	1	8.34	10	83.34
Gitar Yastığı	0	0.00	2	16.67

Tablo 23 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında diz yükseltmek için %91.67'sinin ayaklık, %8.34'ünün Ergo Play kullandırdıkları görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında ise %75'inin ayaklık, %83.34'ünün Ergo Play, %16.67'sinin gitar yastığı kullandırdıkları görülmektedir.

Eğitimcilerin, 11. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... İlk yıllarımda sadece ayaklık kullandırıyordum. Şimdi yine ayaklık kullandırıyorum. Ayaklığın bel ağrıları gibi olumsuzluklara sebep olduğu söyleniyor ama bu ağrıların kaynağı oturma bozukluklarından oluyor. Ayaklık önersem de öğrencim isterse Ergo Play de kullanabilir. Özellikle 2 taraftan ayarlanabilen Ergo Play önerebilirim. (E3)*
- *... Ben her zaman ayaklık kullandırdım. Fakat son yıllarda bel rahatsızlığı olan öğrencilerime Ergo Play aparatı da kullandırabiliyorum. (E10)*
- *... Her zaman öğrencilerimin fiziksel yapısına göre seçilecek uygun bir malzeme (Ergo Play olabilir) öneriyorum. Ayaklık tavsiye etmiyorum. (E11)*

4.1.3. Teknik Çalışma Açısından Değişimler ile İlgili Bulgular

Tablo 24: 12. soru (Gitar Eğitimcilerinin Sağ El Temel Tekniklerinden Tirando ve Apoyando Çalışma Yöntemlerine İlişkin Veriler)

EĞİTİMCİ	İlk yılları						Son yılları				
	Arenas	Teknik Kitaplar	Gamlar	Etütler	Egzersizler	Yavaştan Hızlıya	Teknik Kitaplar	Gamlar	Etütler	Egzersizler	Yavaştan Hızlıya
E1	X	X									
E2			X	X				X	X		
E3											
E4			X					X	X		
E5			X	X		X		X	X		X
E6			X		X			X		X	
E7			X	X		X		X	X		X
E8			X	X				X	X		
E9					X			X		X	
E10											
E11											
E12		X		X			X		X		

Tablo 24 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde tercih ettikleri sağ el temel teknikleri ile ilgili çalışma yöntemleri ve egzersizlerinden Tirando ve Apoyando çalışmalarına bakıldığında; eğitimcilerin ilk yıllarında altısının, son yıllarında yedisinin gam çalışmaları üzerinden, ilk yıllarında eğitimcilerin beşinin,

son yıllarında altısının etütler üzerinden tirando ve apoyando çalıştırdıkları görülmektedir.

Tablo 25: 12. soru (Gitar Eğitimcilerinin Sağ El Temel Tekniklerinden Tirando ve Apoyando Çalışma Yöntemlerine İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları

Teknik Çalışmalar	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
Arenas	1	8.34	0	0.00
Teknik Kitaplar	2	16.67	1	8.34
Gamlar	6	50.00	7	58.33
Etütler	5	41.67	6	50.00
Egzersizler	2	16.67	2	16.67
Yavaştan Hızlıya	2	16.67	2	16.67

Tablo 25 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında sağ el temel tekniklerinden tirando ve apoyando çalışmaları için %8.34'ünün Arenas metotlarındaki ilgili çalışmaları, %16.67'sinin teknik kitaplardaki çalışmaları, %50'sinin gam çalışmalarını, %41.67'sinin etüt çalışmalarını, %16.67'sinin egzersizleri, %16.67'sinin yavaştan hızlıya doğru çalışma yöntemi kullandırdıkları görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında ise %8.34'ünün teknik kitaplardaki çalışmaları, %58.33'ünün gam çalışmalarını, %50'sinin etüt çalışmalarını, %16.67'sinin egzersizleri, %16.67'sinin yavaştan hızlıya doğru çalışma yöntemi kullandırdıkları görülmektedir.

Eğitimcilerin, 12. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... İlk yıllar Arenas metotları ve bazı teknik kitaplar (özellikle Sagreras) dâhilindeki egzersizleri ağırlıklı olarak kullanırdım. Sonraki yıllarda daha geniş bir literatürden faydalanmaya ve eserlerin dönemsel özelliklerinin gerektirdiği çalış tekniklerine yönelik yöntem ve egzersizlere dikkat etmeye başladım. Son yıllarda çok apoyando kaynaklı çalıştırmadım. (E1)*
- *... İlk yılları tirando ve apoyandoyu beraber çalıştırıyordum. Şimdi önce bir süre tirando çalıştırdıktan sonra apoyando çalıştırıyorum. Ama örneğin Fernando Sor gibi klasik gitar bestecisinin eser ya da etüdünü çalıştırırken o dönemin de gitaristleri tirando çaldıkları için ben de tirando tercih ediyorum. (E3)*

- *... İlk yılları Guliani 120 etüt, Papararo, Segovia gamlarının tüm versiyonlarnıı yavaştan hızlıya farklı sağ el kombinasyonu ve ritmik kalıplarla, not tutturarak çalıştırıyordum. Son yıllarda Carlevaro egzersizleri, Segovia gamlarının tüm versiyonlarını yavaştan hızlıya farklı sağ el kombinasyonu ve ritmik kalıplarla, not tutturarak çalıştırıyorum. (E5)*
- *... İlk yılları gam çalışması, parmak egzersizi; herhangi bir perdeden başlayarak 1. telde sırasıyla 1, 2, 3, ve 4. parmaklar tirando veya apoyando çalınır sonra üst tellerde çalışma devam ettirilir şeklinde çalıştırıyordum. Şimdilerde gam çalışması, parmak egzersizi; herhangi bir perdeden başlayarak 2. tel de 1. parmak basılarak "i" parmağıyla tirando çalınır 1. telde 3. parmak basılarak "m" parmağıyla apoyando çalınır, 2. tel de 2. parmak basılarak "i" parmağıyla tirando çalınır 1. telde 4. parmak basılarak "m" parmağıyla apoyando çalınır, 2. tel de 3. parmak basılarak "i" parmağıyla tirando çalınır 1. telde 1. parmak basılarak "m" parmağıyla apoyando çalınır, 2. tel de 4. parmak basılarak "i" parmağıyla tirando çalınır 1. telde 2. parmak basılarak "m" parmağıyla apoyando çalınır. Aynı çalışma 3. telde "i" 1. telde "a" kullanılarak tekrarlanır şeklinde çalıştırıyorum. (E6)*
- *... Eskiden apoyando özellikle de Tarrega eserlerinde çok sık kullanılırdı. Şimdi eskiye göre apoyando çok daha az kullanılıyor. Ama kişisel görüşüm apoyando tekrardan geliyor çünkü apoyando çalmak ayrı bir renk katıyor. Mesela Segovia gamları üzerinde apoyando yazar ama artık günümüzde o gamları hem apoyando hem tirando çalıştırıyorum. (E10)*
- *... Yaşa bağlı olarak değişen fiziksel yapı iyi tanınmalı. Gerginlik oluşturulan noktaların nasıl gevşetileceği başlangıçtan itibaren nasıl çalıştırıldıysa güncellenerek düzenli olarak çalıştırılmalı. (E11)*

Tablo 26: 12. soru (Gitar Eğitimcilerinin Sağ El Temel Tekniklerinden Arpej Çalışma Yöntemlerine İlişkin Veriler)

EĞİTİMCİ	İlk yılları						Son yılları			
	Arenas	Papararo	Carlevaro	Etütler	Egzersizler	Yavaştan Hızlıya	Papararo	Carlevaro	Etütler	Yavaştan Hızlıya
E1										
E2				X					X	
E3		X		X			X		X	
E4	X							X	X	
E5		X		X		X		X		X
E6					X		X	X		
E7			X			X		X		X
E8		X	X				X	X		
E9		X					X	X		
E10										
E11										
E12		X		X			X		X	

Tablo 26 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde tercih ettikleri sağ el temel teknikleri ile ilgili çalışma yöntemleri ve egzersizlerinden arpeje bakıldığında; eğitimcilerin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında ve son yıllarında beş eğitimcinin Papararo teknik kitabını tercih ettikleri görülmektedir. Eğitimcilerin ikisinin ilk yıllarında Carlevaro'nun ilgili çalışmalarını tercih ederlerken son yıllarında altı eğitimcinin Carlevaro'nun ilgili çalışmalarını tercih etmeye başladıkları görülmektedir.

Tablo 27: 12. soru (Gitar Eğitimcilerinin Sağ El Temel Tekniklerinden Arpej Çalışma Yöntemlerine İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları

Teknik Çalışmalar	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
Arenas	1	8.34	0	0.00
Papararo	5	41.67	5	41.67
Carlevaro	2	16.67	6	50.00
Etütler	4	33.34	4	33.34
Egzersizler	1	8.34	0	0.00
Yavaştan Hızlıya	2	16.67	2	16.67

Tablo 27 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında sağ el temel tekniklerinden arpej çalışmalar için %8.34'ünün Arenas metotlarındaki çalışmaları, %41.67'sinin Papararo çalışma kitabını, %16.67'sinin

Carlevaro'nun ilgili çalışma kitaplarını, %33.34'ünün etütleri, %8.34'ünün egzersizleri, %16.67'sinin yavaştan hızlıya doğru bir çalışma yöntemi kullandırdıkları görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında ise %41.67'sinin Papararo çalışma kitabını, %50'sinin Carlevaro'nun ilgili çalışma kitaplarını, %33.34'ünün etütleri, %16.67'sinin yavaştan hızlıya doğru bir çalışma yöntemi kullandırdıkları görülmektedir.

Eğitimcilerin, 12. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... İlk yılları boş tellerde Papararo, F.Sor etütüleri, Guliani'nin 120 formüllük arpej egzersizlerini çalıştırırken son yıllarda bunlara ilaveten kendi metot kitabımdaki çalışmaları da çalıştırmaktayım. (E3)*
- *... İlk yılları Guliani 120 etüt ve Papararo'yu yavaştan hızlıya farklı sağ el kombinasyonu ve ritmik kalıplarla, not tutturarak çalıştırıyordum. Son yıllarda Carlevaro egzersizlerini yavaştan hızlıya ve not tutturarak çalıştırıyorum. (E5)*
- *... İlk yılları temel arpej çalışmaları; belirli bir akor serisi üzerine sağ elde arpej çeşitlemeleri (örn: p-i-m-a-m-i, p-i-m-i-a-i-m-i, ...) şeklinde çalıştırıyordum. Son yıllarda Papararo arpejler ve ilgili Carlevaro çalışmaları çalıştırıyorum. (E6)*
- *... Bu konuda sınırsız kaynak bulunmaktadır. Ben genellikle Papararo arpej çalışmalarını tercih ediyorum. Carlevaro'nun ikinci teknik kitabı sol eldeki gereksiz zorlanmalar göz ardı edilirse oldukça kullanışlıdır. Ayrıca çağımızda çalışmalara ulaşmak çok kolaydır. Dolayısıyla tercihler değişebilir. (E8)*
- *... Yaşa bağlı olarak değişen fiziksel yapı iyi tanınmalı. Gerginlik oluşturulan noktaların nasıl gevşetileceği başlangıçtan itibaren nasıl çalıştırıldıysa güncellenerek düzenli olarak çalıştırılmalı (E11)*

Tablo 28: 12. soru (Gitar Eğitimcilerinin Sağ El Temel Tekniklerinden Tremolo Çalışma Yöntemlerine İlişkin Veriler)

EĞİTİMCİ	İlk yılları					Son yılları				
	Arenas	Eserler	Metotlar	Etütler	Egzersizler	Arenas	Eserler	Metotlar	Etütler	Egzersizler
E1	X		X				X			X
E2		X					X	X		
E3				X	X				X	X
E4					X			X		
E5		X					X			X
E6		X		X			X		X	
E7	X					X				
E8	X					X				X
E9										
E10										
E11										
E12				X					X	

Tablo 28 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde tremolo çalışması konusunda ilk ve son yıllara bakıldığında; Arenas metodunun ilgili çalışmalarını ilk yıllarında üç eğitimcinin, son yıllarda iki eğitimcinin tercih ettiği, üç eğitimcinin mesleki yaşantıları boyunca tremoloyu destekleyici etüt parçaları tercih ettikleri görülmektedir. Tremoloya özel sağ el egzersizlerini ilk yıllarında iki eğitimci tercih ederken, son yıllarda dört eğitimcinin tercih ettiği görülmektedir.

Tablo 29: 12. soru (Gitar Eğitimcilerinin Sağ El Temel Tekniklerinden Tremolo Çalışma Yöntemlerine İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları

Teknik Çalışmalar	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	%	*f*	%
Arenas	3	25.00	2	16.67
Eserler	3	25.00	4	33.34
Metotlar	1	8.34	2	16.67
Etütler	3	25.00	3	25.00
Egzersizler	2	16.67	4	33.34

Tablo 29 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında sağ el temel tekniklerinden tremolo çalışmaları için %25'inin Arenas metotlarındaki çalışmaları, %25'inin tremolo içeren eserleri, %8.34'ünün metotları, %25'inin tremolo içeren etütleri, %16.67'sinin tremolo egzersizleri çalıştırdıkları görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında ise %16.67'inin Arenas

metotlarındaki çalışmaları, %33.34'ünün tremolo içeren eserleri, %16.67'sinin metotları, %25'inin tremolo içeren etütleri, %33.34'ünün tremolo egzersizleri çalıştırdıkları görülmektedir.

Eğitimcilerin, 12. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... İlk yılları p a m i şeklinde ve Arenas II'den tremolo tekniği çalıştırıp sonrasında ara tellerde minik parçalarla destekliyordum. Şimdilerde p i m a çalıştırıp tersine çevirtip p a m i ve ara tellerden başlatarak p i m a m i şeklinde çalıştırıp Recuerdos de la Alhambra ve Feste Lariane parçaları ile çalışmaları destekliyorum. (E1)*
- *... Önce temel tremolo tekniği oturtulmalı. Parmakların yapısı ve tırnak uzunlukları gibi farklardan doğan ses farklılıkları giderilene kadar yavaşça çalışılmalı. Tarrega'nın tremolo etütleri çalışılabilir. (E3)*
- *... Tremolo çalışması için Arenas II metodundaki çalışmalar önerilebilir. Bu teknikle ilgili birçok kitap bulunmaktadır. Bu kitaplardan karıştırılarak özgün çalışmalar oluşturulabilir. Sağ el çalışmaları birbirini destekler. Dolayısıyla tremolo çalışması gereğinden uzun tutulmamalıdır. (E8)*
- *... Yaşa bağlı olarak değişen fiziksel yapı iyi tanınmalı. Gerginlik oluşturulan noktaların nasıl gevşetileceği başlangıçtan itibaren nasıl çalıştırıldıysa güncellenerek düzenli olarak çalıştırılmalı (E11)*

Tablo 30: 13. soru (Gitar Eğitimcilerinin Sol El Temel Tekniklerinden Legato Çalışma Yöntemlerine İlişkin Veriler)

EĞİTİMCİ	İlk yılları				Son yılları					
	Arenas	Carlevaro	Etütler	Egzersizler	Arenas	Carlevaro	Etütler	Egzersizler	Eğitmenin Kendi Hazırladığı Çalışmalar	
E1	X				X		X			
E2	X						X			X
E3	X				X					X
E4	X					X	X			
E5	X		X	X	X	X	X	X		
E6				X	X		X			
E7		X				X				
E8		X	X			X	X			
E9				X				X		X
E10										
E11			X				X			
E12										

Tablo 30 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde tercih ettikleri sol el temel teknikleri ile ilgili çalışma yöntemleri ve egzersizlerinden legato çalışmalarına bakıldığında; mesleki süreçleri boyunca ilk ve son yıllarında dört eğitimcinin Arenas metodunun ilgili çalışmalarını tercih ettikleri, ilk yıllarında üç eğitimcinin son yıllarında yedi eğitimcinin çeşitli etütler üzerinden çalıştırdıkları, üç eğitimcinin son yıllarında kendi hazırladığı çalışmaları tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 31: 13. soru (Gitar Eğitimcilerinin Sol El Temel Tekniklerinden Legato Çalışma Yöntemlerine İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları

Teknik Çalışmalar	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
Arenas	5	41.67	4	33.34
Carlevaro	2	16.67	4	33.34
Etütler	3	25.00	7	58.34
Egzersizler	3	25.00	2	16.67
Eğitmenin Kendi Hazırladığı Çalışmalar	0	0.00	3	25.00

Tablo 31 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında sol el temel tekniklerinden legato çalışmaları için %41.67'sinin Arenas metotlarındaki çalışmaları, %16.67'sinin Carlevaro'nun ilgili kitabındaki çalışmaları, %25'nin etütler, %25'inin egzersizler çalıştırdıkları görülmektedir. Mesleki

süreçlerinin son yıllarında ise %33.34'ünün Arenas metotlarındaki çalışmaları, %33.34'ünün Carlevaro'nun ilgili kitabındaki çalışmaları, %58.34'ünün etütler, %16.67'sinin egzersizler, %25'inin eğitmenlerin kendi hazırladıkları legato çalışmalarını çalıştırdıkları görülmektedir.

Eğitimcilerin, 13. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... İlk yıllarımda kişisel egzersizlere bağlı olarak sol elde önce tele doğru vurma, kontrollü güç oluşturma, parmakları ve kasları güçlendirme, hızlandırma çalışmaları yaptırıp Aguado, Arenas'ın ilgili çalışmalarını öneriyordum. Son yıllarımda bunlara ek olarak kolaydan zora doğru süsleme teknikleri ve Carlevaro'nun ilgili çalışmalarını çalıştırıyorum. (E5)*
- *... Carlevaro ve Leo Brouwer'ın teknik kitabı öneriyorum. Her gün farklı legato çalışması yapmak önemlidir. Sürekli aynı egzersizleri tekrar etmek zamanla verimi düşürür. (E8)*
- *... İlk yılları ergonomi önemliydi. Gerginlik, bağlanan sesi tınlatan parmağın üzerine transfer edilmeli. Bu form sol elde oturtulmadan legato çalışılmamalı biçiminde öneriyordum. Son yıllarda ergonomi her zamankinden daha çok önemli oldu. Gerginlik oluşturan legato pasajları gevşetilmeden art arda parçalar çalışmaya devam edilirse sakatlıklar ortaya çıkabilir. (E11)*
- *... Mesleki yaşantım boyunca E. Pujol legato çalışmaları, Frederick Noad legato çalışmaları, Aguado'nun etüt eserlerini kullandım. (E12)*

Tablo 32: 13. soru (Gitar Eğitimcilerinin Sol El Temel Tekniklerinden Bare Çalışma Yöntemlerine İlişkin Veriler)

EĞİTİMCİ	İlk yılları				Son yılları			
	Carlevaro	Etütler	Eserler	Egzersizler	Carlevaro	Etütler	Egzersizler	Eğitmenin Kendi Hazırladığı Çalışmalar
E1								
E2				X				X
E3				X			X	
E4		X	X				X	
E5		X		X	X	X	X	
E6						X		
E7	X				X			
E8	X				X			
E9		X				X		
E10								
E11								
E12						X		

Tablo 32 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde tercih ettikleri sol el temel teknikleri ile ilgili çalışma yöntemleri ve egzersizlerinden bare çalışmalarına bakıldığında; eğitimcilerin bir bölümünün (dört eğitimci) ilk yıllarında ve son yıllarında etütler üzerinden çalıştırdığı, ilk yıllarında iki son yıllarında üç eğitimcinin Carlevaro teknik kitabının ilgili çalışmalarını kullandıkları, eğitimcilerin bir kısmının (üç eğitimci) ilk ve son yıllarında çeşitli bare egzersizleri çalıştırdıkları görülmektedir.

Tablo 33: 13. soru (Gitar Eğitimcilerinin Sol El Temel Tekniklerinden Bare Çalışma Yöntemlerine İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları

Teknik Çalışmalar	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
Carlevaro	2	16.67	3	25.00
Etütler	3	25.00	4	33.34
Eserler	1	8.34	0	0.00
Egzersizler	3	25.00	3	25.00
Eğitmenin Kendi Hazırladığı Çalışmalar	0	0.00	1	8.34

Tablo 33 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında sol el temel tekniklerinden bare çalışmaları için %16.67'sinin Carlevaro'nun ilgili kitabındaki çalışmaları, %25'inin etütler, %8.34'ünün bare içeren eserler, %25'inin bare egzersizleri çalıştırdıkları görülmektedir. Mesleki

süreçlerinin son yıllarında ise %25'inin Carlevaro'nun ilgili kitabındaki çalışmaları, %33.34'ünün etütler, %25'inin bare egzersizleri, %8.34'ünün eğitimcinin kendi hazırladığı bare çalışmalarını çalıştırdıkları görülmektedir.

Eğitimcilerin, 13. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... İlk yıllarımda barenin mantığını anlatarak çaldırırdım. İlk yıllarda daha şekilciydim. Şimdi ise daha rahat olmasına ve barenin yarattığı pozisyonu algılamasına önem gösteriyorum. (E1)*
- *... Basitten zora doğru, önce iki telde, sonra üç telde gibi kademe kademe artan bare çalışmaları yaptırıyorum. (E3)*
- *... İlk yıllarımda özel olarak bare çalıştırmıyordum, eser içerisindeki durumlar çalışılıyordu. Son yıllarda Vladimir Gorbach's Daily Technique Workout-Barre and stretching, Chords and barre kitaplarının çalışmalarını çalıştırıyorum. (E6)*
- *... Bare için özel bir çalışma gerekmedikçe yaptırmıyorum. Carlevaro metodunun tamamını deşifre ettirirken bare egzersizleri çalışmaktayız. (E8)*
- *... Ergonomi önemli. Baredeki enerji dağılımına dikkat etmek lazım. Tınlatılacak notaların durumuna – yoğunluğuna göre basınç noktaları ayarlanmalı. (E11)*

Tablo 34: 14 soru (Gitar Eğitimcilerinin Tonlama İle İlgili Çalışma Yöntemleri ve Egzersizlerine İlişkin Veri Analizi)

EĞİTİMCİ	İlk yılları				Son yılları			
	Teknik Ayrımlar	Eserler Üzerinden	Etütler	Törpüleme	Teknik Ayrımlar	Eserler Üzerinden	Etütler	Törpüleme
E1	X				X			
E2							X	
E3		X				X		
E4			X				X	
E5		X			X	X		
E6					X			
E7								
E8				X				X
E9								
E10	X			X	X			X
E11								
E12								

Tablo 34 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde tercih ettikleri temel teknikler ile ilgili çalışma yöntemleri ve egzersizlerinden tonlama çalışmalarına bakıldığında; eğitimcilerin ikisinin ilk yıllarında, dördünün son yıllarında çeşitli teknik ayrımlar üzerinden tonlama çalışmalarını şekillendirdikleri, iki eğitimcinin ilk ve son yıllarında eserler üzerinden ve iki eğitimcinin ilk ve son yıllarında törpüleme tercihleri üzerinden tonlama çalıştırdıkları görülmektedir.

Tablo 35: 14. soru (Gitar Eğitimcilerinin Tonlama İle İlgili Çalışma Yöntemleri ve Egzersizlerine İlişkin Veri Analizi) frekans ve yüzde dağılımları

Teknik Çalışmalar	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
Teknik Ayrımlar	2	16.67	4	33.34
Eserler Üzerinden	2	16.67	2	16.67
Etütler	1	8.34	2	16.67
Törpüleme	2	16.67	2	16.67

Tablo 35 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında tonlama çalışması için %16.67'sinin teknik ayrımlar, %16.67'sinin eserler üzerinden, %8.34'ünün etütler, %16.67'sinin törpüleme üzerinden çalıştırdıkları görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında ise %33.34'ünün teknik ayrımlar, %16.67'sinin eserler üzerinden, %16.67'sinin etütler, %16.67'sinin törpüleme üzerinden çalıştırdıkları görülmektedir.

Eğitimcilerin, 14. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... İlk yılları tirando ve apoyando ayrımı yapardım. Son yıllarda daha çok flamenko stiline yakın çalıştırıyorum. (E1)*
- *... Başta sabit bir sağ el konumlandırması ile aynı ton üzerinde çalışma, daha sonra ise parça üzerindeki değişik renkleri yakalayabilmek için sağ eli sağa sola hareket ettirerek tonları yakalama çalışması yapıyoruz. (E3)*
- *... İlk yılları özel ton çalışması uygulamazdım fakat eserlerde istenilen tonlama üzerinde çalışma yaptırtırdım. Son yıllarda kullandığım teknik egzersizlerde tonlama çalışması da ayrıca yaptırtıyorum. Eser çalışırken de bu devam ediyor. (E5)*

- *... İlk yılları dersler sırasında çok üzerine düştüğüm bir konu değildi. Şimdilerde apoyando ve tirando arasındaki ton farkı, ponticello ve tasto ses bölgeleri arasındaki ton farkı yakalamaya çalışıyoruz. (E6)*
- *... Doğru tırnak törpülemek için çalışmalar yapıyoruz ve önce güzel ses algısına yöneliyoruz. Sonra tele dokunma hassasiyetini arttırma çalışmaları yapıyoruz. Telden dokunur dokunma sesi elde etme çalışmaları uyguluyoruz. (E8)*
- *... Öğrencinin tırnak yapısı, çekiş şekillerine göre çalışmalar şekilleniyor. Kişiye özel bir konu. (E10)*

Tablo 36: 14. soru (Gitar Eğitimcilerinin Parmak Esnetme ile İlgili Çalışma Yöntemleri ve Egzersizlerine İlişkin Veri Analizi)

EĞİTİMCİ	İlk yılları		Son yılları		
	Etütler	Egzersizler	Etütler	Metotlar	Egzersizler
E1					
E2	X		X		
E3					
E4				X	
E5		X			X
E6					X
E7					X
E8		X			X
E9					
E10		X			X
E11		X			X
E12		X			X

Tablo 36 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde tercih ettikleri temel teknikler ile ilgili çalışma yöntemleri ve egzersizlerinden parmak esnetme çalışmalarına bakıldığında; ilk yıllarında eğitimcilerin bir bölümünün (beş eğitimci), son yıllarında çoğunluğunun (yedi eğitimci) parmak esnetmek için çeşitli egzersizler yaptırdıkları, bir eğitimcinin mesleki yaşantısı boyunca etüt parçalar üzerinden, bir eğitimcinin son yıllarında metot kitapları üzerinden parmak esnetme çalışmaları yaptırdıkları görülmektedir.

Tablo 37: 14. soru (Gitar Eğitimcilerinin Parmak Esnetme ile İlgili Çalışma Yöntemleri ve Egzersizlerine İlişkin Veri Analizi) frekans ve yüzde dağılımları

Teknik Çalışmalar	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
Etütler	1	8.34	1	8.34
Egzersizler	5	41.67	7	58.34
Metotlar	0	0.00	1	8.34

Tablo 37 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında parmak esnetme çalışmaları için %8.34'ünün etütler, %41.67'sinin egzersizler çalıştırdıkları görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında ise %8.34'ünün etütler, %58.34'ünün egzersizler ve %8.34'ünün metotlar üzerinden çalıştırdıkları görülmektedir.

Eğitimcilerin, 14. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... İlk yılları Safa Yeprem etütlerini tercih ederdim, son yıllarda Behzat Cem Günenç'in 7 numaralı etüdünü tercih ediyorum. (E2)*
- *... Ekstra bir parmak esnetme çalışmasına gerek görmüyorum. Bazı bu konulardaki çalışmalar sakatlanmalara da yol açabiliyor. Vücut rahat ve düzgün olduktan sonra bu esnemeler de kendiliğinden oluşuyor. (E3)*
- *... İlk yılları gelişi güzel birkaç hareket çalıştırırdım. Şimdilerde Beyond Bedroom Guitar kitabındaki çalışmaları tercih ediyorum. (E4)*
- *... İlk yıllarımda çok üzerine düştüğüm bir konu değildi. Son yıllarda parmak esnetmeye yönelik bir kaç çalışma veriyorum. Örn: 1. parmak 6. tel 10. perde, 2. parmak 5. tel 12. perde, 3. parmak 4. tel 14. perde, 4. parmak 3. tel 16. perde... hareket her seferinde 1 perde geriden başlanarak tekrarlanır. 1. perdeye yaklaştıkça perde araları genişlediğinden parmak aralarında esneme hedeflenir. (E6)*
- *... Son yıllarda Mehmet Taştekin'in egzersizlerini tercih ediyorum. (E7)*
- *... Gitarsız uygulanan parmak egzersizleri yapıyoruz. Parmak aralarına sünger koymak suretiyle parmak esnekliğini arttırıyoruz Bu çalışma dikkatli uygulanmalı öğrencinin bilincinin yüksek olduğu zamanlarda yapılmalıdır tecrübesiz öğrenci bu çalışmayı yapmamalıdır. (E8)*

- *... İlk yılları fizik tedavi merkezlerinin önerdiği germe ve gevşeme egzersizleri uygulamalarını öneriyordum. Şimdilerde bahsedilen egzersizlerin yanı sıra eserlerin içinde gevşeme gerektiren pasajlar için nefes ve germe gevşeme noktaları oluşturup eserin doğru seslendirilmesi için çalışılmalı. (E11)*

Tablo 38: 14. soru (Gitar Eğitimcilerinin Kondisyon/Güçlendirme İle İlgili Çalışma Yöntemleri ve Egzersizlerine İlişkin Veri Analizi)

EĞİTİMCİ	İlk yılları				Son yılları				
	Etütler	Egzersizler	Gam Çalışmaları	Forte Çalım	Etütler	Metotlar	Egzersizler	Gam Çalışmaları	Forte Çalım
E1									
E2			X		X				
E3				X			X		X
E4		X	X				X	X	
E5	X	X			X				
E6		X	X			X			
E7							X		
E8		X					X		
E9									
E10									
E11									
E12		X					X		

Tablo 38 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde tercih ettikleri temel teknikler ile ilgili çalışma yöntemleri ve egzersizlerinden kondisyon/güçlendirme çalışmalarına bakıldığında; eğitimcilerin (ilk ve son yıllarında beş eğitimci) en çok tercih ettikleri kondisyon/güçlendirme çalışmasının egzersizler olduğu görülmektedir.

Tablo 39: 14. soru (Gitar Eğitimcilerinin Kondisyon/Güçlendirme İle İlgili Çalışma Yöntemleri ve Egzersizlerine İlişkin Veri Analizi) frekans ve yüzde dağılımları

Teknik Çalışmalar	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
Etütler	1	8.34	2	16.67
Egzersizler	5	41.67	5	41.67
Gam Çalışmaları	3	25.00	1	8.34
Forte Çalım	1	8.34	1	8.34
Metotlar	0	0.00	1	8.34

Tablo 39 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında kondisyon/güçlendirme çalışmaları için %8.34'ünün etütler, %41.67'sinin egzersizler, %25'inin gam çalışmaları, %8.34'ünün forte çalım yöntemi çalıştırdıkları görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında ise %16.67'sinin etütler, %41.67'sinin egzersizler, %8.34'ünün gam çalışmaları, %8.34'ünün forte çalım yöntemi ve %8.34'ünün metotlar üzerinden çalıştırdıkları görülmektedir.

Eğitimcilerin, 14. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... İlk yıllarımda zaman kavramı koşardım. Şimdi temelden minik adımlarla gitmeyi öğrendim. (E1)*
- *... İlk yıllarımda üç oktav gam çalışmaları önerirdim. Son yıllarda Behzat Cem Günenç'in 6 numaralı etüdünü çalıştırıyorum. (E2)*
- *------... Mesleki yaşantım boyunca başlarda öğrencilerimin eserleri olabildiğince forte çalmalarını öneriyorum. (E3)*
- *... İlk yıllarımda temel parmak çalışmaları ve gam çalışmalarını tempo artırılarak ve çalışma süresi uzatılarak çalıştırırdım. Son yıllarda Vladimir Gorbach's Daily Technique Workout metodunu kullanıyorum. (E6)*
- *... Son yıllarda Mehmet Taştekin'in egzersizlerini öneriyorum. (E7)*
- *... Eli açıp kapatarak öğrencinin kondisyonunu arttırma çalışmaları yapıyoruz. Ön kolun üst bağlarını hafifçe ısıtana kadar eli hızla ve güçlü bir şekilde bu egzersizi yapmaya devam ediyoruz. Elin kondisyonunu teknik çalışmalarla güçlendiriyoruz. (E8)*
- *... Düzenli çalışma disiplininin oturtulmasını, çok değil düzenli çalışılmasını öneriyordum. Düzenli ve farkındalığı yüksek bir çalışma seansı yeterli olacaktır. Çok değil kaliteli olarak değerlendirilmiş bir kısa çalışma periyodu, uzun ve bilinçsizce yapılandan çok daha işlevsel olacaktır. İnsanın dinlenmeye de durmaya da ihtiyacı vardır. Hayat sadece müzikten – gitardan ibaret değil. (E11)*
- *... Sıkıntılı parmaklar olmalarından dolayı sol elde serçe ve yüzük parmağı üzerine daha çok kondisyon ve güçlendirme çalışmaları yapıyoruz. Kromatik egzersizler ve bağ çalışmalarından faydalanıyoruz. Sağ el için de boş tel*

arpej çalışmaları ve Guiliani'nin arpejlerini tirando ve apoyando için diziler üzerinde çalışmalar yapıyoruz. Bu anlamda bende bir değişim olmadı. (E12)

Tablo 40: 14. soru (Gitar Eğitimcilerinin Hızlandırma ile İlgili Çalışma Yöntemleri ve Egzersizlerine İlişkin Veri Analizi)

EĞİTİMCİ	İlk yılları				Son yılları			
	Etütler	Egzersizler	Eserler Üzerinden	Gam Çalışmaları	Etütler	Egzersizler	Eserler Üzerinden	Gam Çalışmaları
E1								
E2				X	X			
E3	X		X		X		X	
E4		X		X		X		X
E5		X		X		X		X
E6	X		X	X	X		X	X
E7		X		X		X		X
E8				X				X
E9								
E10								
E11							X	
E12								

Tablo 40 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde tercih ettikleri temel teknikler ile ilgili çalışma yöntemleri ve egzersizlerinden hızlandırma çalışmalarına bakıldığında; en çok tercih edilen (ilk yılları altı eğitimci, son yılları beş eğitimci) hızlandırma çalışmalarının gam çalışmaları üzerinden olduğu, üç eğitimcinin mesleki yaşantısı boyunca hızlandırma çalışmaları için çeşitli egzersizler kullandırdıkları, iki eğitimcinin mesleki yaşantısı boyunca hızlandırma çalışmaları için çeşitli eserleri çalıştırdıkları, eğitimcilerin bir bölümünün (ilk yıllarında iki eğitimci, son yıllarında üç eğitimci) hızlandırma çalışmaları için çeşitli etütleri çalıştırdıkları görülmektedir.

Tablo 41: 14. soru (Gitar Eğitimcilerinin Hızlandırma ile İlgili Çalışma Yöntemleri ve Egzersizlerine İlişkin Veri Analizi) frekans ve yüzde dağılımları

Teknik Çalışmalar	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
Etütler	2	16.67	3	25.00
Egzersizler	3	25.00	3	25.00
Eserler Üzerinden	2	16.67	3	25.00
Gam Çalışmaları	6	50.00	5	41.67

Tablo 41 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında hızlandırma çalışmaları için %16.67'sinin etütler, %25'inin egzersizler, %16.67'sinin eserler üzerinde hızlandırma, %50'sinin gam çalışmaları çalıştırdıkları görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında %25'inin etütler, %25'inin egzersizler, %25'inin eserler üzerinde hızlandırma, %41.67'sinin gam çalışmaları çalıştırdıkları görülmektedir.

Eğitimcilerin, 14. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... Son yıllarda hızlı çalmadan önce notayı doğru okuma (hissetme, tonu, pozisyonu, dönemsel özelliği), ondan sonra hız öneriyorum. (E1)*
- *... İlk yıllarımda üç oktav gam çalışmaları üzerinden hızlandırma çalıştırıyordum. Son yıllarda hızlandırma için Behzat Cem Günenç'in 6 numaralı etüdünü çalıştırıyorum. (E2)*
- *... Hızlanılacak eser ya da etüdün önce ilk 2 notasını, sonra 3 notasını gibi kademe kademe artan hızlanma çalışmaları yaptırırım. Ayrıca noktalı 8'lik 16'lık gibi değişik varyasyonlarla da çalıştırırım. Mesleki yaşantım boyunca bu durum değişmedi. (E3)*
- *... Genel olarak mesleki yaşantımda, özellikle öğrencimin ilk yıllarında elinin hızlanması için gam çalışmaları yapıyoruz. Metronom 100'de 4 vuruş hedefliyoruz. Öğrencimin daha ileriki yıllarında kısa gam pasajları ve motifler dâhil olmak üzere gam çalışmalarını metronom 132'de 4 vuruşu hedefliyoruz. Her öğrenci aynı potansiyele sahip olmadığı için benzer sonuçları almakta zorlanabiliyoruz. (E8)*
- *... İlk yıllarımda düzenli bir çalışma periyodu gerekliydi. Son yıllarda görüşüm, iyi analiz edilmiş bir eseri kademe kademe hızlandırmak ve gerekli müzikal ifadeleri yerleştirmenin gerekli olduğu yönünde. (E11)*

Tablo 42: 15. soru (Gitar Eğitimcilerinin Gam, Mod ve Makam Çalışmalarının Öğretimine Yönelik Kullandıkları Yöntem, Metot ya da Egzersizlerin Tercihine İlişkin Veriler)

EĞİTİMCİ	İlk yılları					Son yılları				
	Segovia Gamları	Safa Yeprem	Arenas	Gam Çalışmaları	Metronom	Segovia Gamları	Safa Yeprem	Arenas	Gam Çalışmaları	Metronom
E1	X						X			
E2					X					X
E3	X					X				
E4			X							
E5	X					X	X			
E6					X					X
E7	X					X	X			
E8										
E9				X					X	
E10	X		X			X				
E11		X					X			
E12			X					X		

Tablo 42 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde gitar eğitiminde gam, mod ve makam gibi çalışmaların öğretiminde hangi yöntem, metot ya da egzersizleri kullandıklarına bakıldığında; ilk yıllarında eğitimcilerin beşinin Segovia gam çalışmalarını tercih ettikleri, son yıllarında bu rakamın dört eğitimciye düştüğü, eğitimcilerin dördünün son yıllarında Safa Yeprem'in "Gitarda Modal Açılımlar ve Akor Yapıları" metodunu tercih ettikleri (ilk yıllarında bir eğitimci) ve ilk yıllarında üç eğitimcinin Arenas metot serisi kitaplarının ilgili gam çalışmalarını tercih ettikleri fakat son yıllarında bu rakamın bire düştüğü görülmektedir.

Tablo 43: 15. soru (Gitar Eğitimcilerinin Gam, Mod ve Makam Çalışmalarının Öğretimine Yönelik Kullandıkları Yöntem, Metot ya da Egzersizlerin Tercihine İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları

Teknik Çalışmalar	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	%	*f*	%
Segovia Gamları	5	41.67	4	33.34
Safa Yeprem	1	8.34	4	33.34
Arenas	3	25.00	1	8.34
Gam Çalışmaları	1	8.34	1	8.34
Metronom	2	16.67	2	16.67

Tablo 43 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında gam, mod ve makam çalışmaları için %41.67'sinin Segovia gamlarını, %8.34'ünün Safa Yeprem'in "Gitarda Modal Açılımlar ve Akor Yapıları" metodunu, %25'inin Arenas metotlarını, %8.34'ünün gam çalışmaları, %16.67'sinin metronom ile çalışmalar çalıştırdıkları görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında ise %33.34'ünün Segovia gamlarını, %33.34'ünün Safa Yeprem'in "Gitarda Modal Açılımlar ve Akor Yapıları" metodunu, %8.34'ünün Arenas metotlarını, %8.34'ünün gam çalışmaları, %16.67'sinin metronom ile çalışmalar çalıştırdıkları görülmektedir.

Eğitimcilerin, 15. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... İlk yıllarda metronom ile günlük rutin 2-4 saat arası çalışma öneriyordum. Son yıllarda teoriyi de desteklemek amacıyla haftalık rutin 2-4 saat arası çalışma öneriyorum. (E2)*
- *... İlk yıllarımda Arenas dizileri, elektrogitar için yazılmış mod alıştırmaları çalıştırıyordum. Son yıllarda makamsal olarak düşünebileceğimiz kendi yazdığım çalışmalar, Carlevaro kitap serisi, modal olarak da uygun olan dizi kalıpları çalıştırıyorum. (E4)*
- *... Önceleri metronom kullanılması, farklı pozisyonlardan seslendirilmesi, farklı tartımlarla çalınması, tirando ve apoyando çalınması yaptırırdım. Şimdilerde ek olarak sabit bir metronomda önce 8'lik değerde çıkıcı ve inici olarak çaldırıp hemen arkasına üçleme sonra 16'lık değerde birbirine bağlayarak çalıştırıyorum. Öğrencinin 8'lik notadan üçlemeye oradan da 16'lık değere geçebilmesi yani zamanı farklı değerlerde bölebilmesi için ek bir çalışma yaptırıyorum. (E6)*
- *... Beş pozisyonda majör ve minör modlar (majör armonik ve melodik minör) altere gamlar tüm sağ el formülleri ile "i m a m" "p i a i" vb. çalışmalar yapıyoruz. (E8)*
- *... İlk yıllarımda iki ve üç oktav gamların gösterildiği bir metotla gamları öğretiyordum. Ağır tempoda sağ ve sol ele dikkat ederek çalışılıyordu. Ritmik çeşitlemeler çalışılıyordu. Kademeler halinde tempo artıyordu. Son yıllarda halen o kitaptan çalıştırıyorum. Ancak gamın diziliş mantığını anlatıyorum. Öğrenci her bastığı notayı ismini bilerek çalışıyor. Önceden pozisyon*

ezberlerlerdi. Ancak tüm bunlara sebat edip de çalışan az öğrenci var. Önce bir oktav tek pozisyon gam veriyorum. Sonra iki oktav ve üç oktav çalışılıyor ilerledikçe. Ağır tempoda tüm parmak formülleriyle tirando ve apoyando çalışılıyor. Tempo artırmak için ritmik çeşitlemeler tempo artışı için önemli. Vurgulamalar önemli. Ses dinamikleri ile çalışma önemli. (E9)

- *... Eskiden Segovia gamları, Arenas II'deki gamlar, Arenas III'deki gamlar, Arenas VII'deki gamlar çalışıyorduk. Fakat günümüzdeki öğrenci profilinin çabuk sıkılmasından dolayı ağırlıklı olarak Segovia gam çalışmaları ile devam ediyoruz. (E10)*
- *... Daha çok Arenas, bunun yanı sıra Frederick Noad Solo Gutitar Playing ve Erdem Sökmen, Bekir Küçükay ve Melih Kesikli'nin farklı çalışmaları bir araya getirerek oluşturduğu İstanbul Üniversitesi Konservatuvarı Gitar Eğitimi metodu içerisindeki egzersizlerden faydalanıyorum. Bu anlamda mesleki yaşantım boyunca bir değişiklik olmadı. (E12)*

4.1.4. Müzikalite ve Eser Çalışma Açısından Değişimler ile İlgili Bulgular

Tablo 44: 16. soru (Gitar Eğitimcilerinin Bir Eseri Çalıştırmadan Önce O Eser İle İlgili Ön Hazırlık Çalışmalarına İlişkin Veriler)

EĞİTİMCİ	İlk yılları						Son yılları					
	Besteciyi / Dönemi Araştırma	Dinleme	Deşifre	Duate	Analiz	Teknik Çalışma	Besteciyi / Dönemi Araştırma	Dinleme	Deşifre	Duate	Analiz	Teknik Çalışma
E1	X						X	X		X		
E2		X						X			X	
E3			X						X			
E4				X						X		X
E5	X		X				X		X		X	X
E6						X					X	X
E7	X		X			X	X		X			X
E8		X			X		X	X			X	
E9	X	X					X	X				
E10	X						X					
E11		X						X				
E12	X						X					

Tablo 44 incelendiğinde, bir eseri çalıştırmadan önce o eser ile ilgili ön hazırlık çalışmalarının neler olduğuna bakıldığında; eğitimcilerin en çok tercih ettikleri (ilk

yılları altı eğitimci, son yılları yedi eğitimci) ön hazırlık çalışmalarının, eserin döneminin ve bestecisinin araştırılması olduğu görülmektedir. Eserin kâğıt üzerindeki analizi ile ilgili çalışmaları ilk yıllarında bir eğitimcinin, son yıllarında dört eğitimcinin, esere özel teknik çalışmaları ise ilk yıllarında iki eğitimcinin, son yıllarında dört eğitimcinin tercih ettiği görülmektedir.

Tablo 45: 16. soru (Gitar Eğitimcilerinin Bir Eseri Çalıştırmadan Önce O Eser İle İlgili Ön Hazırlık Çalışmalarına İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları

Ön Hazırlık Çalışmaları	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
Besteciyi/ Dönemi Araştırma	6	50.00	7	58.34
Dinleme	4	33.34	5	41.67
Deşifre	3	25.00	3	25.00
Duate	1	8.34	2	16.67
Analiz	1	8.34	4	33.34
Teknik Çalışma	2	16.67	4	33.34

Tablo 45 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında bir eseri çalışmadan önce o eser ile ilgili ön hazırlık çalışmalarına bakıldığında %50'sinin besteciyi/dönemi araştırma, %33.34'ünün dinleme çalışmaları, %25'inin deşifre, %8.34'ünün duate, %8.34'ünün eserin kâğıt üzerinde analizi, %16.67'sinin esere özel teknik çalışmalar çalıştırdıkları görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında ise %58.34'ünün besteciyi/dönemi araştırma, %41.67'sinin dinleme çalışmaları, %25'inin deşifre, %16.67'sinin duate, %33.34'ünün eserin kâğıt üzerinde analizi, %33.34'ünün esere özel teknik çalışmalar çalıştırdıkları görülmektedir.

Eğitimcilerin, 16. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... Eskiden bestecisi, dönemi hakkında yüzeysel bilgi verir sonrasında bazı pozisyonlara dikkat edilmesini söyler ve çaldırırdım. Son yıllarda ise dinletirim, dönemsel özellikleri buldururum, notasıyla dinletirim, bazı yerleri çalar ve temaları gösteririm. Sonrasında duateyi yazdırırım ve çaldırırım. (E1)*

- *... İlk yıllarımda farklı yorumculardan eseri dinlemesini öneririrdim. Son yıllarda buna ilaveten öncelikle eserin analiz edilmesi ve şarkılama yöntemini öneriyorum. (E2)*
- *... Sağlam bir deşifre istiyorum. Ve başlarda öğrencimin eseri başkasından dinlememesini istiyorum. En kötü şey taklittir. Öğrencimin kendisini bulmasını isterim. (E3)*
- *... İlk yıllarda tonal yapının kavranması, uygun duatelerin yazılması, tümevarım yaklaşımı sergilenmesine önem veririrdim. Son yıllarda bunlara ek olarak eksik noktalar için ayrı etütler, sağ el konusunda hassasiyet gibi konuların da üzerine düşmekteyiz. (E4)*
- *... İlk yıllarda eserin dönem ve stil bilgisine hâkim olma, ağır tempoda deşifre yapılmış olmasına önem veririrdim. Son yıllarda eserin dönem ve stil bilgisine hâkim olma, eseri birçok kez okuma ve analizi, bazı eserlerde sağ ve sol elleri ayrı ayrı çalışma, ağır tempoda deşifre yapılmış olması ve o tempoyu sürdürebilir olması noktalarına önem vermekteyim. (E5)*
- *... Eserin formu üzerinde konuşma, eseri notayla dinleme, eserin dönemi ve stil özellikleri hakkında bilgilenme, eserin çağındaki sosyokültürel olayların ve durumların müziğe etkilerini tespit etme gibi noktaların üzerine düşmekteyiz. (E8)*
- *... Doğru örneklerin dinlenmesi ve farklı müzik alanlarından müzisyenler ile ortak çalışmaların yapılması gerekli. Örnek: Zapateado çalışacaksanız bir gitaristlerden çok dansçılarla görüşmeniz gerekli. (E11)*

Tablo 46: 17. soru (Gitar Eğitimcilerinin Bir Eserin İstenilen Seviyeye Getirilebilmesinde İzlemeleri Gereken Yollara İlişkin Veriler)

EĞİTİMCİ	İlk yılları							Son yılları						
	Dinleme	Deşifre	Müzikalite	Metronom	Analiz	Parçalara Ayırma	Dönemsel Özellikler	Dinleme	Desifre	Müzikalite	Metronom	Analiz	Parçalara Ayırma	Dönemsel Özellikler
E1	X	X	X					X	X	X				
E2											X			
E3		X	X				X		X	X				X
E4		X	X	X					X	X	X			
E5		X	X			X			X	X			X	
E6										X		X		
E7		X							X	X				
E8				X		X					X		X	
E9	X							X						
E10	X	X			X			X	X			X		
E11														
E12						X	X						X	X

Tablo 46 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde öğrencinin bir eseri istenilen seviyeye getirebilmesinde tüm süreçte izlemesi gereken yollara bakıldığında; üç eğitimcinin mesleki yaşantısı boyunca dinleme çalışmaları önerdiği, üç eğitimcinin eseri parçalara ayırarak (bölüm bölüm ya da cümle cümle) çalışılması konusunda öğrencilerini yönlendirdiği, iki eğitimcinin ise eserin döneminin özelliklerinin bilinmesi konusunda öğrencilerini yönlendirdikleri görülmektedir. Eğitimcilerin bir kısmının (ilk yıllarında dört eğitimci, son yıllarında altı eğitimci) bu aşamada müzikal ifadelerin de öğretim süreci içerisine katılması gerektiği konusunda bilgi vermişlerdir. Altı eğitimcinin ise bu aşamada eserin sağlam bir şekilde deşifresinin tamamlanmış olması gerektiği konusunda görüş birliğine varmıştır.

Tablo 47: 17. soru (Gitar Eğitimcilerinin Bir Eserin İstenilen Seviyeye Getirilebilmesinde İzlemeleri Gereken Yollara İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları

Yöntemler	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
Dinleme	3	25.00	3	25.00
Deşifre	6	50.00	6	50.00
Müzikalite	4	33.34	6	50.00
Metronom	2	16.67	3	25.00
Analiz	1	8.34	2	16.67
Parçalara Ayırma	3	25.00	3	25.00
Dönemsel Özellikler	2	16.67	2	16.67

Tablo 47 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında bir eserin istenilen seviyeye getirilmesinde izlenmesi gereken yollara ilişkin görüşlerine bakıldığında %25'inin dinleme, %50'sinin deşifre, %33.34'ünün müzikalite, %16.67'sinin metronom, %8.34'ünün analiz, %25'inin parçalara ayırma, %16.67'sinin dönemsel özellikleri araştırma çalışmaları yaptırdıkları görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında ise %25'inin dinleme, %50'sinin deşifre, %50'sinin müzikalite, %25'inin metronom, %16.67'sinin analiz, %25'inin parçalara ayırma, %16.67'sinin dönemsel özellikleri araştırma çalışmaları yaptırdıkları görülmektedir.

Eğitimcilerin, 17. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... Planlama – önünü görmesi, sonrasında ilk okuma, deşifre etme çalışması yaptırıp parçayı analitik dinletmeye çalışırım Sonrasında destek tekniklerle beraber (pozisyonlara göre) yavaştan hızlıya ilerleriz. Müzikal ifadeler de bu sürecin içine dâhildir. (E1)*
- *... Önce deşifre ve düz bir şekilde çalma. Sonra üzerinde yorumlama çalışıyoruz. Bu çalışmayı yaparken eserin döneminin stiline uygun bir şekilde yapıyoruz. Örneğin Carcassi'yi Villa-Lobos gibi çalışmıyoruz. Tüm bu çalışmalardan sonra ise diğer detayları çalışıyoruz. (E3)*
- *... İlk yıllarımda izlediğim sıra şu şekildeydi: Deşifre- bölüm bölüm ya da pasaj pasaj çalışma- Hızlandırma,- Müzikalite. Son yıllarda ise Deşifre öncesi sağlam bir ön hazırlık, Deşifre bölüm bölüm ya da pasaj pasaj çalışma*

bu süreçte destekleyici teknik çalışma- müzikalite- hızlandırma- sunum becerileri sırasını takip etmekteyiz. (E5)

- *... İlk yıllarımda eseri olabildiğince sık çalışması konusunda yönlendirirdim. Son yıllarda eseri form ve armonik yönden analiz edip anlaması, eseri deşifre ederek içinde yer alan teknikleri ve zor pasajları belirlemesi, belirlenen teknikler ve zor pasajlar için çalışma programı oluşturması, eserde uygulanacak nüans, artikülasyon vb. öğelerin belirlenmesi ve çalışılması konularına dikkat etmekteyim. (E6)*
- *... Taklitçilik yapmasını istemiyorum. Öğrenci kendi uğraşmalı, parçanın iskeletini çıkartmalı, analizini yapmalı, kendi çalmalı. Daha sonra parçayı birkaç kişiden dinlesin ama taklit etmesin. (E10)*
- *... İlk yıllarda hocasıyla koordinasyon içinde hareket etmeliydi. Son yıllarda ise iyi bir performans için her türlü gözlemi yapmalı ve gerekli kişilerle çalışmalı. (E11)*
- *... Öncelikli olarak eserin dönemsel özelliklerini iyi bilmeli. Çalışacağı eseri soru cümle olarak düşünerek hareket etmeli ve gerekirse ölçü ölçü çalışıp parçaları birleştirerek bütüne gitmelidir. Hatta ben çoğu zaman partileri ayrı ayrı çalıştırıyorum. Genelde öğrenciler eseri bütünden yola çıkarak çalmaya çalışıyorlar ve bu da eser içerisinde takıldıkları yerleri gözden kaçırmalarına neden oluyor ve sonrasında takıldıkları kısımlar sürekli olarak önlerine çıkıyor. Eser notasyon olarak tamamlandıktan sonra olması gereken tempoya getirtilmeli. (E12)*

Tablo 48: 18. soru (Gitar Eğitimcilerinin Eserin Yorumlanmasına Katkıda Bulundukları Önemli Noktalar) İlişkin Veriler

EĞİTİMCİ	İlk yılları							Son yılları						
	Dinleme	Bilgi Birikimi	Eseri İçselleştirme	Analiz	Teknik Yeterlilik	Kültürel Birikim	Hocanın Tavsiyeleri	Dinleme	Bilgi Birikimi	Eseri İçselleştirme	Analiz	Teknik Yeterlilik	Kültürel Birikim	Öğrencinin Müzikal Kimliği
E1								X	X					
E2	X													
E3			X							X				
E4														
E5		X							X				X	X
E6	X	X						X	X			X		
E7		X			X				X			X	X	
E8		X				X			X				X	
E9	X			X				X			X			
E10														
E11							X							X
E12														

Tablo 48 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde öğrencinin eserin yorumlanmasına katkıda bulduğunu düşündükleri önemli noktalara bakıldığında; eğitimcilerin en çok önerdiği nokta (ilk yılları dört eğitimci, son yılları beş eğitimci) öğrencinin müzikal (eserlerin dönemleri, vs.) bilgi birikimi olmuştur. İlk yıllarında bir iken son yıllarında üç eğitimcinin öğrencinin kültürel birikiminin eserin yorumlanmasında önemli bir husus olduğunu düşünürlerken eğitimcilerin bir bölümünün (ilk yıllarında ve son yıllarında üç eğitmen) mesleki süreçleri boyunca öğrencilerine dinleme hususunda yönlendirmeleri olduğu, son yıllarında iki eğitimcinin öğrencinin kendi müzikal kimliğini ortaya çıkarması gerektiği konusunda kanaate vardıkları görülmektedir.

Tablo 49: 18. soru (Gitar Eğitimcilerinin Eserin Yorumlanmasına Katkıda Bulundukları Önemli Noktalar) frekans ve yüzde dağılımları

Önemli Noktalar	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
Dinleme	3	25.00	3	25.00
Bilgi Birikimi	4	33.34	5	41.67
Eseri İçselleştirme	1	8.34	1	8.34
Analiz	1	8.34	1	8.34
Teknik Yeterlilik	1	8.34	2	16.67
Kültürel Birikim	1	8.34	3	25.00
Hocanın Tavsiyeleri	1	8.34	0	0.00
Öğrencinin Müzikal Kimliği	0	0.00	1	8.34

Tablo 49 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında eserin yorumlanmasına katkıda bulundukları önemli noktalara bakıldığında %25'inin dinleme, %33.34'ünün öğrencinin müzikal (eserlerin dönemleri, vs.) bilgi birikimi, %8.34'ünün öğrencinin eseri içselleştirebilmesi, %8.34'ünün analiz, %8.34'ünün teknik yeterlilik, %8.34'ünün kültürel birikim, %8.34'ünün hocanın tavsiyelerine dikkat etmek olduğu görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında ise %25'inin dinleme, %41.67'sinin öğrencinin müzikal (eserlerin dönemleri, vs.) bilgi birikimi, %8.34'ünün öğrencinin eseri içselleştirebilmesi, %8.34'ünün analiz, %16.67'sinin teknik yeterlilik, %25'inin kültürel birikim, %8.34'ünün öğrencinin müzikal kimliğini ortaya koyabilmesi olduğu görülmektedir.

Eğitimcilerin, 18. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... Son yıllardaki önerilerim: İyi örnekler dinlemeleri, gitar tarihi bilmeleri, bestecilerin özellikleri ve gitaristlerin görüşleri. (E1)*
- *... Eskiden olabildiğince çok yorumcu dinleme konusunda öğrencilerimi yönlendirirdim. Şimdi ise eseri şarkı ya da dans olarak kurgulayabilme noktasına dikkat çekiyorum. (E2)*
- *... Öğrencimin eserini benimseyip sahiplenebilmesi, "bu benim" diyebilmesi önemlidir. (E3)*
- *... İlk yılları eserin formu, dönem ve bestecimi tanıma ve analiz etme, teknik becerilere sahip olma ve planlı çalışma yönündeydi. Günümüzde de aynı olmakla beraber, öğrencinin kişisel özellikleri, akıl yürütme becerisi ve kültürel birikimi noktalarına vurgu yapıyorum. (E5)*

- *... İlk yıllarımda teknik beceri, dönem, besteci, stil bilgisine sahip olma, eseri iyi analiz etme konularına önem veriyordum. Son yıllarımda ise bunlara ek olarak kişinin genel entelektüel birikiminin önemli olduğunu düşünüyorum. (E7)*
- *... Eserin yorumlanmasına geçilmeden dönemle ilgili bilgi edinme. Dönemin stil özelliklerini taşıyan bestecileri inceleme. Edebiyat sinema resim ve bu gibi sanat dallarıyla ilgilenme doğru yorum için katkı sağlar. (E8)*
- *... İlk yıllar eserin genel yapısını doğru anlama ve yorumculardan dinlemenin yeterli olduğunu düşünüyordum. Son yıllarda bunlara ek olarak eserin formunu öğrenme. Sadece gitar için yapılmış müzikleri değil, senfonik müzik dinmelerini, oda müziği dinlemelerini, piyano eserleri dinlemelerini tavsiye ediyorum. (E9)*
- *... İlk yıllarımda içgüdüsel tepkilerden çok, hocanın tavsiyelerine bağlı bir hareket içinde kalmasını önerirken son yıllarımda kendi müzikal kimliğini ortaya koyabilmesi için gerekli fırsatların verilmesi gerektiğini düşünüyorum. (E11)*

4.1.5. Çalışma Koşulları Açısından Değişimler ile İlgili Bulgular

Tablo 50: 19. soru (Gitar Eğitimcilerinin Bir Ders Saati Sürecindeki Çalışma ve Uygulamalara İlişkin Veriler)

EĞİTİMCİ	İlk yılları				Son yılları				
	Teknik Çalışmalar	Egzersizler	Deşifre ve Duate	Yorumlama	Teknik Çalışmalar	Egzersizler	Isınma	Deşifre ve Duate	Yorumlama
E1					X				
E2					X				
E3			X					X	
E4						X		X	
E5	X			X		X	X		X
E6		X				X		X	
E7				X			X		X
E8			X					X	
E9	X				X				
E10									
E11		X	X	X					X
E12		X				X			

Tablo 50 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde öğrencileriyle bir ders saatinde yapmakta oldukları uygulamalara bakıldığında; eğitimcilerin öğrencilerinin çalışmakta oldukları eser ve etütleri dinlemelerinin yanında son yıllarda iki eğitimcinin dersin başında ısınma çalışmalarına önem verdikleri, eğitimcilerin bir bölümünün (ilk yıllarda üç eğitimci, son yıllarda dört eğitimci) çeşitli egzersizler çalıştırdıkları, eğitimcilerin bir bölümünün (ilk yıllarında üç eğitimci, son yıllarında dört eğitimci) deşifre ve duate çalışmaları yaptıkları, eğitimcilerin bir bölümünün (üç eğitimci) mesleki süreçleri boyunca derslerinde yorumlama (müzikalite) çalışmalarına önem verdikleri görülmektedir.

Tablo 51: 19 soru (Gitar Eğitimcilerinin Bir Ders Saati Sürecindeki Çalışma ve Uygulamalara İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları

Çalışma ve Uygulamalar	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
Teknik Çalışmalar	2	16.67	3	25.00
Egzersizler	3	25.00	4	33.34
Deşifre ve Duate	3	25.00	4	33.34
Yorumlama	3	25.00	3	25.00
Isınma	0	0.00	2	16.67

Tablo 51 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında bir ders saati sürecindeki çalışma ve uygulamalara bakıldığında %16.67'sinin teknik çalışmalar, %25'inin egzersizler, %25'inin deşifre ve duate çalışmaları, %25'inin yorumlama çalışmaları olduğu görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında ise %25'inin teknik çalışmalar, %33.34'ünün egzersizler, %33.34'ünün deşifre ve duate çalışmaları, %25'inin yorumlama çalışmaları ve %16.67'sinin ısınma çalışmaları olduğu görülmektedir

Eğitimcilerin, 19. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... İlk yıllar öğrencilerimi dinleyerek, yanlış yerleri örneklendirip düzeltmeye çalışırdım. Günümüzde öğrencilerimi dinlerim, sorgulatırım, farkındalığını öğrenirim, değerlendirme yaparım. Sonrasında teknik ve yapısal açıklamaları örneklendiririm. Sonrasında önündeki çalışma sürecini planlarım. (E1)*

- *... İlk yıllar öğrencimin eserinin veya etüdünün çalışılması üzerineydi. Son yıllarda önceden verilmiş olan antrenman çalışmaların tekrarı, dönem repertuvarını dinleme, eksik noktalar üzerinde çalışma, şayet yeni parça varsa deşifresi ile yeni bir çalışma ortamı yaratma konularına dikkat ediyorum. (E4)*
- *... İlk yıllarda teknik egzersizler kontrol, çalışma eserlerini dinleme, ilgili yorumlar ve diğer derse neler yapılacağı konuları üzerine çalışırdık. Son yıllarda ise ön ısınma zihinsel ve fiziksel, teknik egzersizler kontrol ve çalışma örnekleri sunma, hayattan örnek vererek teknik ve müzikal sohbet, çalışma eserlerini dinleme, ilgili yorumlar ve diğer derse neler yapılacağı sırasıyla bir ders saatimi tamamlıyorum. (E5)*
- *... Öğrencimin eserlerini dinleme, yorumlama ve çalışmalar ile birlikte son yıllarda ısınma ve soğuma konusuna da önem veriyorum. (E7)*
- *... Saatlik ders takibi yapmıyorum. Dolu dolu ders yapmak taraftarıydım. Son yıllarda öğrenci sayım azaldığı için daha rahat ve uzun ders veriyorum. Mümkün olduğunca eski verdiğim parçaları çaldırıyorum. Öğrencimin çaldığı parçaları nasıl muhafaza edeceğini, unutmayacağını öğrencilerime öğretiyorum. (E10)*

Tablo 52: 20. soru (Gitar Eğitimcilerinin Tercih Ettikleri Çalışma Ortamı ve Öğrenci Sayısına İlişkin Veriler)

EĞİTİMCİ	İlk yılları				Son yılları			
	Ev	Sınıf	Kişisel Oda	Konser Salonu	Ev	Sınıf	Kişisel Oda	Konser Salonu
E1			X				X	
E2								
E3		X (B)				X (B)		
E4		X					X (B)	
E5		X (B)				X (B)		
E6		X (T)		X (T)			X (T)	X (T)
E7		X (B)				X (B)		
E8								
E9								
E10	X (B)				X (B)			
E11		X (T)			X	X		X
E12			X (B)				X (B)	

** Tabloda "B" harfi bireysel dersi, "T" harfi toplu dersi ifade etmektedir.*

Tablo 27 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde öğrencileriyle bir ders saatinde yapmakta oldukları uygulamalara bakıldığında; eğitimcilerin en çok tercih ettikleri (ilk yılları altı eğitimci, son yılları dört u eğitimci) çalışma ortamının okulda sınıf / derslikler olduğu, ilk yılları iki eğitimcinin son yıllarında dört eğitimcinin kişisel odasında çalışmayı tercih ettikleri ve eğitimcilerin çoğunluğunun birebir ders yaptıkları görülmektedir.

Tablo 53: 20 soru (Gitar Eğitimcilerinin Tercih Ettikleri Çalışma Ortamına İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları

Çalışma Ortamı	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
Ev	1	8.34	2	16.67
Sınıf	6	50.00	4	33.34
Kişisel Oda	2	16.67	4	33.34
Konser Salonu	1	8.34	2	16.67

Tablo 53 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında çalışma ortamı olarak %8.34'ünün evini, %50'sinin sınıfı, %16.67'sinin kişisel odasını, %8.34'ünün konser salonunu tercih ettikleri görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında ise %16.67'sinin evini, %33.34'ünün sınıfı, %33.34'ünün kişisel odasını, %16.67'sinin konser salonunu tercih ettikleri görülmektedir.

Eğitimcilerin, 20. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... Kişisel odamı tercih ediyorum ancak teknolojinin getirdiği donanımla. Orijinal kitap kullanmaya çalışırım. (E1)*
- *... Eskiden üç kişilik grup dersleri yaparken şimdi birebir ders yapmaktayım. (E2)*
- *... Derslerimizi gitar sınıfında, bir öğrenciyle yapıyoruz. Eğer izlemek isteyen başka öğrenciler de varsa çalıştığım öğrencinin izni olursa (çünkü bazen başkası izlerken öğrencim stres yapabiliyor) izlemelerine izin veriyoruz. Orijinal nota olmasını ben de isterdim ama orijinal olacak diye şart koşmuyorum. Metronom ve törpü de çalışmalarımızda mutlaka bulunuyor. (E3)*

- *... Olabildiğince sessiz bir odada metotlar, metronom, iki sandalye, ayaklık, nota sehpası, müzik defteri ile Birebir dersler yapıyorum. Dershane eğitimciliğim sırasında grup dersleri de yapıyordum ama son yıllarda grup derslerini bıraktım. (E9)*

Tablo 54: 21. soru (Gitar Eğitimcilerinin Öğrencilerine Mesleki Deneyim Kazandırılmasında Gerçekleştirdikleri Uygulamalara İlişkin Veriler)

EĞİTİMCİ	İlk yılları			Son yılları			
	Öğretmenliğe Yönlendirme	Konser ve Masterclass	Festivaller	Kariyer Planlaması	Öğretmenliğe Yönlendirme	Konser ve Masterclass	Festivaller
E1				X			
E2					X	X	
E3		X				X	
E4		X				X	
E5	X	X			X	X	
E6	X				X		
E7		X				X	
E8		X	X			X	X
E9		X				X	
E10				X			
E11		X				X	
E12		X					

Tablo 54 incelendiğinde, eğitimcilerin mesleki öğrencilerine mesleki deneyim kazanmaları için gerçekleştirdikleri uygulamalara ve yönlendirmelere bakıldığında; eğitimcilerin en çok (ilk yıllarında sekiz eğitimci, son yıllarında sekiz eğitimci) öğrencilerini konser ve masterclass etkinliklerine yönlendirdikleri görülmektedir. Ayrıca ilk yıllarında iki eğitimcinin, son yıllarında üç eğitimcinin öğrencilerini öğretmenlik mesleğini deneyimlemeleri konusunda yönlendirmelerde bulundukları, son yıllarında iki eğitimcinin öğrencilerine kariyer planlaması yaptıkları görülmektedir.

Tablo 55: 21 soru (Gitar Eğitimcilerinin Öğrencilerine Mesleki Deneyim Kazandırılmasında Gerçekleştirdikleri Uygulamalara İlişkin Veriler) frekans ve yüzde dağılımları

Yönlendirmeler	***İlk Yılları***		***Son Yılları***	
	f	*%*	*f*	*%*
Öğretmenliğe Yönlendirme	2	16.67	3	25.00
Konser ve Masterclass	8	66.67	8	66.67
Festivaller	1	8.34	1	8.34
Kariyer Planlaması	0	0.00	2	16.67

Tablo 55 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında öğrencilerinin mesleki deneyim kazanabilmeleri için gerçekleştirdikleri uygulamalara bakıldığında %16.67'sinin öğretmenlik mesleğine yönlendirme, %66.67'sinin konser ve masterclasslara yönlendirme, %8.34'ünün festivallere yönlendirme olduğu görülmektedir. Mesleki süreçlerinin son yıllarında ise %25'inin öğretmenlik mesleğine yönlendirme, %66.67'sinin konser ve masterclasslara yönlendirme, %8.34'ünün festivallere yönlendirme ve %16.67'sinin öğrencileri için kariyer planları yapma olduğu görülmektedir.

Eğitimcilerin, 21. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... İlk yıllarımda bu konuda bilinçli değildim. Öğrencimin konservatuvara mı gitmesi yoksa müzik eğitimcisi mi olması konusunda düşünürdüm. Son yıllarda öğretmenlik uygulaması dersine girdiğim için mesleki olarak materyal oluşturuyorum. Kariyer planlaması yaparım. (E1)*
- *... Eskiden yönlendirmem olmuyordu. Son yıllarda ise öğrencim lisans 2 seviyesine geldikten sonra yarı zamanlı özel eğitim kurumlarında hocalık deneyimi kazanmaları için yönlendirmelerim oluyor. Ayrıca her öğretim dönemi sonunda konser deneyimi yaşatıyoruz. (E2)*
- *... Konser ve masterclass etkinliklerinden haberdar edip yönlendiriyorum. Fakat gitmeleri için zorlamıyorum. Öğrencimin iyiyi de kötüyü de görerek öğrenmesini isterim. (E3)*
- *... İlk yıllarımda öğrencinin istek ve becerilerine göre ağırlık kazanan konser ya da öğretmenlik deneyimine göre uygulamaları yapmaları için teşvik ederdim. Son yıllarda öğrencinin istek ve becerilerine göre ağırlık kazanan*

konser, workshop, festival ve ilgili sanatsal faaliyetlere ya da öğretmenlik deneyimine göre uygulamaları yapmaları için teşvik ediyorum. (E5)

- *... Öğrencilerime gitar öğrencisi yönlendiriyordum. Daha sonraki yıllarda başlangıç metotlarının incelenmesi, gitar öğrencisi edinilmesi, halk eğitim merkezi veya dershanelerde iş deneyimi kazanmaları konusunda yönlendirmelerim oldu. (E6)*
- *... Öğrencileri konser gitaristi adayı olarak düşünürsek, mümkün olduğunca fazla konser vermelerini sağlamak, öğretmen adayı olarak düşünürsek mümkün olduğunca derslere ve ustalık sınıflarına katılarak usta öğreticilerin yöntemlerini gözlemlemelerini sağlamak konusunda yönlendirmelerde bulunuyorum. (E7)*
- *... Öğrencilerimize konser uygulamaları önermekteyiz. Yurtiçi ve yurtdışı festival ve ustalık sınıflarına öğrencilerimizi yönlendirmekteyiz. (E8)*
- *... Türkiye'nin şartlarından dolayı meslek olarak yapacağı başka bir şey yoksa ancak o zaman meslek olarak gitarist olmasını tavsiye ediyorum. (E10)*

4.2. GİTAR EĞİTİMCİLERİNİN MESLEKİ YAŞANTILARININ İLK VE SON YILLARINDAKİ GİTAR EĞİTİMCİLİKLERİ ÜZERİNE BU BOYUT VE KRİTERLER DIŞINDA DEĞİŞEN FİKİR VE UYGULAMALAR

Eğitimcilerin, 22. Soruya Verdikleri Yanıtlar ile İlgili Açık Görüşleri

- *... İlk yıllarda genelde öğrencilerin de düşüncesi nedeniyle hep klasik gitarist olma hedefi vardı. Şimdi müzik öğretmenliği ve gitarın nitelikli kullanımı ön plandadır. Ancak bu öğrencilerin özellikleri dikkate alınarak kariyer planlama boyutunda değişiyor. Akademik boyutta ilerlemeleri konusunda daha ısrarcıyım. Çünkü öğretmenlik mesleğinin de bir bilim olduğunu düşünüyorum. (E1)*
- *... İlk yıllarımda çok çalışma ve çok dinlenme önerirdim. Şimdi ise daha az fakat planlı bir çalışma ve müzikleri icra etmeden önce analiz etmelerini öneriyorum. (E2)*
- *... En önemlisi öğrencimin kendini bulmasıdır. Bunun için de taklitlerden kaçınması gerekiyor. Kendine iyi bakmalı, iyi beslenmeli. Öğrencim konsere*

çıkacaksa tamamen hazır olmalı. Eğer tamamen hazır değilse bu strese dönüşecektir. Tamamen hazır olan insan sahnede de kendinden emin olur. Konserden bir gün önce ise çalışmamasını ve gezip kafa dağıtmasını öneriyorum. Konser sabahı iyi bir kahvaltı yapmalı. Konserden 2-3 saat önce de iyi bir yemek yemesini öneriyorum. Yemek makarna gibi değil et tarzında olursa daha iyi olur. Çünkü makarna gibi yiyecekler kanı yükseltip düşürebilir. (E3)

- *... İlk yıllarımda çalışma hayatının merkezine gitarı koyardım. Artık bunu yapmıyorum. (E4)*
- *... İlk yıllarımda sıkı çalışmalarını ve konsere gitmelerini öneriyordum. Son yıllarda yine aynı olmakla beraber, spor yapmak, iyi beslenmek ve uyumak, entelektüel bir kişi oluşturmak için, kitap okumak, yazma becerilerini geliştirmek, müzik dinlemek, düşünmek, kendini eleştirmek ve kendini dinlemek, farklı hobiler kazanmak, kariyerleri için amaç ve hedef belirlemek gibi yönlendirmelerim oluyor. (E5)*
- *... Spor, ısınma ve soğumanın önemi, kişisel gelişim, açık fikirli olmak, müziği iyi analiz edebilmek, gitar müziği dışındaki müzikleri de iyi bilmek, klasik müzik dışındaki müzikleri de bilmek, müzik dışındaki sanat dallarıyla da ilgilenmek ve takip etmek, sosyal beceri, çevrenin mesleki olarak önemi, sanat ve siyaset tarihi bilgisi edinmek konularında yönlendirmelerim oluyor. (E7)*
- *... Öğrenciye önceden yapmadığım tek tek duate okuyarak çaldırma işlemini son yıllarda uygulamaktayım. Özellikle de gamlarda çok hızlı sonuç almamızı sağlayan bir yöntem olduğunu gözlemledim. Öğrencinin sanata tüm boyutlarıyla yönelmesini sağlayacak fikir ve uygulamalar yapmaktayız. (E8)*
- *... Müziği öğrenmek, müziğin içinde var olabilmek önemli. Enstrümanlar müzik yapmak için ismi üzerinde bir araçtır. Öğrencilerime gitarla garip hırslar içinde boğuşmalarını değil, müziğin ne olabileceğini anlatmaya gayret ediyor ve bu yönde kendilerini geliştirmelerini istiyor, bu anlamda yol göstermeye çalışıyorum. (E9)*
- *... Arenas metotları eksik de olsa çok kullanışlı metotlardır. Eksik çünkü Rönesans, barok ve modern müzik barındırmıyor. Ama romantik dönem olarak öğrenciyi çok iyi disipline eder. Eskiden Arenas'ın bütün metotlarını*

çalıştırıyordum fakat günümüzde gençler sabırsız oldukları için Arenas III'den sonra eserler üzerinden teknikleri aktarmaya çalışıyorum. Eğer öğrencimin kapasitesi varsa yükleniyorum. Hangi enstrüman olursa olsun bir virtüözün ders vermesini önermiyorum. İyi bir müzisyen yoğun olarak ders vermemeli çünkü enerjinin büyük bölümü derslere harcanıyor ve enstrüman çalımı bozuluyor. Enstrüman dersleri alan birisinin belli seviyeden sonra teori dersleri de almasını öneriyorum. Eğer bir öğrencim çalışma bakımından ciddi bir öğrenci ise ona melodi bakımından popüler eserler vermiyorum. Kolay sıkılan öğrencilere Romance, Natalia gibi melodi yönünden popüler eserler veriyorum. Çünkü kolay sıkılabilen öğrencilere barok türü veya melodik yapısı zayıf eserler verirsem giderek gitardan soğuyarak kopuyorlar. Rahatsız olduğum bir konu da günümüzde gençler teknik olarak muazzam çalsalar da lezzetli çalmıyorlar, yorumları çok eksik. Bunun nedenini eski eserleri çalmamalarına, eserleri basit görmelerine ve boylarından büyük eserlere yönelmelerine bağlıyorum. Ben hiçbir bir öğrencime boyundan büyük eserler vermem. Mesleki yönlendirme olarak da ben hiç kimseye Türkiye'de meslek olarak müzisyenliği tavsiye etmiyorum. Türkiye'de müziğim tamamen amatörce yapılmasını öneriyorum. Konserden önce ise katiyen alkol ve dinlendirici maddeler tavsiye etmiyorum çünkü bu maddeler daha çok uyuşturuyor ve eseri unutturabiliyor. Konserden önce şekersiz bir Türk kahvesi önerebilirim. Konserden bir gün önce ise gitar çalmayıp güzelce dinlenilmelidir. (E10)

- *... Hayat müzikten ibaret değildir. Hiçbir şeyi abartmayın, olduğundan daha zor hale getirmeyin. Herkes virtüöz olmak zorunda değil. Müzik, bir yarışma veya yarıştırma aracı değildir. Duygularımızla barışmalıyız. Olumsuz olduğu düşünülen bazı duyguları (heyecan gibi) yok etmek yerine onu kontrol etme yolları araştırılmalı. Müzikte yapabileceklerimizin oranı yapamayacaklarımızdan çok daha fazladır. Bu pozitif alana konsantre olmak gerek. Kötü müzik yoktur! İnsanlar onu kötü hale getirir. Buda insanlarla ilgili bir sorundur – müzikle ilgili değil… (E11)*
- *İlk yıllarımda öğrencilerle saatlerce ders saati dışında da birebir çalışmaktaydım. Çalışmayan öğrencileri özellikle takip ederdim ve onları başarabilecekleri konusunda sürekli teşvik etmeye çalışırdım. Şu an ilk*

yıllarımdaki gibi öğrencilerimle çalışma temposu yakalayamıyorum. Çünkü gelen öğrenci seviyesi çok kötü durumda. Gün geçtikçe de daha kötü olmakta. Ve bu durum ister istemez beni de yoruyor. (E12)

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Araştırmanın 1. alt amacına yönelik oluşturulan gitar eğitimcilerinin mesleki yaşantılarının ilk ve son yıllarındaki eğitimcilikleri üzerinde teknik açısından değişim olup olmadığına ilişkin uzman görüşleri incelendiğinde;

Eğitimcilerin gitarda duruş tutuş tercihleri konusunda mesleki yaşantılarının ilk yılları ile son yıllardaki değişime bakıldığında, eğitimcilerin büyük çoğunluğunun klasik tutuşa önem verdiği fakat son yıllarda bununla birlikte bireysel farklılıkları ve tercihleri de göz önünde bulundurarak kişiye özel tutuş tercihlerini de eğitim sürecinin içerisine kattıkları görülmektedir. Gitarın doğru konumlandırılması, rahat ve ergonomik bir çalım için en önemli hususlardan biridir. İlgili çalışmalara (Baş, 2016; Can, 2016; Günenç, 2011, Korucu, 2011) bakıldığında, rahat ve ergonomik gitar tutuşu için klasik tutuşun önerildiği görülmektedir. Ayrıca bireysel farklılıkların esas alınması, çağdaş eğitimin gereklerinden biridir. İlgili çalışmalara (Turgut vd., 2016) bakıldığında, bireysel farklılıkların eğitim sürecinin içerisine yansıtılması gerektiğini görmekteyiz. Başta öğrencinin fiziki yapısı ve çeşitli rahatsızlıkları (bel ve bacak ağrıları gibi) nedeniyle gitar eğitmenlerinin tutuş konusunda eskisi kadar katı olmadığını, kişinin en rahat edebileceği tutuşu bulabilmelerinde rehberlik etmeleri gerektiğini söyleyebiliriz.

Eğitimcilerin büyük çoğunluğu meslek yaşantılarının ilk yıllarında bireysel performans sürecine katmadıkları teknikler arasında Flamenko tekniklerini kullanmadıklarını belirtmişlerdir. Eğitimcilerin bireysel performanslarında yer vermedikleri tekniklerin olup olmadığına yönelik son yıllardaki görüşlerine bakıldığında ise neredeyse öğretmedikleri hiçbir teknik olmadığı görülmektedir. Eğitimcilerin mesleki deneyimlerinin ilk yılları temel alındığında, 90've 2000'li yıllarda Türkiye de klasik gitarın geliştiği dönemlerde Flamenko gitar müziği ve icracılığının çok yaygın olmadığı söylenebilir. Günümüzde bu durumun değiştiği gitaristlerin Flamenko gitar tekniklerine ilgi duyduğu görülmektedir. İlgili çalışmalara (Yeprem, 2006) bakıldığında, özellikle son yıllarda Flamenko müziğinin bizleri etkilediği, bu etkilemenin özellikle son yıllarda sayıları giderek artan Türk Flamenko müzisyenlerinin, ulusal ve uluslararası festivallerde başarılı performanslar

sergiledikleri görülmektedir. Bu durum araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Eğitimcilerin son yıllarda tercihi biraz azalsa da mesleki süreçleri boyunca Arenas metotları serisini eğitim öğretim sürecinde kullandıklarını belirtmişlerdir. Gitar teknikleri ve metotları geliştikçe, eğitimciler, eğitim öğretim süreçlerine çağdaş teknikleri de içerici metotların katılmasına daha fazla önem vermektedir. Eğitimcilerin belirttikleri üzere son yıllarında en çok tercihlerinin 20. yüzyıl ait etütler ve metotlar oldukları görülmektedir. Günümüzde pek çok klasik gitar metodu bulunmaktadır. Arenas metot serisinin toplama metotlar olması, kapsamının çağdaş gitar tekniklerini içermemesi ve dolayısıyla gelişen gitar dünyasında artık tüm teknik ihtiyaçlara cevap verememesinin Arenas metodunu nispeten gözden düşürdüğü söylenebilir. Daha geniş teknik ihtiyaçları derinlemesine çalıştırdığı ve çağdaş gitar stillerini de barındırdığı için eğitimcilerin mesleki süreçleri boyunca 20. yüzyıl etüt bestecilerinin hazırlamış oldukları metot kitaplarını ve etütlerini tercih ettikleri görülmektedir. İlgili çalışmalara bakıldığında (Kalkan, 2016) çağdaş dönemde gitarın teknik ve ses yüksekliği açısından geliştiği, ses renginin ve armonik özelliklerinin daha zenginleştiği ve bu sebeple bu dönemde bestelenen etütlerin bu ihtiyaçlara cevap verebildikleri görülmektedir. Ayrıca gelişen gitar dünyasında Türk gitaristlerin de başarılı gitar metotları hazırladıkları ve kendi bireysel performans çalışmalarında kendi metotlarını tercih ettikleri görülmektedir.

Eğitimcilerin çoğu mesleki süreçlerinin ilk yıllarında temel sağ el tekniklerinin eğitimi için en çok tercih ettikleri etüdün Heitor Villa-Lobos'un 1 numaralı etüdü olduğunu belirtmişlerdir. Son yıllarında ise eğitimcilerin Heitor Villa-Lobos'dan vazgeçmediği fakat bununla birlikte klasik / romantik dönem etüt bestecilerinin ve Leo Brouwer'ın 6 numaralı etütleri üzerinde de yoğunlaştıklarını söyleyebiliriz. Özellikle Heitor Villa-Lobos'un 1 numaralı etüdü ve Leo Brouwer'ın 6 numaralı etüdü sağ el temel tekniklerinin kazandırılmasında tüm klasik gitar dünyasında en çok tercih edilen etütlerdir. İlgili çalışmalara (Boran, 2010) bakıldığında, Villa Lobos'un 1 numaralı etüdünün ve Leo Brouwer'ın 6 numaralı etüdünün sağ el temel tekniklerinin kazandırılmasında önemi yer tuttukları görülmektedir. Bu durum araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Bu alanda eğitimcilerin

tercihlerinde önemli bir değişim görülmemektedir. Ayrıca klasik gitara ait en temel teknikleri içermesi ve basitten zora doğru pek çok seviyede etütler içermelerinden dolayı eğitimcilerin klasik / romantik dönem etüt bestecilerine de önem verdiklerini söyleyebiliriz.

Eğitimcilerin mesleki süreçlerinde sol el temel tekniklerinin öğretimi için en çok kullandıkları etütlere ve metotlara bakıldığında, eğitimcilerin ilk yıllarda Arenas metotları serisini en çok tercih ettiklerini fakat son yıllarda klasik / romantik dönem etüt bestecilerinin etütlerine ağırlık verdiklerini belirtmişlerdir. Gitar eğitimcileri ile yapılan görüşmelerde eğitimciler mesleki süreçlerinin ilk yıllarında çok fazla kitap ve notaya erişemediklerini, en çok Arenas metotlarını getirtebildiklerini fakat son yıllarda artık her şeye ulaşmanın kolay olduğu konusunda görüşlerini belirtmişlerdir. Ayrıca Arenas metotları serisinin kapsamının sadece belli dönemleri ve belli başlı bestecileri kapsadığından dolayı Arenas metodunun gözden düştüğünü, ayrıca gelişen gitar dünyasında modern teknikleri de içeren etütlerin ve metotların çeşitliliğinin artması dolayısıyla eğitimcilerin yeni etütlere de yöneldikleri söylenebilir.

Eğitimcilerin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında öğrencilerine deşifre çalışmaları için literatürden uygun eserler deşifre ettiklerini, son yıllarda daha çok deşifre için kademe kademe ilerleyen derleme kitaplarını ve deşifre kitaplarını tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Deşifre, bir eserin ya da etüdün ön hazırlığı için en önemli noktalardan birisidir. Eserin doğru icrası ve eserin iskeletinin daha hızlı şekilde çıkarılabilmesi için deşifrenin kuvvetlendirilmesi gerekmektedir. Klasik gitarın gelişimiyle paralel olarak gitar literatürüne yeni yeni girmeye başlayan derleme kitapların sayısının artması, farklı seviyelerde ve öğrencilerin zevklerine göre beğenebilecekleri pek çok eser ve etüdü bir araya getirmektedir. Artan bu zenginlik, deşifre çalışması ihtiyacı olan öğrencilere pek çok alternatif sunmaktadır. İlgili çalışmalara (Küçük, 1994; Öztutgan, 2018) bakıldığında, bir eseri istenilen seviyeye getirmeye çalışıp seslendirirken beklenmedik yerlerde hata yapmanın en önemli sebeplerinden birisi düzensiz ve disiplinsiz şekilde yapılmış deşifre olduğu, gitar eğitmenlerinin deşifre metotlarını öğrencilerine daha çok tanıtmaları gerektiği, öğrencilerinin deşifre becerilerini geliştirebilmek için bu metotlardan

yararlanabilecekleri görülmektedir. Bu durum araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Eğitimcilerin mesleki yaşantıları boyunca klasik gitarın temel tekniklerini çalıştırırlarken tercih ettikleri seri etüt yazan besteci tercihlerine bakıldığında eğitimcilerin büyük çoğunluğunun tüm mesleki süreçlerinde klasik / romantik dönem etüt bestecilerini, Heitor Villa-Lobos'u ve Leo Brouwer'ı tercih ettikleri görülmektedir. Gerek teknik kazanımlar açısından başarılı etütlere sahip olmaları gerekse çağdaş teknikleri içermeleri, Heitor Villa-Lobos'u ve Leo Brouwer'ı tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'deki gitar eğitimcilerinin de öncelikle tercih etmelerine neden olmuştur. Ayrıca eğitimcilerin büyük çoğunluğunun klasik gitarın temel tekniklerini çalıştırırlarken Francisco Tarrega, Matteo Carcassi, Dionisi Aguado, Fernando Sor, Mauro Guliani gibi klasik / romantik dönem bestecilerine önem verdiklerini görülmektedir. Bu bestecilerin etütlerinin klasik gitarın temel tekniklerinin kazandırılmasında önemli yer tuttukları düşünülmektedir. İlgili çalışmalara (Çiçek, 2007) bakıldığında, özellikle Fernando Sor ve Mauro Guliani'nin etütlerinin klasik gitarın temel tekniklerinin kazandırılmasında önemi yer tuttukları görülmektedir. Bu durum araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Araştırmanın 2. alt amacına yönelik oluşturulan gitar eğitimcilerinin mesleki yaşantılarının ilk ve son yıllarındaki eğitimcilikleri üzerinde eğitim materyali açısından değişim olup olmadığına ilişkin uzman görüşleri incelendiğinde;

Eğitimcilerin tercih ettikleri tel markası ve tansiyon önerisi konusunda mesleki yaşantılarının ilk yılları ile son yıllardaki değişime bakıldığında, eğitimcilerin çoğunun ilk yıllarında öğrencilerine D'addario marka telleri önerdikleri fakat daha sonraki yıllarda çoğunun başta Savarez olmak üzere diğer tel markalarını önermeye başladıkları görülmektedir. Gitar dünyasında son yıllarda tel markalarında artan çeşitlilik, gitaristlerin farklı ihtiyaçlarına göre farklı tel markası ve tansiyonlarına yönelimlerine sebep olabilmektedir. Bu nedenle gitar eğitimcilerinin öğrencileri için farklı tel ve tansiyon arayışlarına girdikleri ve artık daha serbest bir şekilde öğrenciye göre önerilerde bulundukları söylenebilir.

Eğitimcilerin öğrencilerine önerdikleri gitar markaları ve yapımcıları konusunda mesleki yaşantılarının ilk yılları ve son yıllarındaki değişime bakıldığında, eğitimcilerin çoğunun ilk yıllarında başta Yamaha markası olmak üzere çeşitli markalarda fabrikasyon gitarları önerdikleri, son yıllarında büyük çoğunluğunun yerli gitar yapımcılarının üretimi gitarları tavsiye ettikleri görülmektedir. Özellikle son yıllarda ülkemizde sayıları giderek artan nitelikli gitar yapımcılarının ürettikleri nitelikli ürünler, bu değişim oluşmasında en önemli faktörlerden birisidir.

Eğitimcilerin mesleki yaşantıları boyunca öğrencilerine önerdikleri törpü ve bakım malzemelerindeki değişimlere bakıldığında, eğitimcilerin büyük çoğunluğunun ilk yıllarında metal törpüyle birlikte ince kâğıt zımparaları önerdikleri belirtilmektedir. Son yıllarda ise eğitimciler yavaş yavaş metal törpü kullanımı yerine plastik çok aşamalı törpüye doğru öğrencilerini yönlendirdikleri görülmektedir. Günümüzde tırnak törpüleme ve bakım malzemelerinin çeşitliliğinde yaşanan artış ve gitar eğitimcilerinin sağ el tonlamaları konusunda artan hassasiyetleri nedeniyle metal törpü ile birlikte plastik çok aşamalı törpülere ve ince kâğıt zımpara çeşitlerine yöneldikleri söylenebilir. İlgili çalışmalara bakıldığında (Korucu, 2011) tırnak şeklinin tonlama üzerinde büyük etkisinin olduğu görülmektedir. Bu durum araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Eğitimcilerin mesleki yaşantılarında eğitim öğretim sürecine kattıkları diz yükseltme aparatı tercihlerindeki değişimlere bakıldığında, eğitimcilerin büyük çoğunluğunun ilk yıllarından itibaren öğrencilerine ayaklık kullandırdıklarını, günümüzde de bu durum geçerli olmakla birlikte son yıllarda Ergo Play ve gitar yastığı aparatlarını da önerdiklerini belirtmişlerdir. Gitaristlerin gitarın konumlandırılmasına yönelik klasik tutuş pozisyonunda ayaklık kullanımından en çok şikâyet ettikleri durumun bel ve sırt ağrılarının fazla olduğudur. Ergo Play aparatının klasik tutuş pozisyonu olarak ayaklığa iyi bir alternatif olması ve ayaklık kullanan gitaristlerin şikâyetçi olabildikleri bel ve sırt ağrılarının önüne geçebilmesi, ergonomik olarak kolaylık sağlaması nedenleriyle eğitimcilerin son yıllarda öğrencilerine önerebildikleri bir aparat olmuştur.

Araştırmanın 3. alt amacına yönelik oluşturulan gitar eğitimcilerinin mesleki yaşantılarının ilk ve son yıllarındaki eğitimcilikleri üzerinde teknik çalışma açısından değişim olup olmadığına ilişkin uzman görüşleri incelendiğinde;

Eğitimcilerin mesleki yaşantılarında boyunca öğretim sürecinde kullanmakta tercih ettikleri temel sağ el tekniklerinden tirando ve apoyando çalışmalarına bakıldığında, eğitimcilerin tirando ve apoyando çalışmaları için en çok gam çalışmalarını tercih ettikleri görülmektedir. Özellikle tek sesli gam çalışmaları sağ elde i-m, m-a, i-a gibi kombinasyonları ve bunları hem tirando hem apoyando olarak çalışabilme imkânı sağlamaktadır. Bununla birlikte gam çalışmalarının sağ el ve sol el için çok iyi bir koordinasyon çalışması olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca eğitimcilerin eserler üzerinden tirando ve apoyando çalışmaları yaptırdıkları da görülmektedir. Bazı eğitimcilerin eserlerin melodi ve eşlik partilerini ayırarak melodiyi ön plana çıkartıp farklı bir ton yakalamak için melodi partisi apoyando olarak çalıştırdıkları görülmektedir.

Eğitimcilerin mesleki yaşantılarında boyunca öğretim sürecinde kullanmakta tercih ettikleri temel sağ el tekniklerinden arpej çalışmalarına bakıldığında, eğitimcilerin mesleki süreçlerinde en çok tercih ettiği teknik çalışma kitaplarından birinin Papararo teknik kitabı olduğu görülmektedir. Boş tellerde yapılan bu çalışmalar, sol eli kullanmadığımız için sağ ele daha iyi odaklanmamızı sağlar. Böylelikle sağ el çalışmalarıyla ilgili daha ciddi farkındalık sağlanabilir. Ayrıca son yıllarda klasik gitar camiasında popülerliği artan Carlevaro teknik çalışma kitabı da sağ elde arpej çalışmaları için gitar eğitimcilerinin tercih ettiği teknik çalışma kitaplarından biridir. Teknik çalışma kitaplarıyla birlikte sağ için yazılmış etütler de sağ el temel tekniklerinin kazandırılmasında önemli yer tutar. Araştırmada görüldüğü üzere başta Heitor Villa-Lobos'un 1 numaralı etüdü ve Leo Brouwer'ın 6 numaralı etüdü, sağ el temel tekniklerinde arpej çalışmaları için en çok tercih edilen etütlerdir. Boran (2010) çalışmasına bakıldığında, Villa Lobos'un 1 numaralı etüdünün ve Leo Brouwer'ın 6 numaralı etüdünün sağ el temel tekniklerinin kazandırılmasında önemi yer tuttukları görülmektedir. Bu durum araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Eğitimcilerin mesleki yaşantılarında boyunca öğretim sürecinde kullanmakta tercih ettikleri temel sağ el tekniklerinden tremolo çalışmalarına bakıldığında, eğitimcilerin en çok tercih ettikleri tremolo çalışmalarının tremolo ile ilgili egzersizler olduğu ve tremolo içeren eserler üzerinden çalıştırma yöntemini tercih ettikleri görülmektedir. Tremolo çalışmaları sağ el temel teknikleri içerisinde kazandırılması en zor tekniklerden birisidir. Eğitimcilerin tremolo çalıştırırken tremoloyu seslendiren tüm parmaklardan eşit ses gelebilmesi için çok disiplinli çalışma ve tırnak törpüleme konusunda titiz olunması gerektiği konusunda görüş bildirmişlerdir. Ayrıca eğitimciler çeşitli sağ el parmak sırası kombinasyonları ve ritmik varyasyonlar ile yapılan çalışmalarla tremolo tekniği kazandırılabildiği ve tremolo içeren eserler ile tremolo çalışmasının desteklenebildiği konusunda görüş bildirmişlerdir.

Eğitimcilerin mesleki yaşantılarında boyunca öğretim sürecinde tercih ettikleri temel sol el tekniklerinden legato çalışmalarına bakıldığında, gitar eğitimcilerinin en çok tercih ettikleri legato çalışmalarının ilk yıllarında Arenas II metodunun ilk bölümünde yer alan legato çalışmaları olduğu, son yıllarda ise daha çok etütler üzerinden çalıştırdıkları görülmektedir. Basitten zora doğru aşamalı olarak giden legato çalışmaları, düzenli bir çalışma ile zaman içerisinde legato tekniğini ve genel olarak gitarda sol eli çok geliştirdiğini söyleyebiliriz. Bu açıdan Arenas II'nin ilk bölümünde teknik çalışmalarda yer alan, kademe kademe ilerleyen legato çalışmaları gitar eğitimcileri tarafından sıkça tercih edilmektedir. Yapılan uzman görüşmesinde değerli gitar eğitimcimiz Raffi Arslanyan'da Arenas II'nin ilk bölümünde yer alan legato çalışmalarının –özellikle 10 numaralı formülün- genel olarak sol eli çok geliştirdiğini belirmiştir (R. Arslanyan ile kişisel iletişim, 21.03.2019). Ayrıca son yıllarda artan etütlerdeki çeşitlilik sayesinde, değişik ihtiyaçlara göre pek çok legato çalışmalarının temin edilebildiği ve eğitimcilerin bu etütlere yönelme eğiliminde oldukları söylenebilir.

Eğitimcilerin mesleki yaşantılarında boyunca öğretim sürecinde tercih ettikleri temel sol el tekniklerinden bare çalışmalarına bakıldığında, gitar eğitimcilerinin en çok tercih ettikleri bare çalışmalarının egzersizler ve bare etütleri olduğu görülmektedir. Ayrıca Carlevaro'nun 3 numaralı metot kitabının da bare çalışmaları

için eğitimciler tarafından tercih ettiği görülmektedir. Sol el için kademe kademe ilerleyen Carlevaro 3 metot kitabının içindeki bareli çalışmaların ve bunun gibi (örneğin Arenas II'nin ilk bölümündeki bare çalışmaları) bare üzerine hazırlanmış etüt ve egzersizlerin bareyi kuvvetlendirdiğini söyleyebiliriz.

Eğitimcilerin mesleki yaşantılarında boyunca öğretim sürecinde tercih ettikleri temel teknikler ve egzersizlerden tonlama çalışmalarına bakıldığında, eğitimcilerin son yıllarda ilk yıllarına göre artık daha çok teknik ayrımlara dikkat ettikleri, doğru törpüleme ve eserler üzerinden tonlama çalıştırdıkları görülmektedir. Tonlama, eserin icrasında gerekli müzikal ifade ve doygunluğu verebilmek için en önemli unsurlardan birisidir. Tonlamayı verimli hale getirebilmek için tırnakların düzgün törpülenmesi, sağ el parmaklarının tellere vuruş açısı, sağ elin gitar üzerinde konumlandırılması gibi konulara dikkat etmek gerekir. İlgili çalışmalara bakıldığında (Korucu, 2011) tırnak şeklinin tonlama üzerinde büyük etkisinin olduğu görülmektedir. Bu durum araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Eğitimcilerin mesleki yaşantılarında boyunca öğretim sürecinde tercih ettikleri temel teknikler ve egzersizlerden parmak esnetme ve kondisyon/güçlendirme çalışmalarına bakıldığında, eğitimcilerin mesleki süreçleri boyunca en çok tercih ettikleri çalışma yöntemlerinin çeşitli egzersizler oldukları görülmektedir. Parmak esnetme ve kondisyon/güçlendirme çalışmaları gitar icracılığının gelişimi için önemli hususlardır. Bu çalışmalar için gitarlı ve gitarsız çeşitli egzersizler mevcut olup gitar eğitimcilerinin çoğu da eğitim/öğretim süreçlerine bu egzersizleri katmaktadırlar. İlgili araştırmalara bakıldığında performans ve çalışma saatlerimizde kaslarımızın en verimli şekilde çalışabilmesi için düzenli esnetme egzersizlerinin yapılması gerektiği görülmektedir (Korucu, 2011). Bu durum araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Eğitimcilerin mesleki yaşantılarında boyunca öğretim sürecinde tercih ettikleri temel teknikler ve egzersizlerden hızlanma çalışmalarına bakıldığında, gitar eğitimcilerinin mesleki süreçleri boyunca en çok tercih ettikleri hızlandırma çalışmalarının gam çalışmaları üzerinden olduğu görülmektedir. Ayrıca eğitimciler hızlandırma çalışmaları için çeşitli egzersizler, etüt çalışmaları ve eserler üzerinden

çeşitli çalışmalar yaptırdıkları görülmektedir. Metronomla ve çeşitli ritmik varyasyonlarla yapılan gam çalışmalarının gitar üzerinde hızlanma açısından büyük bir etkisinin olduğunu ve gitar eğitimcileri tarafından da tercih edildiklerini söyleyebiliriz.

Araştırmanın 4. Alt amacına yönelik oluşturulan gitar eğitimcilerinin mesleki yaşantılarının ilk ve son yıllarındaki eğitimcilikleri üzerinde müzikalite ve eser çalışma açısından değişim olup olmadığına ilişkin uzman görüşleri incelendiğinde;

Eğitimcilerin mesleki yaşantılarında boyunca bir eseri çalıştırmadan önce o eser ile ilgili ön hazırlık çalışmalarının neler olduğuna bakıldığında, gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinde en çok tercih ettikleri eser ön hazırlık çalışmasının eserin dönemi ve bestecisine ait bilgilerin araştırılması yönünde olduğu görülmektedir. Ayrıca son yıllarda eğitimciler eserin kâğıt üzerinde analizinin ve esere özel teknik çalışmaların yaptırdıkları konusunda görüş bildirmişlerdir. Eserin uygun biçimde icra edilebilmesi için eserin döneminin stil, sanat akımları ve kültürel özelliklerinin bilinmesi çok önemlidir. Ayrıca eseri çalışmadan önce eserin form ve armoni analizinin yapılması, cümlelerin tespit edilmesi, melodi ve eşlik partilerinin ayrılması eserin çalımında müzikal ifadeleri net olarak ifade edebilmek için önemli detaylardır. Teknik açıdan ise eserin karakteristik özelliğini ifade eden tekniklerin (tremolo, tril, vb.) ayrıca çalışılması, ilgili etütlerle desteklenmesi gerekli konulardır.

Eğitimcilerin mesleki yaşantılarında boyunca bir eseri istenilen seviyeye getirebilmesinde tüm süreçte izlemesi gereken yollara bakıldığında, gitar eğitimcilerinin mesleki süreçlerinde en çok tercih ettikleri yöntemin başta deşifre olduğu görülmektedir. Ayrıca son yıllarda müzikalite çalışmasının da deşifre ile birlikte yürütülmesi gerektiği konusunda eğitimciler görüş bildirmişlerdir. Bir eserin istenilen seviyeye getirilebilmesinde ilk adım, eserin deşifresinin doğru bir şekilde yapılmasıdır. Eserin deşifresi yapıldıktan sonra diğer adımlara geçilebilir. Eserin deşifresinde yaşanan eksiklikler, eserin çalışılmasında ilerleyen aşamalarda eser çalışmasının aksamasına ve hataların yapılmasına sebep olabilir. İlgili çalışmalara (Küçük, 1994; Öztutgan, 2018) bakıldığında, bir eseri istenilen seviyeye getirmeye

çalışıp seslendirirken beklenmedik yerlerde hata yapmanın en önemli sebeplerinden birisi düzensiz ve disiplinsiz şekilde yapılmış deşifre olduğu, gitar eğitmenlerinin deşifre metotlarını öğrencilerine daha çok tanıtmaları gerektiği, öğrencilerinin deşifre becerilerini geliştirebilmek için bu metotlardan yararlanabilecekleri görülmektedir. Bu durum araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Eğitimcilerin mesleki yaşantılarında boyunca öğrencinin eserin yorumlanmasına katkıda bulduğunu düşündükleri önemli noktalara bakıldığında, gitar eğitimcilerinin mesleki süreçleri boyunca en çok önerdikleri konunun müzikal ve kültürel bilgi birikimi olduğu görülmektedir. Eserin uygun biçimde yorumlanabilmesi için döneminin ve bestecisinin stil özelliklerinin iyi bilinmesi gerekir. Ayrıca yaratıcılık noktasında öğrencinin kültürel birikimi de önemlidir. Bilgi birikimi yüksek öğrenci sahip olduğu müziksel, dönemsel ve kültürel birikimi ile çalışmakta olduğu eserlerin yapısı, hikâyesi ve tarihçesi açısından bilgi sahibi olacağı için daha fazla benimseyebilir. Ayrıca son yıllarda gitar eğitimcilerinin bir bölümünün öğrencinin kendi müzikal kimliğini bulması gerektiği konusunda görüş bildirmişlerdir. Öğrencilerin taklitten sakınmaları için kendi özgün müzikal kimliklerini ifade edebilme fırsatlarının sunulması gerekmektedir. Özellikle yorumlama konusunda biraz daha öğrenciye görelik ilkesine dayanarak bazı noktaları öğrencilerin kendi tercihlerine bırakmak, öğrencilerin kendi müzikal kimliklerini bulabilmeleri açısından önemlidir.

Araştırmanın 5. Alt amacına yönelik oluşturulan gitar eğitimcilerinin mesleki yaşantılarının ilk ve son yıllarındaki eğitimcilikleri üzerinde çalışma koşulları açısından değişim olup olmadığına ilişkin uzman görüşleri incelendiğinde;

Eğitimcilerin mesleki yaşantılarında boyunca bir ders saati süresinde ne tür çalışma ve uygulama yapıldığına bakıldığında, gitar eğitimcilerinin mesleki süreçleri boyunca ders saatleri içerisinde teknik çalışmalara, egzersizlere, deşifre / duate çalışmalarına ve yorumlama çalışmalarına yer verdikleri görülmektedir. Ayrıca son yıllarında ısınma çalışmaları da yaptıran eğitimcilerin de olduğu görülmektedir. Eserlerin doğru bir şekilde icra edilmesi, teknik gelişim ve müzisyen sakatlıklarına

karşı önlem alınabilmesi için düzenli egzersizler, ısınma çalışmaları ve teknik çalışmaların yapılması çok önemlidir. Bu çalışmaların öneminin öğrencinin bilişsel süreçlerinden geçebilmesi için eğitimcisi gözleminde düzenli ve tekrarlayarak uygulanması önemli yer kaplar.

Eğitimcilerin mesleki yaşantılarında boyunca öğretim sürecinde tercih ettikleri çalışma koşullarından tercih ettikleri çalışma ortamları ve öğrenci sayılarına bakıldığında, eğitimcilerin neredeyse tamamının derslerini sınıflarda ve kişisel odalarda bireysel olarak işledikleri görülmektedir. Uygun materyallerle donatılmış çalışma ortamı, çalışmanın verimliliği açısından önemlidir. Gitar derslerinin işlenişi usta – çırak ilişkisine benzer. Eğitimcinin ve öğrencinin daha iyi odaklanabilmesi için gitar dersinin bireysel olarak işlenmesi daha uygun olur. Bu sebeple gitar eğitimcilerinin de neredeyse tamamının derslerini bireysel olarak işlemeyi tercih ettikleri söylenebilir.

Eğitimcilerin mesleki yaşantılarında boyunca öğretim sürecinde tercih ettikleri çalışma koşullarından öğrencilerine mesleki deneyim kazandırılmasında gerçekleştirdikleri uygulamalar ve yönlendirmelere bakıldığında, gitar eğitimcilerinin mesleki süreçleri boyunca en çok yaptıkları yönlendirmelerin öğrencilerini konser ve ustalık sınıflarına (masterclass) yönlendirdikleri görülmektedir. Konserlere ve ustalık sınıflarına katılan öğrenciler, usta gitaristleri gözlemleme ve onlarla birlikte çalışma imkânı bulabilmektedir. Öğrencinin rol modeli olarak alabileceği önemli isimlerle çalışma ve gözlemleme imkânının sağlanması, öğrencinin yeni bilgiler edinebilmesi ve farklı yorumlar dinleyebilmesi, yani kısaca ilerleyen müzisyenlik hayatı için birikiminin arttırılması için önemlidir. Ayrıca eğitimcilerin bir bölümü de öğrencilerin öğretmenlik deneyimini tadabilmeleri için öğrenci yönlendirme, öğretmenliğe yönlendirme gibi girişimlerde bulunduklarını belirtmişlerdir. Gitar öğrencisinin, ayrıca bir öğretmen adayı olarak da mesleki deneyimi kazanabilmesinin önemli olduğu düşünülebilir.

Genel olarak; gitar eğitimcilerinin mesleki yaşantılarının ilk ve son yılları arasındaki değişimlere bakıldığında, eğitimcilerin genel olarak mesleki süreçleri boyunca klasik yöntemlere önem verdikleri fakat son yıllarda alanda teknik ve

teknolojik gelişmelere uyum sağladıkları görülmektedir. Gitar alanındaki teknik ilerlemelerin getirdiği ihtiyaçlar teknik, materyal, teknik çalışma, eser çalışma yöntemleri ve çalışma koşulları boyutlarında değişiklik ihtiyacı doğurmuştur. Oluşan bu değişiklik ihtiyaçları ve gitar eğitimcilerinin artan tecrübeleri ışığında gitar eğitimi bazı noktalarda değişikliğe uğramıştır.

Eğitimcilerin genel olarak son yıllarda daha fazla bireysel farklılıkları esas alan bir yaklaşım içerisinde oldukları söylenebilir. Bireysel farklılıkların esas alınmasıyla birlikte gitar eğitimcileri son yıllarında klasik gitarın temel yaklaşımlarından da kopmadan ama daha esnek yaklaşım sergilemekte oldukları görülmektedir.

Eğitimcilerin mesleki süreçlerinin ilk yıllarında genel olarak her boyutta ilgili materyale ulaşmalarının zor olduğu ve çeşitliliğinin az olduğu, son yıllarında ise gelişen teknoloji ve artan çeşitlilikle birlikte ilgili tüm materyallere ulaşabilmenin çok daha kolay olduğu konusunda görüş birliğine vardıkları görülmektedir.

Eğitimcilerin genel olarak ilk yıllarında eğitim yöntemleri psikomotor beceriler gelişimi üzerine kurulu iken artık günümüzde bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerin hepsinin birbirini tamamladığı konusunda fikir birliğinde olup eğitim yöntemlerinde bu üç alana gerekli önemi verdikleri görülmektedir. Bu yeni tutum ile öğrencinin enstrümanı için yaptığı fiziki çalışmaların yanında öğrencinin bilgi ve kültür düzeyi, karakteri, oluşturmakta olduğu müzikal kimliği önemli yer tutmaktadır. Ayrıca ilk yıllarında genellikle çok çalışmayı öneren eğitimciler son yıllarında çok çalışmadan ziyade zamanı verimli kullanmaya yönelik planlı ve daha bilinçli bir eğitim/öğretim yöntemleri seçtikleri görülmektedir. Değişen bu boyutlarla birlikte eğitimciler ilk yıllarına göre son yıllarda bilişsel süreçlere daha fazla önem vermektedir.

Öneriler

Değişen ve gelişen gitar alanında gitar eğitimcilerinin, gitaristlerin, öğrencilerin ve gitar alan araştırmacılarının alanlarında yenilikleri takip etmeleri, eğitim/öğretim programlarına uyarlayabilmeleri ve gitar alanındaki yenilikleri

araştırmaları gitar eğitiminin niteliği açısından son derece önemlidir. Araştırma bulguları sonucunda bu amaç doğrultusunda gitar eğitimcileri, gitaristler, öğrenciler ve araştırmacılar için aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur.

Gitar Eğitimcilerine:

- Güncel eserlerin, etütlerin, metotların takip edilmesi ve uygun olanların gitar eğitimi programına alınması
- Temel teknik aktarımların yanında değişik stilde eserler için tüm tekniklerin öğrenciye aktarılması
- Gitar eğitimcilerinin beden anatomisi konusuna daha fazla önem vermeleri ve öğrencilerin kendi fiziksel yapılarına en uygun duruş ve tutuş pozisyonunu bulabilmeleri için rehberlik etmeleri, uygun materyal önerilerinde bulunmaları
- Öğrencileri ısınma, soğuma, gitarlı ve gitarsız egzersizler konusunda bilinçlendirmeleri ve bu hususların gitarist sağlığı ve performans açısından önemlerini aktarmaları
- Gitar dersleri için uygun materyallerle donatılmış çalışma ortamının sağlanması ve gitar derslerinin bireysel işlenmeleri
- Sanat, müzik ve kültürel bilgi birikiminin önemini anlatma ve bu konuda öğrenciyi teşvik edip yönlendirmeleri

Gitaristlere ve Öğrencilere:

- Gelişen gitar dünyasına ayak uydurabilmeleri için güncel eserleri, etütleri ve metotları takip etmeleri
- Kendi fiziksel yapılarına en uygun ve ergonomik duruş ve tutuşu bulmaları, bu konuda gerekli aparatları kullanmaları
- Farklı dönemlerden ve stillerden eserleri deşifre etmeleri ve gitar müziği dağarcıklarını geliştirmeleri
- Kendilerine ve bütçelerine uygun gitar ve tel markalarını bulup kullanmaları
- Teknik çalışma boyutuna gerekli önemi vermeleri

- Sanat, müzik ve kültürel bilgi birikimlerini geliştirmeleri

Gitar Alan Araştırmacılarına:

- Güncel eserlerin, etütlerin, metotların ve gitar eğitim programı açısından uygunluğunun tespiti
- Gitarist sağlığı ve performansı açısından uygun olan egzersizlerin, duruş ve tutuş pozisyonlarının detaylıca incelenmesi
- Gitar alanında kullanılan güncel materyallerin incelenmesi ve verimliliklerinin tespiti
- Teknik çalışmalara dair detaylı incelemelerin yapılması

KAYNAKÇA

1. Kitaplar

- Baş, Ali Kemal (2016). *Bilinen Çocuk Şarkılarıyla Klasik Gitar Öğreniyorum* (1. Baskı), Ankara: Sözkesen Matbası.
- Büyüköztürk, Şener, Ebru Kılıç Çakmak, Özcan Erkan vd (2018). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (25. Baskı), Ankara: Pegem Yayınları.
- Can, Ümit Kubilay (2016). *Çocuklarla Klasik Gitar* (1. Kitap), İstanbul: Teknik Basım ve Matbaacılık
- Creswell, John W. (2009). *Research design, qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (Third Edition), California: SAGE Publications.
- Elmas, Yıldız (2003). *Sorularla Gitar* (2. Baskı), İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Erdoğan, İrfan (2016). Gelenekten Geleceğe Eğitim Bilimi Kuram ve Uygulama, İstanbul: Sümer Kitabevi.
- Ertürk, Selahattin (2013). *Eğitimde Program Geliştirme*, Ankara: Edge Akademi.
- Fidan, Nurettin (2012) *Okulda Öğrenme ve Öğretme* (3. Baskı), Ankara: Pegem Akademi.
- Günenç, Bahzat Cem (2011). *Klasik Gitar Çalmak İster misiniz?* (2. Baskı), İstanbul: Yalın Yayıncılık.
- Güvenç, Bozkurt (1979). *İnsan ve Kültür* (3. Baskı), İstanbul: Remzi Kitabevi Yayınları.
- Kongar, Emre (2001). *Kızlarıma Mektuplar – Yaşamdan Satırbaşları* (29. Baskı), İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Rousseau, Jean-Jacques (2007). *Melodi ve Müziksel Taklit İle İlişki İçinde Dillerin Kökeni Üstüne Deneme* (8. Baskı). Çev: Albayrak, Ö. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Karasar, Niyazi (1999). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (9. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım Ltd. Şti.

- Karataş, Zeynep, Yasemin Yavuzer (2015). *Bireyi Tanımada Test Dışı Teknikler*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

- Say, Ahmet (2009). *Müzik Sözlüğü*. (3. Baskı), Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

- Say, Ahmet (2011). *Müzik Öğretimi*. (5. Basım), Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

- Sönmez, Veysel (2007). *Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı*. (13. Baskı), Ankara: Anı Yayıncılık.

- Türkmen, Emel Funda (2016). *Müzik Eğitiminde Öğretim Yöntemleri* (2. Baskı), Ankara: Pegem Akademi.

- Uçan, Ali (1994). *İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi.* Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

- Ulaş, Sarp Erk (2002). *Felsefe Sözlüğü*, Hazırlayanlar: A. Baki Güçlü, Erkan Uzun, Serkan Uzun, Ümit Hüsrev Yolsal, Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.

- Yelken, Tuğba Yanpar, Cenk Akay, Çetin Semerci, vd (2015). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. (2. Baskı), Ankara: Anı Yayıncılık.

- Yeprem, Mehmet Safa. (2006). *Flamenko Sanatı ve Gitar* (3. Baskı). İstanbul: Bemol Müzik Yayınları.

- Yıldırım, Ali, Hasan Şimşek (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

2. Makaleler, Bildiriler, Diğer Basılı Yayınlar

- Angı, Çiğdem Eda (2005). Müzik Kavramı ve Türkiye'de Dinlenen Bazı Müzik Türleri: *İdil Dergisi* DOI: 10.7816, 59-81

- Arslan, Akif (2009). Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımı ve Türkçe Öğretimi: *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2009 13 (1)*: 143-154.

- Avşar, Gamze (2009). İlköğretim 6. Sınıf Fen ve Teknoloji Dersinde Yapılandırmacı ve Davranışçı Yaklaşımla İşlenen Konuların Öğrenci Akademik Başarısı Üzerine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı, Malatya.

- Bağcı, Erhan (2011). Avrupa Birliği'ne Üyelik Sürecinde Türkiye'de Yaşam Boyu Öğrenme Politikaları: *OMÜ Eğitim Fakültesi Dergisi, 30(2),* 139-173.

- Boran, Cahit Yücel (2010). 20. YY'ın *İki Büyük Bestecisi: Heitor Villa-Lobos ve Leo Brouwer'ın Gitara Sundukları Katkılar*. Yüksek Lisans Tezi, Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Anasanat Dalı Piyano Programı, Kars.

- Can, Ümit Kubilay. (2004). *Türkiye'de 7-9 Yaş Grubu Çocuklarına Yönelik Repertuar Destekli Klasik Gitar Eğitimi Programı Hazırlanması ve Etkinliğinin Sınanması*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, İstanbul.

- Cengiz, Recep (2011). Sosyolojik Bir Olgu Olarak Müzik (Tokat Örneği): *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* Cilt: 4 Sayı: 18, 363-378

- Çiçek, Doğuş (2007). *Fernando Sor ve Mauro Giuliani'nin Etütlerinin Gitar Müziğindeki Önemi ve Etkileri*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Piyano Anasanat Dalı Gitar Sanat Dalı, İstanbul.

- Erdem, Barış (2018). *Ortaokulda Görev Yapan Okul Yöneticisi ve Öğretmenlerin Öğrenci Merkezli Eğitime İlişkin Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı, Eskişehir.

- Erim, Ali ve Sadık Yöndem (2009). Video Model Destekli Öğretimin Gitar Performansına Etkisi: *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi 26 (2009)*, 45-55.

- Erkıpçak, Hasanhan Taylan (2017). Husserl ve Fenomenolojisi: Bir Özet: *Arkhe-Logos Felsefe Dergisi*, Sayı 4, 2017 Güz: 247-258.

- Gül, Gülbahar (2004). Birey Toplum Eğitimi ve Öğretmen: *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi* Sayı: 1 (2004), 223-236.

- Güzel, Melih. (1994). *Türk Müziği Ezgi ve Dizilerinin Gitara Uygulanabilirliği.* Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Kalkan, N. Serhat. (2016). *Klasik Gitar Metotlarının Tarihsel Evrimi.* Yüksek Lisans Tezi, Yaşar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat ve Tasarım Anabilim Dalı, İzmir.

- Kanneci, Ahmet. (2001). *Gitar İçin Beste Yapmış Türk Bestecilerinin Eğitimi ve Yapıtlarının Uluslar Arası Gitar Repertuarındaki Yeri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Ankara.

- Korucu, Hale. (2011). *Gitara Başlangıçta Sağ ve Sol El Teknikleri Metodlarının İncelenmesi Ve Araştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Müzik Ana Sanat Dalı, Mersin.

- Küçük, Ali (1994). Bir Piyano Eseri Nasıl Çalışılır. Bir Piyano Eseri Nasıl Çalışılır. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel Sayı, 185–194.

- Küçükay, Bekir. (1996). *Klasik Gitar İçin Başlangıç Metodu'nun Hedef, Hedef Davranış ve İçerik Yönünden İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi, Ankara.

- Öktem, Ülker (2005). Fenomenoloji Ve Edmund Husserl'de Apaçıklık (Evıdenz) Problemi. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi 45,1 (2005)* 27-55.

- Özevin, Banu. (2006). *Oyun, Dans ve Müzik Dersine İlişkin Motivasyon Ölçeği.* Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli

- Öztutgan, Kaan (2018). *Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Klasik Gitar Deşifresini Geliştirmeye Yönelik Bir Metot Önerisi*. Doktora Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Samsun.

- Parasız, Gökalp (2010). Eğitim Müziği Eksenli Keman Öğretiminde Kullanılmakta Olan Çağdaş Türk Müziği Eserlerinin Tespitine Yönelik Bir Çalışma: *Sanat Dergisi, 0 (15),* 19-24.

- Sheriff, Ece. (2012). *Türk Bestecilerinin Gitara Uyarlanabilir Piyano Eserlerinin Gitar Repertuvarına Katkıları*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Anasanat Dalı Piyano Sanat Dalı Gitar Programı, İstanbul.

- Şendurur, Yılmaz, Dolunay Akgül Barış (2002). Müzik Eğitimi ve Çocuklarda Bilişsel Başarı: G.Ü. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* Cilt 22, Sayı 1 (2002) 165-174.

- Tokatlı, Muhammed Ömer (2018). *Ortaokul Müzik Öğretmenlerinin Yapılandırmacı Yaklaşım İle İlgili Algı Düzeylerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, İstanbul.

- Tuncel, Gül (2004). Öğretmenlerin Kendi Eğitim Felsefelerini İnşa Etmeleri Üzerine: *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi* Sayı: 10, 223-242.

- Turgut, Ümit, Rıza Salar, Ayhan Aksakallı, Fatih Gürbüz (2016). Bireysel Farklıkların Öğretim Sürecine Yansımasına Dair Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi: Nitel Bir Araştırma: *Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:11, Sayı: 2, 431-444.

- Uluocak, Soner (2015). Türkiye'de Cumhuriyet'in İlk Elli Yılında Klasik Gitar Eğitimi: Paleologos Ve Öğrencileri: *Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuarı Sahne ve Müzik Eğitim Araştırma Dergisi*, 1 (1), 60-80.

- Uslu, Mustafa (1998). *Türkiye'de Çalgı Eğitiminin Yaygınlaştırılması ve Geliştirilmesi.* Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Van Manen, Max (2007). *Phenomenology of practice. Phenomenology & Practice*, 1(1), 11-30.

- Yalçın, Hakan (2017). Türkiye'de Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumların Mevcut Durumları: *Online Journal Of Music Sciences*, 2 (3), 37-66.

- Yaman, Fikriye ve Taha Yazar (2015). Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi (Diyarbakır İli Örneği). *K. Ü. Kastamonu Eğitim Dergisi 23 (4), 1553-1566.*

- Yener, Serhat, Köksal Apaydınlı (2016). Türkiye'de Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumların Çeşitliliği ve Mezunların İstihdam Sorunları: *International Journal of Social Science*, Sayı: 42, 225-250.

EKLER

Ek –1: Yapılandırılmış Görüşme Formu

Değerli katılımcı,

Bu çalışmada gitar alan uzmanlarının, **gitarın eğitimi konusunda meslekleri süresince algı ve deneyim değişikliklerinin incelenmesi** amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda gitar öğretim elemanlarının ve öğretmenlerinin yaklaşımlarının ortaya konması için form oluşturulmuştur. Sorulara cevap verirken **mesleki yaşantınızı ilk yılları, bugünkü güncel durumu göz önüne alarak iki safhada değerlendirme yapmanız** beklenmektedir. **Değerlendirme yaparken mesleki hayatınızın ilk yıllarında öğrettiğiniz/kullandığınız ama ileriki yıllarda öğretmediğiniz/kullanmadığınız, eski ve yeni olarak değişenlerin gösterilmesi, değişen yok ise değişme yok olarak belirtebilirsiniz.** Sorulara içtenlikle vereceğiniz cevaplar araştırmanın objektifliği açısından önem taşımaktadır.
Katılımınız için teşekkür ederiz.

Ümit Kubilay Can - Doğukan Atasavun

Mesleki deneyiminiz:

Gitar eğitimciliğinizin ilk ve bugünkü güncel durumunu düşünerek aşağıda yer alan teknikleri nasıl öğrencilerinize vermekteydiniz/siniz? Mesleki çerçeve doğrultusunda öğretme sürecinde değişen/değişmeyen fikirlerinizi belirtiniz.

A.Teknik Açıdan
1.Gitarda duruş, tutuş pozisyonlarını öğretirken
İlk yılları:

Son yılları:

2. Mesleki zaman içerisinde tüm gitar teknikleri arasında **öğretim sürecine katmadığınız gitar tekniklerini** yazınız.
İlk yılları:

Son yılları:

3. Temel gitar tekniklerinin öğretimi sürecinde öncelikli kullandığınız **öğretici (metot, repertuvar, teknik, vb..) kitapları** (en az 2 adet) belirtiniz.
İlk yılları:

Son yılları:

4. Gitarda **sağ el tekniklerinin öğretimine yönelik tüm temel teknikleri içerisinde yer aldığını düşündüğünüz etüt parçalardan** (en az 2 adet örneklendirme) yazınız.
İlk yılları:

Son yılları:

5. Gitarda **sol el tekniklerinin öğretimine yönelik tüm temel teknikleri içerisinde yer aldığını düşündüğünüz etüt parçalardan** (en az 2 adet örneklendirme) yazınız.
İlk yılları:

Son yılları:

6. Deşifre çalışması için destek isteyen öğrencinize/lere yönlendirmeleriniz (teknik, egzersiz, öğretici materyal, vb.) neler olmaktadır?
İlk yılları:

Son yılları:

7. Klasik gitarın temel tekniklerinin kazanılmasında, **seri etüt yazan bestecilerden** en çok hangilerini tercih etmektesiniz?
İlk yılları:

Son yılları:

B. Eğitim Materyalleri
8.Tavsiye ettiğiniz **tel markası ya da tansiyon önerisi**
İlk yılları:

Son yılları:

9. Gitar markası ya da yapımcı önerileriniz
İlk yılları:

Son yılları:

10. Törpü ve bakım kullanımı ve materyal önerileriniz
İlk yılları:

Son yılları:

11. Diz yükseltmek için aparat **(Ayaklık, ergo play, kullanmıyorsanız belirtiniz)** tercihleriniz
İlk yılları:

Son yılları:

C. Teknik Çalışma
12. Tercih ettiğiniz **sağ el temel teknikleri** ile ilgili **çalışma yöntemleri ve egzersizleri** örneklendirerek belirtiniz.
Tirando ve Apoyando
İlk yılları:

Son yılları:

Arpej
İlk yılları:

Son yılları:

Tremolo
İlk yılları:

Son yılları:

13. Tercih ettiğiniz **sol el temel teknikleri** ile ilgili **çalışma yöntemleri ve egzersizleri** örneklendirerek belirtiniz.
Legato
İlk yılları:

Son yılları:

Bare
İlk yılları:

Son yılları:

14. Tercih ettiğiniz temel teknikler ile ilgili **çalışma yöntemleri ve egzersizleri** örneklendirerek belirtiniz.
Tonlama
İlk yılları:

Son yılları:

Parmak Esnetme
İlk yılları:

Son yılları:

Kondisyon/Güçlendirme
İlk yılları:

Son yılları:

Hızlandırma
İlk yılları:

Son yılları:

15. Gitar eğitiminde **gam, mod ve makam gibi çalışmaların** öğretiminde hangi **yöntem, metot ya da egzersizleri kullandığınızı** örneklendirerek belirtiniz.
İlk yılları:

Son yılları:

D. Müzikalite ve Eser Çalışma Yöntemleri
16. Bir eseri çalıştırmadan önce o eser ile ilgili **ön hazırlık çalışmalarının** neler olduğunu belirtiniz.
İlk yılları:

Son yılları:

17. Öğrencinin bir eseri istenilen seviyeye getirebilmesinde tüm süreçte izlemesi gereken yolları **sırası ile** yazınız.
İlk yılları:

Son yılları:

18. Öğrencinin **eserin yorumlanmasına katkıda bulduğunu düşündüğünüz önemli noktaları** belirtiniz.
İlk yılları:

Son yılları:

E. Çalışma Koşulları
19. Öğrencinizle **bir ders saati süresinde sırası ile ne tür çalışma ve uygulama** yapmaktasınız?
İlk yılları:

Son yılları:

20. Öğrencilerinizle tercih ettiğiniz **çalışma ortamı, öğrenci sayısı ve ortamda kullandığınız eğitim materyallerini** belirtiniz. (Kişisel odanız, derslik, konser salonu ve metronom, orijinal kitap/nota, vb)
İlk yılları:

Son yılları:

21. Öğrencilerinize **mesleki deneyim kazandırılmasında ne tür uygulamalar** gerçekleştirmektesiniz ya da öğrencilerini yönlendirmektesiniz?
İlk yılları:

Son yılları:

22. Yukarıda bahsedilen **boyut ve kriterler dışında öğrencilerinizle çalışmalarınızda mesleki süreçte değişen fikir ve uygulamalarınızı** belirtiniz.
İlk yılları:

Son yılları:

ÖZGEÇMİŞ

Adı- Soyadı **: Doğukan ATASAVUN**

Doğum Tarihi ve Yeri **: 15/07/1987- İstanbul**

E-Posta **: dogukan_marmara@hotmail.com**

Doğukan Atasavun 15 Temmuz 1987 tarihinde İstanbul'da doğdu. 2003 yılında Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi'nde İktisat bölümü okumaya başlayan Doğukan, 2008 yılında mezun oldu ve aynı yıl Küçükçekmece Belediyesi Cennet Kültür ve Sanat Merkezi'nde ilk müzik derslerini almaya başladı. Bu kurumda gitar, piyano, şan ve koro dersleri alan Doğukan, pek çok konser deneyimi yaşadı ve bir dönem tiyatro müzisyenliği yaptı. 2011 yılında Muhammed Yıldırır'ın şefliğini yaptığı Beyoğlu Belediyesi Gençlik Orkestrası'nı kazandı. 2012 yılında Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Performans bölümünü kazandı. Başta 2. ve 3. Marmara Üniversitesi Gitar Günleri ve Sansev Koro Festivali olmak üzere pek çok konser ve etkinlikte görev aldı. 2016 yılında bölümünden birincilikle mezun oldu ve aynı bölümde yüksek lisansa başladı. 2017 yılında İstanbul Üniversitesi Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesinde Pedagojik Formasyon Eğitimine başlayıp bitiren Doğukan, 2019 yılında Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzikoloji Anasanat Dalı Performans Sanat Dalı yüksek lisans programını tamamladı. Doğukan 2018 yılından beri Milli Eğitim Bakanlığı'nda müzik öğretmeni olarak görev yapmaktadır.